

# Titlul V. ADMINISTRAREA FISCALĂ

## Capitolul 1 DISPOZIȚII GENERALE

### Articolul 129. Noțiuni

În scopul exercitării administrării fiscale, se definesc următoarele noțiuni:

1) *Organ fiscal* – autoritate a Serviciului Fiscal de Stat: Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor, inspectoratul fiscal de stat teritorial și/ sau inspectoratul fiscal de stat specializat aflate în subordonarea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor. Noțiunea „inspectoratul fiscal de stat teritorial” este identică cu noțiunea „organ fiscal teritorial”;

1<sup>1</sup>) *Inspectorat fiscal de stat specializat* – organ fiscal specializat în exercitarea unor atribuții de administrare fiscală pe întreg teritoriul Republicii Moldova sau pe o anumită rază de activitate ori care deservește o anumită categorie de contribuabili.

2) *Serviciul Fiscal de Stat* – sistem centralizat de organe fiscale și activitatea funcționarilor fiscali care dețin funcții în aceste organe, orientată spre exercitarea atribuțiilor de administrare fiscală, conform legislației fiscale;

3) *Conducere a organului fiscal* – șef (șef adjunct) al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor; șef (șef adjunct) al inspectoratului fiscal de stat teritorial și/ sau al inspectoratului fiscal de stat specializat; **șef (șef adjunct) al subdiviziunii organului fiscal.**

4) *Funcționar fiscal* – funcționar public, conform prevederilor Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care este persoană cu funcție de răspundere remunerată în organul fiscal. Noțiunea „funcționar fiscal” este identică cu noțiunile „funcționar public”, „persoană cu funcție de răspundere a organului fiscal” și „persoană cu funcție de răspundere a Serviciului Fiscal de Stat”, prevăzute de prezentul cod și de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

5) *Reprezentant al contribuabilului (al persoanei)* – persoană care acționează în baza unei procuri, eliberate în conformitate cu legislația; avocat investit cu împuterniciri conform legislației; părinte, înfiетor, tutore sau curator în cazul persoanei fizice lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrînsă; alte persoane care, conform legislației, pot avea calitatea de reprezentant.

5<sup>1</sup>) *Martor* – persoană cu capacitatea de exercițiu deplină, care nu este interesată de săvîrșirea actelor de executare și care nu se află cu participanții la procedura de executare în legături de rudenie pînă la al patrulea grad sau în relații de subordonare și nu este supus controlului din partea lor.

6) *Obligație fiscală* – obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, majorare de întîrziere (penalitate) și/ sau amendă.



01.07.2016

6<sup>1</sup>) *Conformare fiscală voluntară* – calculare corectă, raportare și achitare deplină și la timp la buget a obligației fiscale de către contribuabil în mod benevol.

7) *Perioadă fiscală* – timp, stabilit conform legislației fiscale, pentru care se execută obligația fiscală.

8) *Termen de stingere a obligației fiscale* – perioadă, stabilită conform legislației fiscale, în care trebuie să fie executată obligația fiscală, incluzînd și ultima sa zi în orele de program ale organului fiscal. Dacă ultima zi a perioadei este una de odihnă, se va considera o ultimă zi prima zi lucrătoare care urmează după ziua de odihnă. În cazul prezentării dărilor de seamă în format electronic, ultima zi se consideră ziua deplină. În mod analogic se determină și termenele de executare a altor acțiuni prevăzute de legislația fiscală.

9) *Dare de seamă fiscală* – orice declarație, informație, calcul, notă informativă, alt document, care sînt prezentate sau trebuie să fie prezentate organului fiscal, privind calcularea, achitarea, reținerea impozitelor, taxelor, majorărilor de întîrziere (penalităților) și/ sau amenzilor ori privind alte fapte ce țin de nașterea, modificarea sau stingerea obligației fiscale.

9<sup>1</sup>) *Dare de seamă fiscală unificată* – declarație, prezentată sau care trebuie să fie prezentată organului fiscal, privind calcularea, achitarea, reținerea impozitelor, taxelor, primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, majorărilor de întîrziere (penalităților) și/ sau amenzilor de către întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.

10) *Documente de evidență* – documente privitoare la operațiuni, la efectuarea plăților aferente acestor operațiuni, inclusiv documente confirmative, orice alte documente prevăzute, conform actelor normative, pentru activitatea contribuabilului. În categoria documentelor de evidență intră documentele de evidență contabilă (prevăzute în legislația privind evidența contabilă), situațiile financiare, informațiile, registrele contabile, titlurile de creanță, datele contabile (sub orice formă, inclusiv computerizată) etc.

11) *Control fiscal* – verificare a corectitudinii cu care contribuabilul execută obligația fiscală și alte obligații prevăzute de legislația fiscală, inclusiv verificare a altor persoane sub aspectul legăturii lor cu activitatea contribuabilului prin metode, forme și operațiuni prevăzute de prezentul cod.

11<sup>1</sup>) *Vizită fiscală* – procedeu de asistență fiscală care constă în explicarea legislației fiscale, cu caracter consultativ, și/ sau în stabilirea unor date de ordin general despre activitatea contribuabilului;

12) *Încălcare fiscală* – acțiune sau inacțiune, exprimată prin neîndeplinire sau îndeplinire neadecvată a prevederilor legislației fiscale, prin încălcarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la raporturile fiscale, pentru care este prevăzută răspundere în conformitate cu prezentul cod.

13) *Restanță* – sumă pe care contribuabilul era obligat

să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii. Obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform art. 180 devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul respectiv. Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de până la 100 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național în scopul:

- a) beneficierii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală;
- b) ne reprezentării și/sau anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar al contribuabilului, emisă pentru asigurarea încasării restanțelor;
- c) atestării lipsei restanțelor față de bugetul public național ale agenților economici;
- d) asigurării executării art. 13 pct. 8) din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi;
- e) asigurării executării art. 131 alin. (7) din prezentul cod.



01.07.2016

Obligațiile fiscale luate la evidență fiscală specială conform art. 206 din prezentul cod nu se consideră restanțe pe perioada aflării la evidența fiscală specială, **cu excepția obligațiilor fiscale aferente contribuabililor aflați în procedură de insolabilitate, procedura falimentului sau procedura simplificată a falimentului.**

14) *Executare silită a obligației fiscale* – acțiuni întreprinse de organul fiscal pentru perceperea forțată a restanței.

15) *Bunuri* – totalitate de valori materiale și de active imateriale, inclusiv de bani și de valori mobiliare, care se află în proprietatea persoanei, indiferent de faptul în a cărei folosință efectivă este, precum și de alte drepturi patrimoniale.

16) *Sechestrare a bunurilor* – acțiuni întreprinse de organul fiscal pentru indisponibilizarea bunurilor persoanei.



01.07.2016

17) *Cont bancar – cont de plăți deschis în una din instituțiile financiare (sucursala sau filiala acesteia) din Republica Moldova sau din străinătate, precum și contul deschis în sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor.*

18) *Sumă plătită în plus* – sumă plătită ca impozit, taxă, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă prin vărsare sau încasare, inclusiv prin executare silită, în cuantum mai mare decât cel prevăzut în conformitate cu legislația fiscală.

18<sup>1</sup>) *Diminuare a impozitelor, taxelor și/sau altor plăți* – totalitate a acțiunilor sau inacțiunilor în rezultatul cărora contribuabilul declară sumele impozitelor, taxelor și/sau altor plăți în cuantum mai mic decât cel prevăzut de legislație.

19) *Secret fiscal* – orice informație de care dispun organele cu atribuții de administrare fiscală, inclusiv informația despre contribuabil ce constituie secret comercial, cu excepția informației despre încălcarea legislației fiscale.

20) *Conducere a organelor vamale* – directorul general al Serviciului Vamal (vicedirectorii acestuia), șefii birourilor vamale (șefii adjuncți ai acestora).

21) *Sigiliu* – produs electronic sau obiect alcătuit dintr-o

placă de cauciuc, metal, lemn, hârtie sau alte materiale, fixată pe un suport, având gravată o emblemă, o inscripție sau un alt semn distinctiv oficial, ca dovadă a autenticității.

22) *Sigilare* – aplicarea sigiliului pe ușile unor încăperi, mijloace de transport, pe recipiente, diferite produse, corespondență, pe bunurile debitorului, alte bunuri în scopul conservării, identificării, indisponibilizării ori evitării defacerii acestora de către persoane neautorizate.

## Articolul 129<sup>1</sup>. Expedierea și înmînarea actelor organelor Serviciului Fiscal de Stat

(1) Actele organelor Serviciului Fiscal de Stat se trimit destinatarului prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui (telegramă, fax, email etc.) ori se înmînează personal destinatarului sau altor persoane indicate la alin. (2) de către organele Serviciului Fiscal de Stat.

(2) În cazul absenței destinatarului persoană fizică, documentele menționate la alin. (1) se înmînează unui membru adult al familiei lui, rudelor, afinilor acestuia sau unei persoane care locuiește cu destinatarul, unei persoane cu funcție de răspundere din primărie sau președintelui asociației locatarilor de la domiciliul destinatarului, pentru a fi transmise acestuia. Persoana care a primit documentele este responsabilă de transmiterea sau de comunicarea lor neîntârziată destinatarului și răspunde pentru prejudiciile cauzate prin necomunicarea sau prin comunicarea tardivă a actelor. Documentul se consideră înmînat destinatarului la data indicată în avizul de primire.

(3) În cazul persoanei juridice, documentele se expediază pe adresa ei juridică și se consideră recepționate la data intrării lor în sediu sau la data înmînării lor unui angajat din administrația, din oficiul sau din secretariatul destinatarului, pentru a fi transmise acestuia.

(4) În cazul în care înmînarea actului organelor Serviciului Fiscal de Stat către persoanele indicate la alin. (2) și (3) nu a fost posibilă, actul va fi comunicat prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) Destinatarul și persoana care a primit documentele pentru a le transmite semnează și restituie avizul de primire.

(6) Refuzul de a primi actele organelor Serviciului Fiscal de Stat se consemnează de către funcționarul fiscal responsabil într-un proces-verbal. Acest fapt însă nu împiedică efectuarea actelor ulterioare ce se impun conform cadrului legal de către organele Serviciului Fiscal de Stat.

## Articolul 130. Raporturile reglementate

Prezentul titlu reglementează raporturile care apar în cadrul administrării fiscale.

## Articolul 131. Organele cu atribuții de administrare fiscală

(1) Organe care exercită atribuții de administrare fiscală sînt: organele fiscale, organele vamale, serviciile de colecta-

re a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor și alte organe abilitate, conform legislației.

(2) Organele cu atribuții de administrare fiscală, în procesul exercitării atribuțiilor respective, conlucrează între ele și colaborează cu alte autorități publice.

(3) Organele cu atribuții de administrare fiscală, în cazul efectuării unor acțiuni în baza înțelegerilor reciproce, se informează despre măsurile întreprinse și despre rezultatele lor, fac schimb de informații în scopul exercitării atribuțiilor.

(4) Organele cu atribuții de administrare fiscală au dreptul să colaboreze cu organele competente din alte țări și să fie membre ale organizațiilor internaționale de specialitate. Modul de colaborare și de activitate este stabilit în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(5) Organele cu atribuții de administrare fiscală sînt în drept să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret:

- a) funcționarilor fiscali și persoanelor cu funcție de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală, în scopul îndeplinirii de către ei a atribuțiilor de serviciu;
- b) autorităților administrației publice centrale și locale, în scopul îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor;
- c) instanțelor de judecată, în scopul examinării cazurilor ce țin de competența acestora;
- d) organelor de drept – informația necesară în cadrul urmării penale și/sau privind încălcările fiscale;
- e) Comisiei Electorale Centrale și Curții de Conturi, în scopul îndeplinirii funcțiilor acesteia;
- f) organelor fiscale ale altor țări, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- g) executorilor judecătorești, pentru executarea documentelor executorii;
- h) coordonatorilor oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, pentru verificarea veniturilor solicitanților de asistență juridică garantată de stat;
- i) organelor abilitate cu funcții în domeniul migrației – informația despre obiectele impozabile ale imigranților, în scopul îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor;
- j) organelor cu atribuții de aprobare a prețurilor și tarifelor, în scopul îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor;
- k) contribuabilului – informația cu caracter personal despre acesta privind obligațiile fiscale și alte plăți la bugetul public național, a căror evidență este ținută de organul fiscal;
- l) mijloacelor de informare în masă – informația despre sumele de plăți achitate la bugetul public național și/sau încălcările fiscale dacă acest fapt nu este în detrimentul intereselor legale ale organelor de drept și judiciare;
- m) administratorilor autorizați, în conformitate cu prevederile legislației insolabilității și administratorilor autorizați.

(5<sup>1</sup>) Organele cu atribuții de administrare fiscală prezintă Ministerului Finanțelor informațiile necesare îndeplinirii de către acesta a atribuțiilor sale, inclusiv în scopul elaborării/reformulării politicii fiscale.

(6) Persoanele și autoritățile publice indicate la alin. (5) poartă răspundere, conform legislației în vigoare, pentru neasigurarea confidențialității și securității informației primite, precum și pentru utilizarea ei în alte scopuri decît cele stabilite.

(7) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat plasează pe pagina sa oficială date despre contribuabilii care au admis restanțe față de buget.



01.07.2016

**(8) Schimbul de date automatizat între organele cu atribuții de administrare fiscală și autoritățile publice indicate la alin. (5) se realizează prin intermediul platformei de interoperabilitate instituite de Guvern.**

## Capitolul 2 ORGANUL FISCAL

### Articolul 132. Sarcina de bază și principiile generale de organizare a organului fiscal

(1) Sarcina de bază a organului fiscal constă în exercitarea controlului asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale.

(2) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor și fiecare inspectorat fiscal de stat teritorial sau inspectorat fiscal de stat specializat, fiind subordonat primului:

- a) au statut de persoană juridică și sînt finanțate de la bugetul de stat;
- b) activează în temeiul Constituției Republicii Moldova, al prezentului cod și al altor legi, al hotărîrilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, al deciziilor în problemele fiscale adoptate de autoritățile administrației publice locale în limitele competenței.

(3) Ministerul Finanțelor exercită dirijarea metodologică a activității Inspectoratului Fiscal Principal de Stat fără ingerințe în activitatea lui și a inspectoratelor fiscale de stat teritoriale și inspectoratelor fiscale de stat specializate.

(4) Modul de funcționare a organului fiscal, de aprobare a structurii, a personalului scriptic și a fondului de retribuire a muncii precum și modul de atribuire a gradelor de calificare funcționarilor ei sînt stabilite în Regulamentul, aprobat de Guvern.

(5) Structura organizatorică a Serviciului Fiscal de Stat se aprobă de Guvern, iar raza de activitate a organelor fiscale teritoriale și raza de deservire a contribuabililor, precum și atribuțiile de bază și raza de activitate ale inspectoratelor fiscale de stat specializate – de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor.

### Articolul 133. Atribuțiile organului fiscal

(1) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor (denumit în continuare Inspectoratul Fiscal Principal de Stat) exercită următoarele atribuții:

- a) efectuează supravegherea activității inspectoratelor

fiscale de stat teritoriale și a inspectoratelor fiscale de stat specializate în vederea exercitării controlului fiscal, asigură crearea și funcționarea unui sistem informațional unic privind contribuabilii și obligațiile fiscale;

- a) asigură organizarea și îndrumarea activității inspectoratelor fiscale de stat teritoriale și a inspectoratelor fiscale de stat specializate prin elaborarea ghidurilor, manualelor, normelor metodologice ce țin de aplicarea procedurilor de administrare fiscală, în scopul aplicării unitare și nediscriminatorii a legislației fiscale;
- b) controlează și/sau auditează activitatea inspectoratelor fiscale de stat teritoriale și a inspectoratelor fiscale de stat specializate, examinează scrisorile, cererile și reclamațiile referitoare la acțiunile acestora, ia măsuri în vederea eficientizării activității lor;
- c) emite ordine, instrucțiuni și alte acte în vederea executării legislației fiscale;
- d) organizează popularizarea legislației fiscale, răspunde la scrisorile, reclamațiile și la alte petiții ale contribuabililor în modul stabilit;
- d<sup>1</sup>) organizează asigurarea gratuită a contribuabililor cu formulare tipizate de dări de seamă fiscale, iar contra plată – cu formulare de facturi fiscale pe suport de hârtie;
- d<sup>2</sup>) sigilează mașinile de casă și de control ale contribuabililor, ține evidența lor, efectuează controale privind utilizarea mașinilor de casă și de control la decontările în numerar și privind asigurarea păstrării benzilor de control emise de acestea;
- d<sup>3</sup>) efectuează verificarea softurilor instalate în mașinile de casă și de control ridicate de la contribuabili;

01.07.2016

**d<sup>4</sup>) eliberează certificatul de înregistrare în calitate de centru de asistență tehnică pentru mașinile de casă și de control cu memorie fiscală (certificat CAT MCC);**

- e) efectuează controale fiscale;
- e<sup>1</sup>) asigură administrarea fiscală a marilor contribuabili;
- f) organizează și efectuează, după caz, executarea silită a obligațiilor fiscale, precum și verifică corectitudinea acțiunilor și procedurii de alăturare și raportare prevăzute la art. 197 alin. (3<sup>1</sup>) și la art. 229 alin. (2<sup>2</sup>), realizate de către executorul judecătoresc;
- g) examinează contestații și emite decizii pe marginea lor;
- h) exercită controlul asupra respectării legislației fiscale în activitatea organelor vamale și serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale și prezintă autorităților competente propuneri vizînd tragerea la răspundere a funcționarilor acestor autorități care au încălcat legislația fiscală;
- h<sup>1</sup>) emite decizii asupra cazului de încălcare fiscală stabilit în urma aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare a obligației fiscale;
- i) organizează diferite concursuri, cu stimularea din surse bugetare a contribuabililor care, direct sau indirect, și-au adus contribuția la îmbunătățirea procesului de administrare fiscală și/sau la majorarea încasărilor la bugetul public național. Organizarea concursurilor se efectuează în modul stabilit de Guvern;
- j) colaborează cu autorități din alte state în baza trata-

telor internaționale la care Republica Moldova este parte și activează în cadrul organizațiilor internaționale de specialitate al căror membru este;

- k) prezintă informații și rapoarte asupra obligațiilor fiscale, inclusiv asupra restanțelor, în conformitate cu instrucțiunile Ministerului Finanțelor;
  - l) delegă atribuții inspectoratelor fiscale de stat teritoriale și inspectoratelor fiscale de stat specializate;
  - m) preîntîmpină, depistează și curmă încălcările ce țin de repatrierea mijloacelor bănești, a mărfurilor și serviciilor provenite din tranzacțiile economice externe;
  - m<sup>1</sup>) stabilește criteriile de selectare a marilor contribuabili și aprobă lista acestora;
  - n) exercită alte atribuții prevăzute de legislație.
- (2) Inspectoratul fiscal de stat teritorial, precum și inspectoratul fiscal de stat specializat exercită următoarele atribuții:
- a) întreprinde măsuri pentru asigurarea stingerii obligațiilor fiscale;
  - b) popularizează legislația fiscală și examinează scrisorile, cererile și reclamațiile contribuabililor;
  - c) asigură evidența integrală și conformă a contribuabililor și a obligațiilor fiscale, cu excepția celor administrate de alte organe;
  - d) efectuează controale fiscale;
  - d<sup>1</sup>) emite decizii asupra cazurilor de încălcare fiscală stabilite în urma aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare a obligației fiscale;
  - e) efectuează executarea silită a obligațiilor fiscale;
  - f) asigură gratuit contribuabilii cu formulare tipizate de dări de seamă fiscale, elaborate în conformitate cu instrucțiunile respective;
  - g) eliberează, contra plată, subiecților impunerii formulare de facturi fiscale pe suport de hârtie, în modul stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat;
  - h) sigilează mașinile de casă și de control ale contribuabililor, ține evidența lor, efectuează controale privind utilizarea mașinilor de casă și de control la decontările în numerar și privind asigurarea păstrării benzilor de control emise de acestea;
  - i) examinează contestații, cereri prelabile și emite decizii asupra lor;
  - j) exercită alte atribuții prevăzute de legislație.

(3) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar inspectoratul fiscal de stat teritorial sau inspectoratul fiscal de stat specializat poate să-și exercite atribuțiile în afara teritoriului stabilit numai cu autorizarea conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

### Articolul 134. Drepturile organului fiscal și ale funcționarului fiscal

(1) Organul fiscal și funcționarul fiscal au dreptul:

- a) să efectueze controale asupra modului în care contribuabilii, organele vamale și serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale, alte persoane respectă legislația fiscală, să efectueze cumpărătura de control în cadrul controlului fiscal, să ceară explicațiile și informațiile de rigoare asupra problemelor identificate în timpul controlului;

- b) în procesul controalelor fiscale, să ceară și să primească gratuit de la orice persoană informații, date, documente, necesare în exercitarea atribuțiilor, cu excepția informațiilor care constituie secret de stat, precum și copiile de pe ele, dacă acestea se anexează la actul de control;
- c) să efectueze vizite fiscale;
- d) să deschidă și să examineze, să sigileze, după caz, indiferent de locul aflării lor, încăperile de producție, depozitele, spațiile comerciale și alte locuri cu excepția domiciliului și reședinței, folosite pentru obținerea de venituri sau pentru întreținerea obiectelor impozabile, altor obiecte, documentelor;



01.07.2016

- e) să aibă acces la **sistemul electronic de evidență contabilă al** contribuabilului;
- f) să controleze autenticitatea datelor din documentele de evidență și din dările de seamă fiscale ale contribuabilului;
- g) să ridice de la contribuabil documente în cazurile și în modul prevăzut de prezentul titlu;
- g<sup>1</sup>) să ridice de la contribuabil mașinile de casă și de control utilizate la decontările în numerar, în scopul verificării softurilor instalate în acestea, întocmind un proces-verbal conform art. 145;
- h) să constate încălcările legislației fiscale și să aplice măsurile prevăzute de legislație;
- i) să pornească în instanțele judecătorești competente acțiuni contra contribuabililor privind:
  - anularea unor tranzacții și încasarea la buget a mijloacelor obținute din aceste tranzacții;
  - anularea înregistrării întreprinderii, organizației în cazul încălcării modului stabilit de fondare a acestora sau al necorespunderii actelor de constituire prevederilor legislației și încasarea veniturilor obținute de acestea;
  - lichidarea întreprinderii, organizației în temeiurile stabilite de legislație și încasarea veniturilor obținute de acestea;
  - alte acțiuni în conformitate cu legislația;
- j) să ceară și să verifice lichidarea încălcării legislației fiscale, să aplice, după caz, măsuri de constrângere;
- k) la estimarea obiectelor impozabile și la calcularea impozitelor și taxelor, să utilizeze metode și surse directe și indirecte;
- l) să primească în numerar impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități) și/sau amenzi;
- m) să efectueze executarea silită a obligațiilor fiscale în modul stabilit de legislația fiscală;
- n) să sechestreze, în modul stabilit de lege, orice bun, cu excepția celui care, în conformitate cu prezentul cod și cu alte acte legislative nu este sechestrabil;
- o) să suspende, în modul stabilit de lege, operațiunile la conturile bancare ale contribuabilului, cu excepția contului de împrumut, a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător;
- p) să citeze la organul fiscal contribuabilul, persoana presupusă a fi subiectul impozitării, persoana cu

- funcție de răspundere a contribuabilului, inclusiv responsabilul de evidența documentelor referitoare la persoana presupusă a fi subiectul impozitării pentru a depune mărturii, a prezenta documente și informații în problema de interes pentru organul fiscal, cu excepția documentelor și informațiilor care, potrivit legii, constituie secret de stat. Neprezentarea persoanei fizice citate la data și ora stabilită în citație nu împiedică efectuarea de către organul fiscal a actelor procedurale fiscale;
  - r) în procesul determinării cuantumului impozitelor, taxelor, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor ori al perceperii lor, să solicite de la instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) prezentarea documentelor referitoare la clienții acestora;
  - s) să solicite efectuarea și să efectueze controale fiscale în alte țări în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
  - t) să solicite organelor competente din alte state informații despre activitatea contribuabililor fără acordul acestora din urmă;
  - u) să prezinte organelor competente din alte state informații despre relațiile contribuabililor străini cu cei autohtoni fără acordul sau înștiințarea acestora din urmă;
  - v) să utilizeze dări de seamă fiscale, corespondența cu contribuabilii și informații ale autorităților publice pe suport electronic și de alt fel, perfecți și protejați conform legislației în domeniu;
  - x) să folosească mijloace de informare în masă pentru popularizarea și respectarea legislației fiscale;
  - y) să întreprindă alte acțiuni prevăzute de legislația fiscală.
- (2) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat are dreptul să instituie posturi fiscale altele decît cele instituite în conformitate cu actele legislative și alte acte normative.

(3) Organul fiscal este în drept să revoce, să modifice sau să suspende, în condițiile legislației, actele sale cu caracter normativ și cele cu caracter individual dacă ele contravin legislației. Actele inspectoratelor fiscale de stat teritoriale și ale inspectoratelor fiscale de stat specializate care contravin legislației pot fi anulate, modificate sau suspendate și de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(3<sup>1</sup>) În procesul efectuării controlului fiscal, în caz de necesitate, Serviciul Fiscal de Stat poate contracta sau antrena specialiști, experți, interpreți calificați în domeniul solicitat pentru a acorda asistența respectivă și a contribui la clarificarea unor constatări.

(4) Cerințele și dispozițiile legale ale funcționarului fiscal sînt executorii pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu funcție de răspundere.

(5) Împiedicarea de a-și exercita atribuțiile, ofensarea, amenințarea, împotrivirea, violentarea, atentarea la viața, la sănătatea și la avera funcționarului fiscal, precum și a rudelor lui apropiate, în timpul exercitării atribuțiilor sau în legătură cu aceasta atrag răspunderea prevăzută de lege.

(6) Funcționarul fiscal își exercită atribuțiile privind controlul fiscal la fața locului sau privind executarea silită a obligației fiscale în baza unei decizii/hotărîri emise de conducerea organului fiscal.

[Art. 135 exclus prin Legea nr. 1146-XV din 20.06.2002, în vigoare 05.07.2002]

## Articolul 136. Obligațiile organului fiscal și ale funcționarului fiscal

Organul fiscal și funcționarul fiscal au următoarele obligații:

- a) să acționeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezentul cod și cu alte acte normative;
- b) să trateze cu respect și corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile fiscale;
- c) să popularizeze legislația fiscală;
- d) să informeze contribuabilul, în cazurile prevăzute de legislația fiscală sau la solicitarea acestuia, despre drepturile și obligațiile lui;
- e) să informeze contribuabilul, la cerere, despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele lor de achitare și despre actele normative respective;
- f) să asigure gratuit contribuabilul cu formulare tipizate de dare de seamă fiscală;
- g) să efectueze, la cererea contribuabilului, compensarea sau perfectarea materialelor pentru restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite;
- h) la cererea scrisă a contribuabilului, în care se indică destinația certificatului, să elibereze, în cazurile reglementate de legislație sau la solicitarea organelor și autorităților publice abilitate legal, certificate privind lipsa sau existența restanțelor față de buget și certificate care confirmă înregistrarea în calitate de plătitor de T.V.A. și accize. Formularul-tip al certificatelor menționate se elaborează de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat;
- i) în lipsa tratatului internațional care reglementează impozitarea sau include norme care reglementează impozitarea, la solicitarea scrisă a nerezidentului sau persoanei imputernicite de el (plătitorul venitului), să elibereze certificatul despre sumele veniturilor obținute în Republica Moldova și impozitele achitate (reținute). Formularul-tip al certificatului menționat se elaborează de către Guvern;
- j) să primească și să înregistreze cereri, comunicări și alte informații despre încălcări fiscale și să le verifice, după caz;
- k) să examineze petițiile, cererile și reclamațiile contribuabililor în modul stabilit de lege;
- l) să țină evidența contribuabililor și a obligațiilor fiscale;
- m) să efectueze controale fiscale și să întocmească actele de rigoare;
- n) în cazul depistării unei încălcări fiscale și neîndeplinirii cerințelor legale ale funcționarului fiscal, să emită decizie privind aplicarea de sancțiuni;
- o) să remită contribuabilului sau reprezentantului acestuia, în termenele prevăzute de legislația fiscală, decizia emisă;
- p) să nu folosească situația de serviciu în interese personale meschine;
- p<sup>1</sup>) să asigure gratuit accesul contribuabililor la Registrul general electronic al facturilor fiscale;
- r) să întreprindă și alte acțiuni prevăzute de legislația fiscală.

[Art. 137-144 excluse prin Legea nr. 1146-XV din 20.06.2002, în vigoare 05.07.2002]

## Articolul 145. Ridicarea documentelor și/sau mașinile de casă și de control

(1) Documentele și/sau mașinile de casă și de control se ridică în cazurile:

- a) necesității de a proba prin documente încălcarea fiscală;
- b) probabilității dispariției acestora;
- c) în alte cazuri expres prevăzute de legislația fiscală.

(2) Funcționarii fiscali ridică documentele și/sau mașinile de casă și de control indiferent de apartenența și de locul aflării lor, asigurând păstrarea lor în organul fiscal.

(3) Ridicarea documentelor și/sau mașinilor de casă și de control se efectuează în prezența persoanei de la care acestea se ridică, iar dacă ea lipsește sau refuză să participe la procedura de ridicare, în prezența a doi martori asistenți.

(4) Asupra cazului de ridicare a documentelor și/sau mașinilor de casă și de control se întocmește un proces-verbal, în care se indică:

- a) data și locul întocmirii;
- b) funcția, numele și prenumele funcționarului fiscal și ale persoanei de la care se ridică documentele și/sau mașinilor de casă și de control;
- c) date despre proprietar sau posesor;
- d) lista documentelor și/sau mașinilor de casă și de control ridicate, numerele de înregistrare ale mașinilor de casă și de control;
- e) timpul și motivul ridicării;
- f) numele, prenumele, adresa martorilor asistenți, după caz.

(5) Procesul-verbal este semnat de persoana care l-a întocmit și de persoana de la care s-au ridicat documentele și/sau mașinile de casă și de control ori de martorii asistenți. Dacă persoana de la care se ridică documentele și/sau mașinile de casă și de control refuză să semneze procesul-verbal, în el se va consemna refuzul.

(6) Documentele ridicate, după utilizare, sînt restituite persoanei de la care au fost ridicate sau, în lipsa acesteia, persoanei care o înlocuiește.

(7) Mașinile de casă și de control ridicate sînt restituite, după verificarea softului instalat în acestea, persoanei de la care au fost ridicate sau, în lipsa acesteia, persoanei care o înlocuiește.

## Articolul 146. Postul fiscal

(1) Postul fiscal se creează de organul fiscal în scopul prevenirii și depistării cazurilor de încălcare fiscală, inclusiv a cazurilor de eschivare de la stingerea obligațiilor fiscale, precum și în scopul exercitării altor atribuții de administrare fiscală.

(2) Posturile fiscale pot fi staționare, mobile și electronice. Postul fiscal staționar este amplasat într-un loc stabil și special amenajat, unde își exercită atribuțiile. Postul fiscal mobil, asigurat cu mijloace tehnice, inclusiv de transport, se deplasează, după caz, în raza teritoriului controlat. Postul fiscal electronic reprezintă o soluție tehnico-informațională de transmitere și stocare în mod electronic a informației care poate fi utilizată în mod direct sau indirect la determinarea obligației fiscale.

(3) Postul fiscal staționar sau postul fiscal mobil este constituit din cel puțin un funcționar fiscal și, în funcție de

caz și de modul de efectuare a controlului, din angajați ai organelor afacerilor interne sau ai altor organe. Postul fiscal electronic este constituit din soluția tehnico-informațională de transmitere a informației în formă electronică, folosind rețelele de comunicații, de la contribuabil către sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat.

(4) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat hotărăște asupra instituirii posturilor fiscale, stabilește tipul și locul de amplasare, iar în cazul postului fiscal electronic – și tehnologia de comunicare electronică, aprobă. Regulamentul privind funcționarea posturilor fiscale. În cazul creării de posturi fiscale în locuri publice proprietate publică, decizia se aduce la cunoștință organului executiv al administrației publice locale. În cazul creării de posturi fiscale pe teritoriul unui agent economic, acesta este obligat să asigure personalului lor accesul și condițiile necesare exercitării atribuțiilor, precum și condițiile tehnice de instalare a echipamentelor electronice de comunicare (în cazul instalării postului fiscal electronic).

### Articolul 147. Colaborarea organului fiscal cu autoritățile publice

(1) Autoritățile publice prezintă organului fiscal datele și materialele necesare îndeplinirii atribuțiilor ei, cu excepția datelor a căror prezentare este expres interzisă prin lege.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale delegă persoane cu funcție de răspundere pentru a acorda asistență organului fiscal în îndeplinirea atribuțiilor ei. Decizia privind delegarea persoanei cu funcție de răspundere se adoptă în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de către organul fiscal, cu excepția cazurilor de urgență.

(3) La cererea organelor de drept, organul fiscal acordă asistență la determinarea obligațiilor fiscale în cadrul proceselor penale, precum și la judecarea cazurilor de încălcare a legislației fiscale.

(4) Organul fiscal colaborează cu alte autorități publice, în limita atribuțiilor prevăzute de legislația fiscală, și elaborează indicații metodice în domeniul administrării impozitelor și taxelor locale, conform legislației în vigoare.

(5) Organul fiscal decide în mod autonom asupra programului de activitate. Controalele și alte acțiuni ale lui nu pot fi sistate decât de organele abilitate cu acest drept în temeiul legislației.

### Articolul 148. Selectarea, încadrarea și concedierea funcționarilor fiscali

(1) Funcționarii fiscali sînt selectați, indiferent de rasă, naționalitate, origine etnică, sex, confesiune, din rîndurile cetățenilor Republicii Moldova care domiciliază pe teritoriul ei, au studiile corespunzătoare, sînt apți din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției și nu cad sub incidența restricțiilor prevăzute de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Încadrarea în organul fiscal se face în conformitate cu legislația cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și legislația muncii.

(2) Persoanele încadrate în organul fiscal în calitate de funcționar fiscal depun jurămîntul în conformitate cu Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public

și sînt supuse înregistrării dactiloscopice de stat obligatorii, în conformitate cu legislația.

(3) Funcționarii fiscali au dreptul să poarte în exercițiul funcțiunii uniformă, eliberată gratuit, cu însemnele gradului de calificare respectiv, conform modelului și normelor stabilite de Guvern.

(4) Funcționarilor fiscali, ca o confirmare a împuternicirilor lor, li se eliberează legitimații, al căror model și mod de eliberare sînt stabilite de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(5) Funcționarul fiscal în exercițiul funcțiunii este reprezentant al puterii de stat și se află sub ocrotirea statului.

(5<sup>1</sup>)Funcționarul fiscal ocupă funcție publică de inspector, specialist, auditor intern, inspector superior, specialist superior, auditor intern superior, inspector principal, specialist principal sau auditor intern principal.

(6) Modificarea, suspendarea, încetarea raporturilor de serviciu și aplicarea sancțiunilor disciplinare funcționarului fiscal țin de competența autorității care l-a încadrat și se efectuează în conformitate cu legislația.

(7) Funcționarul fiscal nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate, cu excepția celor prevăzute de art. 25 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

### Articolul 149. Gradele de calificare ale funcționarilor fiscali

(1) Pentru funcționarii publici din Serviciul Fiscal de Stat se instituie gradele de calificare prevăzute de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

(2) Gradele de calificare ale funcționarilor fiscali încadrați anterior în Serviciul Fiscal de Stat se egalează după cum urmează:

Gradele de calificare conferite funcționarilor fiscali	Gradele de calificare prevăzute de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public
Consilier principal de stat în serviciul fiscal	Consilier de stat al Republicii Moldova de clasa I
Consilier de stat de gradul I, II sau III în serviciul fiscal	Consilier de stat de clasa I, a II-a sau a III-a
Inspector de gradul I, II sau III în serviciul fiscal	Consilier de clasa I, a II-a sau a III-a

[Art. 150 exclus prin Legea nr. 1146-XV din 20.06.2002, în vigoare 05.07.2002]

### Articolul 151. Apărarea drepturilor și intereselor funcționarilor fiscali

(1) Drepturile și interesele funcționarilor fiscali sînt apărute conform Legii privind protecția muncii, Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și prezentului cod.

(2) Pentru pierderile suportate în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor în organul fiscal, se acordă următoarele despăgubiri:

- în caz de deces al funcționarului fiscal, familiei acestuia sau persoanelor întreținute de el li se plătește de la bugetul de stat un ajutor unic, echivalent cu 10 salarii anuale, calculat în funcție de salariul din ultimul

- an calendaristic de activitate al decedatului;
- b) în cazul unor leziuni corporale care exclud posibilitatea funcționarului fiscal de a exercita în continuare profesia, se plătește de la bugetul de stat un ajutor unic, față de suma calculată conform lit. a) în proporție de:
- 60 % – invalizilor de gradul I;
  - 40 % – invalizilor de gradul II;
  - 20 % – invalizilor de gradul III.

(3) Persoanele ale căror acțiuni au cauzat funcționarului fiscal decesul ori leziuni corporale sau au contribuit la ele restituie la bugetul de stat sumele plătite conform alin.(2).

(4) Prejudiciul cauzat bunurilor funcționarului fiscal în legătură cu exercitarea atribuțiilor în organul fiscal se repară pe deplin de la bugetul de stat, suma reparatorie fiind încasată ulterior de la persoanele vinovate.

### Articolul 152. Asigurarea materială și socială a funcționarului fiscal

(1) Funcționarul fiscal în exercitarea atribuțiilor este asigurat cu mijloace de transport, tehnice și alte mijloace necesare îndeplinirii obligațiilor de serviciu.

(2) Asistența socială și asigurarea cu pensie a funcționarului fiscal se efectuează în modul stabilit de legislație.

(3) Pot fi prevăzute, conform legislației, și alte măsuri de asigurare materială și de acordare a asistenței sociale personalului organului fiscal.

### Articolul 153. Răspunderea funcționarului fiscal. Dreptul de a contesta acțiunile lui

(1) Pentru acțiuni ilegale, funcționarul fiscal poartă răspunderea prevăzută de legislație.

(2) Prejudiciul cauzat de funcționarul fiscal prin acțiune ilegală urmează să fie reparat în modul prevăzut de legislație.

(3) Decizia organului fiscal și acțiunea funcționarului fiscal pot fi contestate de contribuabil în modul prevăzut de prezentul cod și de alte acte normative.

## Capitolul 3 ALTE ORGANE CU ATRIBUȚII DE ADMINISTRARE FISCALĂ

[Art.153<sup>1</sup> exclus prin LP120 din 25.05.12, MO103/29.05.12 art. 353; în vigoare 01.10.12]

### Articolul 154. Atribuțiile și drepturile organelor vamale

(1) Organele vamale exercită atribuții de administrare fiscală potrivit prezentului cod, Codului vamal și altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea.

(2) Organele vamale exercită drepturi ce țin de asigurarea stingerii obligațiilor fiscale aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regim vamal potrivit Codului vamal, prezentului cod în cazurile expres prevăzute de el, precum și altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea.

### Articolul 155. Obligațiile organelor vamale

(1) Organele vamale au obligații ce țin de asigurarea stingerii obligațiilor fiscale aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regim vamal potrivit Codului vamal, prezentului cod în cazurile expres prevăzute de el, precum și altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea, inclusiv obligația:

- a) de a trata cu respect și corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile fiscale;
- b) de a informa contribuabilul, la cerere, despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele lor de achitare și despre actele normative respective;
- c) de a informa contribuabilul despre drepturile și obligațiile lui;
- d) de a elibera contribuabilului, la cerere, certificate privind stingerea obligației fiscale;
- e) de a nu divulga informațiile care constituie secret fiscal;
- f) de a prezenta organului fiscal documente și informații privind respectarea legislației fiscale, calcularea și vărsarea la buget a impozitelor și taxelor prevăzute de prezentul cod, aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regim vamal, de a executa cerințele legitime ale funcționarului fiscal;
- g) de a ține evidența obligațiilor fiscale aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regimul vamal respectiv.

(2) Organele vamale trag la răspundere, în conformitate cu legislația vamală, persoanele care au încălcat legislația fiscală la trecerea frontierei vamale și/sau la plasarea mărfurilor în regim vamal.

### Articolul 156. Atribuțiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) În cadrul primăriilor funcționează serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale cu atribuții de administrare a impozitelor și taxelor.

(2) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită, corespunzător domeniului de activitate stabilit la alin. (1), atribuțiile prevăzute la art. 133 alin. (2) lit. a), b) și d), precum și la lit. c) referitor la evidența contribuabililor ale căror obligații fiscale sînt calculate de serviciu și la evidența acestor obligații, alte atribuții prevăzute expres de legislația fiscală. Atribuțiile privind compensarea sau restituirea sumelor plătite în plus și a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite, executarea silită a obligațiilor fiscale și tragerea la răspundere pentru încălcări fiscale sînt exercitate, conform prezentului cod, în comun cu organul fiscal.

### Articolul 157. Drepturile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale este investit, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art. 156 alin. (1), cu dreptul de a efectua controale asupra modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală, de a cere explicațiile și informațiile de rigoare asupra problemei



identificate în timpul controlului, de a aplica majorări de întârziere (penalități), de a încasa în numerar impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități) și/sau amenzi, cu drepturile prevăzute la art. 134 alin. (1) lit. b), c), d), e) și t), precum și cu alte drepturi prevăzute expres de legislația fiscală.

(2) Drepturile prevăzute la art. 134 alin. (1) lit. f), g), h), i), j), l), m), n), cu excepția aplicării majorării de întârziere (penalității), se exercită în comun cu organul fiscal.

### Articolul 158. Obligațiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale este obligat, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art. 156 alin. (1):

- a) să execute prevederile art. 136 lit. a), b), c), d), e), i), j), l), precum și la lit. h) referitor la obligațiile fiscale a căror evidență este ținută de el;
- b) să țină evidența contribuabililor, ale căror obligații fiscale sînt calculate de serviciul respectiv și evidența acestor obligații fiscale, inclusiv a restanțelor, să transfere la buget sumele încasate ca impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități), amenzi, conform legislației fiscale și în modul stabilit de Guvern;
- c) să întocmească, cu concursul organului fiscal, avizele de plată a obligațiilor fiscale, să distribuie gratuit contribuabililor formulare tipizate de dări de seamă fiscale;
- d) să remită contribuabililor, conform legislației fiscale, avizele de plată a obligațiilor fiscale, precum și deciziile emise;
- e) să execute în comun cu organul fiscal prevederile art. 136 lit. g) și m);
- f) să prezinte lunar, nu mai tîrziu de data de 3 a fiecărei luni, în modul stabilit de Guvern, organului fiscal dare de seamă privind impozitele și taxele administrate;
- g) să execute alte obligații prevăzute expres de legislația fiscală.

### Articolul 159. Actele serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) Decizia ce ține de exercitarea atribuțiilor serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale este emisă prin dispoziția primarului (pretorului). Prin derogare de la prevederile prezentului titlu, dispozițiile primarului (pretorului) și acțiunile percepătorului pot fi contestate în modul stabilit de lege.

(2) În cazul atribuțiilor exercitate în comun cu organul fiscal, decizia este emisă de conducerea organului fiscal după ce s-a coordonat cu primarul (pretorul). Dacă primarul (pretorul) refuză să semneze decizia, aceasta capătă putere juridică din momentul semnării de către conducerea organului fiscal, care face înscrierea despre refuzul primarului (pretorului).

### Articolul 160. Organizarea și funcționarea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) Organizarea și funcționarea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale sînt reglementate printr-un re-

gulament, aprobat de consiliul local. Regulamentul este elaborat în baza unui regulament-tip, aprobat de Guvern.

(2) Perceptorul este încadrat în serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale cu avizul organului fiscal. Acesta este obligat să asigure instruirea percepătorului și să-i acorde ajutor în exercitarea atribuțiilor.

(3) În sate (comune), funcțiile percepătorului pot fi exercitate, ca excepție, de secretarul primăriei sau de un alt funcționar al ei care nu este investit cu dreptul de a semna documente de casă.

## Capitolul 4 EVIDENȚA CONTRIBUABILILOR

### Articolul 161. Dispoziții generale

(1) Organul fiscal ține evidența contribuabililor, atribuindu-le coduri fiscale și actualizînd registrul fiscal în modul stabilit de prezentul titlu și de instrucțiunea aprobată de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.



01.07.2016

(2) Codul fiscal, conform prezentului capitol, se atribuie o singură dată, indiferent de dispozițiile legislației fiscale privind stabilirea și stingerea obligațiilor fiscale. Legislația fiscală poate să prevadă ca persoana căreia i s-a atribuit cod fiscal să se înregistreze suplimentar ca plătitor al diferitelor tipuri de impozite și taxe, **inclusiv și în cazul practicării activității profesionale licențiate ori autorizate sau activității de întreprinzător.**

(3) Persoanelor cărora codul fiscal le este atribuit de către organul fiscal li se deschid dosare în care sînt îndosariate următoarele documente și informații:

- a) cererea de atribuire a codului fiscal;
- b) fișa de înregistrare, eliberată de organul autorizat să înregistreze activitățile respective;
- c) copia de pe documentul care confirmă înregistrarea de stat sau care permite practicarea activității respective;
- d) copia de pe certificatul de atribuire a codului fiscal;
- e) documentele care confirmă existența conturilor bancare;
- f) datele fondatorului (fondatorilor) sau ale persoanelor care au obținut dreptul de a practica activitatea respectivă, ale conducătorului și ale contabilului-șef (numele, prenumele, data nașterii, adresa, informația de contact, datele actului de identitate).

(4) Persoanelor al căror număr de identificare de stat reprezintă codul fiscal, organul fiscal le deschide dosare în care se păstrează informațiile acumulate și transmise de entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat, conform unui regulament aprobat de aceasta și de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(5) Evidența subdiviziunilor fără statut de persoană juridică amplasate în altă parte decît sediul persoanei juridice din care fac parte este ținută de organele fiscale care atribuie fiecărei subdiviziuni codul acesteia.

(6) În cazul în care contribuabilul își schimbă sediul (domiciliul) din raza de activitate a inspectoratului fiscal de stat teritorial unde se află la evidență, el va depune o cerere

pentru transmiterea dosarului organului fiscal la noul sediu (domiciliu). În termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii, inspectoratul fiscal de stat teritorial va transmite dosarul organului fiscal în a cărui rază de activitate se află noul sediu (domiciliu) pentru a lua contribuabilul la evidență fără a-i atribui un nou cod fiscal.

(7) În cazul pierderii certificatului de atribuire a codului fiscal, după publicarea avizului respectiv în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, organul fiscal eliberează, la cererea contribuabilului, în termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, un duplicat al certificatului pierdut.

(8) La adoptarea deciziei despre schimbarea sediului și/sau despre constituirea subdiviziunii, contribuabilul, în termen de 60 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate (posesie, locațiune), informează organul fiscal despre schimbarea sediului său și/sau prezintă informațiile inițiale, iar ulterior informează despre modificările cu privire la sediul subdiviziunii sale, precum și despre sistarea temporară a activității subdiviziunii.

## Articolul 162. Atribuirea codului fiscal

(1) În conformitate cu prezentul cod, se atribuie cod fiscal:



01.07.2016

- a) **oricărei persoane juridice, oricărui întreprinzător individual, oricărei gospodării țărănești (de fermieri), precum și oricărei persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau practică activitate profesională licențiată ori autorizată, reglementată de legislația de specialitate;**
- b) oricărei persoane fizice – cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid – care dispune de obiecte impozabile sau care are obligații fiscale, conform legislației fiscale, sau care a obținut dreptul de a exercita o anumită activitate în baza patentei de întreprinzător;
- c) oricărei persoane juridice sau organizații cu statut de persoană fizică nerezidente care dispune de obiecte impozabile pe teritoriul Republicii Moldova sau care are obligații fiscale în conformitate cu legislația fiscală.

(2) Pentru a i se atribui cod fiscal, persoana este obligată să efectueze acțiunile prevăzute de prezentul capitol în termenele și în modul stabilit de acesta.

## Articolul 163. Locul, termenele și modul de atribuire a codului fiscal

(1) Persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și c) li se atribuie cod fiscal de către inspectoratul fiscal de stat teritorial în a cărui rază se află sediul (domiciliul), indicat în documentele de constituire (în buletinul de identitate) sau în documentul prin care se permite practicarea activității, ori se află obiectul impozabil.

(2) În cazurile prevăzute la art. 162 alin. (1) lit. a), numărul de identificare de stat indicat în decizia de înregistrare, eliberată de entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat, sau în documentul ce permite practicarea activității reprezintă codul fiscal al contribuabilului.

[Art. 163 alin. (3) abrogat prin LP235 din 26.10.12, MO248-251/07.12.12 art. 812]

(4) Numărul de identificare de stat, indicat în certificatul/decizia de înregistrare, este considerat codul fiscal al persoanelor înregistrate de entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat, iar certificatul/decizia de înregistrare este recunoscut/ recunoscută și ca certificat de atribuire a codului fiscal.



01.07.2016

**(5) Prin derogare de la alin. (2), persoanelor juridice, constituite în baza actelor normative, precum și în baza tratatelor internaționale ratificate de Republica Moldova, li se atribuie codul fiscal și li se eliberează certificatul de atribuire a codului fiscal în termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii corespunzătoare, la care se anexează actul ce constată acest fapt, iar în cazul persoanelor care activează în baza tratatelor internaționale – și certificatul de confirmare eliberat de autoritatea publică competentă. Persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau practică activitate profesională licențiată ori autorizată, reglementată de legislația de specialitate, organul fiscal este în drept, la cererea contribuabilului, să atribuie cod fiscal diferit de codul fiscal personal, indicat în licență sau alt document care permite practicarea activității respective. Atribuirea codului fiscal, eliberarea certificatului de atribuire a codului fiscal, precum și confirmarea luării în evidență fiscală se efectuează în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.**

(6) Codul fiscal al persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. b) reprezintă codul personal indicat pe verso-ul buletinului de identitate sau este identic cu numărul actului de identitate al cetățeanului străin sau al apatridului. Codul fiscal al persoanelor fără buletin de identitate reprezintă seria și numărul pașaportului, iar dacă nu au nici pașaport, seria și numărul certificatului de naștere sau al altui act de identitate.

(7) În termen de 3 zile lucrătoare din data apariției obiectului impozabil sau a obligației fiscale, cetățenii străini și apatrizii nerezidenți, persoanele indicate la art. 162 alin. (1) lit. c) depun la inspectoratul fiscal de stat teritorial în a cărui rază a apărut obiectul impozabil sau obligația fiscală o cerere de atribuire a codului fiscal, la care anexează copia de pe actul de identitate, respectiv copiile, traduse în limba de stat, autentificate notarial și legalizate de către oficiile consulare ale Republicii Moldova, de pe documentele de identificare în cazul organizațiilor, precum și copiile de pe documentele ce confirmă existența obiectului impozabil.

(8) Organul fiscal refuză atribuirea codului fiscal numai dacă nu se prezintă toate documentele și informațiile prevăzute la art. 161 alin. (3) sau dacă acestea conțin date vădit denaturate.

## Articolul 164. Registrul fiscal de stat

(1) Registrul fiscal de stat este constituit și administrat de organul fiscal, în care se înscriu codurile fiscale atribuite în conformitate cu prezentul capitol. Organul fiscal este responsabil de actualizarea Registrului fiscal de stat. Actualizarea Registrului fiscal de stat se efectuează la cererea contribuabilului, precum și în temeiul materialelor de control ale

organelor fiscale.

(2) Codurile fiscale ale persoanelor indicate la art. 162 alin.

(1) lit. a) și c) sînt trecute în Registrul fiscal de stat la data eliberării către contribuabil a certificatului de atribuire a codului fiscal. Codurile fiscale care reprezintă numărul de identificare de stat sînt trecute în Registrul fiscal de stat din Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali și din Registrul de stat al organizațiilor necomerciale. Codurile fiscale ale persoanelor fizice rezidente, precum și ale cetățenilor Republicii Moldova ne-rezidenți sînt trecute în Registrul fiscal de stat din Registrul de stat al populației. Codurile fiscale ale cetățenilor străini și ale apatrizilor nerezidenți sînt înscrise în Registrul fiscal de stat la momentul depunerii cererii de înregistrare în calitate de contribuabil. Trecerea codului fiscal în Registrul fiscal de stat confirmă actul luării persoanei la evidență fiscală.

(3) În Registrul fiscal de stat informația se expune clar, corect și exhaustiv. Registrul fiscal de stat este ținut în limba de stat, manual (în partea ce ține de atribuirea codurilor fiscale de către organul fiscal) și computerizat.

(4) În Registrul fiscal de stat sînt consemnate următoarele date privind persoanele cărora li se atribuie codurile fiscale de către organele fiscale, dacă datele respective sînt prevăzute în legislație:

- a) numărul curent al înscrierii;
- b) codul fiscal atribuit;
- c) denumirea completă și prescurtată a contribuabilului (numele, prenumele persoanei) și sediul (domiciliul);
- d) numărul și data înregistrării de stat a persoanei juridice, a întreprinderii cu statut de persoană fizică, a notarului public, a asociației de notari, a cabinetului avocatului, a biroului asociat de avocați, a asociației de avocați, a persoanei care practică activitate particulară de detectiv și de pază, a executorului judecătoresc, a biroului asociat de executori judecătorești, a administratorilor autorizați, a biroului asociat de administratori autorizați, a biroului individual al mediatorului, a biroului asociat de mediatori sau numărul și data eliberării documentului ce permite desfășurarea activității, datele din buletinul de identitate (din pașaport, adeverința de naștere sau din alte acte de identitate) al persoanei fizice sau datele din documentele de identificare în cazul organizațiilor ne-rezidente;
- e) numărul, seria și data eliberării certificatului de atribuire a codului fiscal persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și c);
- f) numele și prenumele persoanei fizice care a primit certificat de atribuire a codului fiscal;
- g) datele fondatorului (fondatorilor) sau ale persoanelor care au obținut dreptul de a practica un anumit gen de activitate, ale administratorului (numele, prenumele, data nașterii, adresa, informația de contact, datele actului de identitate);
- h) data anulării codului fiscal.

(5) Prin derogare de la alin. (4), datele privind persoanele ale căror coduri fiscale reprezintă numere atribuite de alte organe, precum și informația despre persoanele ce practică activitate profesională se introduc în Registrul fiscal de stat în baza unui regulament aprobat de acestea și de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. Volumul și conținutul datelor

incluse în acest caz în Registrul fiscal de stat se determină de regulamentul menționat.

(6) Înscrierile în Registrul fiscal de stat ținut manual sînt efectuate de registrator în baza informațiilor prezentate de solicitant la momentul eliberării către contribuabil a certificatului de atribuire a codului fiscal și sînt certificate prin semnătura primului. Rectificarea, modificarea și completarea registrului se operează în modul stabilit de legislație și se autentifică prin semnătură de registrator.

(7) Radierea din Registrul fiscal de stat se face, în condițiile legii, prin bararea înscrierii, a tuturor rectificărilor, modificărilor, completărilor efectuate anterior și se autentifică prin semnătură de registrator.

## Articolul 165. Utilizarea codului fiscal

(1) Orice persoană obligată, conform legislației fiscale, să prezinte organului fiscal dare de seamă fiscală sau alte documente trebuie să indice în ele codul său fiscal.

(2) Orice persoană obligată, conform legislației fiscale și altor acte normative, să prezinte organului fiscal dare de seamă fiscală sau alte documente referitoare la o altă persoană va cere acesteia codul fiscal și îl va indica în documentul respectiv. Dacă această altă persoană nu comunică codul fiscal, prima persoană va menționa acest fapt în documentele prezentate.

(3) La încheierea tranzacțiilor și efectuarea operațiunilor economice, părțile sînt obligate să indice în documentele respective codurile lor fiscale.

(4) Organul fiscal trebuie să indice codul fiscal al contribuabilului în toate avizele expediate lui.

(5) Subdiviziunile unei persoane juridice care nu au statut de persoană juridică utilizează codul fiscal al acesteia.

(6) Evidența obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice se ține pe baza codurilor fiscale trecute în Registrul fiscal de stat din Registrul de stat al populației.

## Articolul 166. Aportul autorităților publice la evidența contribuabililor

(1) Entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat prezintă organului fiscal, sistematic, o dată la 3 zile, informația privind atribuirea numerelor de identificare de stat în volumul și în modul stabilite în comun cu Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(2) Autoritatea publică abilitată cu înregistrarea persoanelor prevăzute la art. 162 alin. (1) lit. a) este obligată să prezinte, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării respective, organului fiscal în care se află la evidență persoana informații despre lichidarea sau reorganizarea acesteia, despre modificările operate în documentele ei de constituire.

(3) Autoritatea publică abilitată cu dreptul de documentare a populației prezintă Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, pînă la data de 10 a fiecărei luni, informații despre eliberarea sau anularea actelor de identitate.

(4) Autoritatea publică de resort permite ieșirea din Republica Moldova pentru domiciliere în altă țară cu condiția prezentării certificatului privind lipsa restanțelor față de buget, eliberat de inspectoratul fiscal de stat teritorial, notificînd acestuia, în termen de 3 zile lucrătoare, faptul ieșirii.

## Articolul 166<sup>1</sup>. Aportul Băncii Naționale a Moldovei în evidența instituțiilor financiare licențiate

Banca Națională a Moldovei prezintă Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, în termen de 3 zile lucrătoare de la data eliberării licenței, a modificării sau retragerii acesteia, informația inițială și, ulterior, informația actualizată referitor la instituțiile financiare și filialele acestora, participante la sistemul automatizat de plăți interbancare.

## Articolul 167. Obligațiile în cazul deschiderii, modificării sau închiderii conturilor bancare



01.07.2016

(1) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) deschide conturi bancare persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și c), iar Banca Națională deschide conturi bancare în conformitate cu Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei numai dacă acestea prezintă certificatul de atribuire a codului fiscal sau documentul recunoscut ca atare. Despre deschiderea conturilor bancare (cu excepția **conturilor tranzitorii de executare a bugetelor**, **conturilor de credit și împrumut**, de depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social)), instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) este obligată să informeze în aceeași zi organul fiscal prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare.

(2) Operațiunile pe un cont bancar deschis (cu excepția **conturilor tranzitorii de executare a bugetelor**, **conturilor de credit și împrumut**, de depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social)) pot demara numai după recepționarea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a documentului electronic, emis și remis de către organul fiscal, care confirmă luarea la evidență fiscală a contului. Contul bancar este luat la evidență de către organul fiscal în baza documentului electronic, emis și remis de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia), care confirmă deschiderea contului. În cazul în care contribuabilul are restanțe, organul fiscal este în drept să nu elibereze documentul electronic care confirmă luarea la evidență fiscală. Documentul electronic care confirmă deschiderea contului și documentul electronic care confirmă luarea la evidență fiscală a contului urmează a fi expediate și recepționate prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat, instituțiile financiare și Banca Națională a Moldovei.

(3) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) are dreptul să deschidă conturi bancare persoanei fizice rezidente (cetățean străin sau apatrid) sau cetățeanului Republicii Moldova numai dacă aceștia prezintă buletin de identitate sau un alt document, prevăzut la art. 163 alin. (4), care servește la stabilirea codului fiscal și să utilizeze acest cod la ținerea evidenței și în relațiile cu clientul sau cu alte persoane, în modul stabilit de legislație. Persoanele fizice nerezidente (cetățeni străini și apatrizi), persoanele juridice nere-

zidente care nu dispun de obiecte impozabile pe teritoriul Republicii Moldova sau nu au obligații fiscale sînt în drept să deschidă conturi bancare în instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) ale Republicii Moldova potrivit **reglementărilor în vigoare**.

(4) Instituțiile financiare vor informa în aceeași zi organul fiscal prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare despre modificarea sau închiderea contului bancar (cu excepția **conturilor tranzitorii de executare a bugetelor**, **conturilor de credit și împrumut**, de depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social)).

(4<sup>1</sup>) **Trezoreria de Stat informează organul fiscal despre deschiderea, modificarea sau închiderea conturilor deschise instituției publice în sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor.**

(5) În cazul deschiderii contului bancar în străinătate, în termen de 15 zile de la data deschiderii acestuia, persoanele indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) comunică organului fiscal faptul și datele corespunzătoare. Drept confirmare a înregistrării contului, organul fiscal eliberează contribuabilului, în termen de 3 zile, un certificat de confirmare.

## Articolul 168. Anularea codului fiscal

(1) Codul fiscal se anulează în cazul:

- atribuirii lui cu încălcarea legislației fiscale;
- lichidării, reorganizării sau încetării activității persoanei juridice, întreprinderii cu statut de persoană fizică, notarului public, asociației de notari, cabinetului avocatului, biroului asociat de avocați, asociației de avocați, persoanei care practică activitate particulară de detectiv și de pază, executorului judecătoresc, biroului asociat de executori judecătorești, a administratorilor autorizați, a biroului asociat de administratori autorizați, biroului individual al mediatorului, biroului asociat de mediatori;
- decesului persoanei fizice, declarării morții ei, declarării, în modul stabilit, dispărute fără veste sau emigrării ei;
- dispariției obiectului impozabil și obligației fiscale pentru persoanele fizice (cetățeni străini și apatrizi), persoanele juridice sau organizațiile cu statut de persoană fizică nerezidente.

(2) La reorganizarea persoanelor indicate la art. 162 alin.

(1) lit. a):

- prin contopire, codurile fiscale ale persoanelor ce se contopesc se anulează, iar persoanei astfel constituite i se atribuie un alt cod fiscal;
- prin absorbție, codul fiscal al persoanei absorbite se anulează;
- prin divizare, codul fiscal al persoanei divizate se anulează, iar persoanelor astfel constituite li se atribuie alte coduri fiscale;
- prin separare, codul fiscal al persoanei reorganizate rămîne același, iar persoanelor astfel constituite li se atribuie alte coduri fiscale;
- prin transformare în persoană cu o altă formă juridică

de organizare, codul fiscal al persoanei reorganizate trece la persoana astfel constituită.

(3) În cazurile enumerate la alin. (2) lit. a), c) și d), la cererea de atribuire a codului fiscal se anexează documentul ce confirmă cuantumul datoriiilor asumate în urma reorganizării.

(4) Codul fiscal se anulează în baza:

- a) cererii persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și/ sau informației prezentate în conformitate cu art. 166 alin. (2), sau actului legislativ ori actului emis în baza lui, sau certificatului de confirmare a lichidării sau reorganizării persoanei, eliberat de autoritatea publică competentă. La cerere se anexează certificatul de atribuire a codului fiscal;
- b) hotărârii instanței judecătorești – în cazul lichidării persoanei juridice și a întreprinderii cu statut de persoană fizică sau în cazul declarării morții sau declarării persoanei fizice dispărute fără veste;
- c) deciziei conducerii organului fiscal – în cazul atribuirii de cod fiscal cu încălcarea legislației fiscale;
- d) informației organelor de stare civilă – în cazul decesului persoanei fizice;
- e) informației autorității publice abilitate să permită ieșirea din Republica Moldova pentru domiciliere în altă țară – în cazul ieșirii persoanei fizice;
- f) documentelor care atestă că persoanele fizice (cetățeni străini și apatrizi), persoanele juridice sau organizațiile cu statut de persoană fizică nerezidente nu au obiecte impozabile și nici obligații fiscale.

(5) Prin derogare de la alin. (4), codul fiscal care reprezintă numărul de identificare de stat se anulează în baza informației prezentate de entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat.

(6) Codul fiscal se anulează prin radierea lui din Registrul fiscal de stat și prin consemnarea acestui fapt în dosarul contribuabilului.

(7) Avizul despre anularea codului fiscal, în legătură cu atribuirea lui cu încălcarea legislației fiscale, organul fiscal îl va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și, în termen de 3 zile, va informa despre aceasta organele vamale, organele înregistrării de stat și organele de statistică. Folosirea unui cod fiscal anulat se pedepsește în conformitate cu legea.

(8) Codul fiscal anulat se păstrează în Registrul fiscal de stat timp de 10 ani din momentul anulării.

(9) Codul fiscal anulat nu se atribuie unei alte persoane.

## Capitolul 5 OBLIGAȚIA FISCALĂ

### Articolul 169. Nașterea și modificarea obligației fiscale

(1) Obligația fiscală naște în momentul apariției circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, ce prevăd stingerea ei.

(2) Obligația fiscală a contribuabilului ce urmează să fie stinsă de către un alt contribuabil care, conform legislației fiscale, este obligat să rețină sau să perceapă de la primul sumele ce constituie obligația fiscală și să o stingă încetează a fi obligația fiscală a primului și devine obligația fiscală a celui

de-al doilea din momentul reținerii sau perceperii.

(3) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) care primește de la contribuabil sau de la organul fiscal ordine de plată și, respectiv, ordine incaso pentru transfer de mijloace bănești în contul stingerii obligației fiscale este considerată, din momentul primirii ordinului, responsabilă de obligația fiscală în limita mijloacelor disponibile în contul bancar al contribuabilului. Totodată, contribuabilul este considerat responsabil de obligația fiscală în limita mijloacelor care nu sînt disponibile în contul bancar pentru stingerea integrală a obligației fiscale.

(4) Modificarea obligației fiscale reprezintă schimbarea cuantumului ei generată de modificarea circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, în funcție de care a fost calculată obligația.

### Articolul 170. Modul de stingere a obligației fiscale

Stingerea obligației fiscale se face prin: achitare, anulare, prescripție, scădere, compensare sau executare silită.

### Articolul 171. Stingerea obligației fiscale prin achitare



01.07.2016

(1) Stingerea obligației fiscale prin achitare se efectuează în monedă națională, dacă prezentul cod sau alte acte legislative ce țin de domeniul fiscal nu prevăd altfel. Achitarea poate avea loc prin plată directă sau prin reținere la sursă. Plata directă se face **prin intermediul cardului de plată, prin folosirea altor instrumente de plată sau în numerar.**

(2) **Plata cu utilizarea instrumentelor de plată fără numerar se efectuează prin intermediul instituțiilor financiare (sucursalelor sau filialelor acestora) sau al altor prestatori de servicii de plată.**

(3) Plata în numerar poate fi efectuată prin intermediul organului fiscal autorităților administrației publice locale, al operatorilor de poștă, **instituțiilor financiare (sucursalelor sau filialelor acestora) sau al altor prestatori de servicii de plată.** Autoritățile administrației publice locale pot stabili încasarea impozitelor și taxelor locale și prin intermediul altor persoane.

(4) Autoritățile și instituțiile enumerate la alin. (3), cu excepția celor financiare, care au încasat bani în numerar de la contribuabil sînt obligate să verse la buget, în numele acestuia, în aceeași sau în următoarea zi lucrătoare, sumele încasate. Autoritățile administrației publice locale din satele și comunele în care nu există instituții financiare sau subdiviziuni ale acestora pot stabili pentru serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale și pentru operatorii de poștă o altă periodicitate de vărsare la buget a sumelor încasate, dar nu mai rar de o dată pe săptămână.



01.07.2016

(5) În cazul în care contribuabilul deține la **contul său de plăți** mijloace bănești, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) este obligată să execute, în limita acestor mijloace, ordinul de plată a contribuabilului în decursul zilei lucrătoare în care a fost primită.

(6) Sumele trecute la scăderi din contul bancar al contribuabilului pentru stingerea obligațiilor fiscale se transferă de instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) la buget în ziua lucrătoare în care au fost trecute la scăderi. Sumele încasate în numerar de la contribuabili pentru stingerea obligațiilor fiscale se transferă de instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) la buget nu mai târziu de ziua lucrătoare următoare zilei în care au fost încasate.

### Articolul 172. Stingerea obligației fiscale, inclusiv a restanțelor, prin anulare

(1) Stingerea obligației fiscale, inclusiv a restanțelor, prin anulare se efectuează prin acte cu caracter general sau individual, adoptate conform legislației.



01.07.2016

(2) Stingerea obligației fiscale, inclusiv a restanțelor, prin anulare se efectuează prin actele organelor de drept **și judiciare privind radierea din Registrul Fiscal de Stat**, în mod obligatoriu definitive și irevocabile, adoptate conform legislației.

### Articolul 173. Stingerea obligației fiscale prin prescripție

Dacă nu a fost exercitat în termenele prevăzute de prezentul cod, dreptul statului de a determina obligația fiscală sau de a o executa silit se stinge prin prescripție în modul stabilit de Guvern. Concomitent, se stinge și obligația fiscală a contribuabilului. Stingerea obligației fiscale în urma survenirii termenelor de prescripție se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă, iar în cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale – în baza deciziei adoptate de către consiliul local.

### Articolul 174. Stingerea obligației fiscale prin scădere

(1) Stingerea obligației fiscale prin scădere are loc în situațiile în care contribuabilul persoană fizică:

- a) a decedat;
- b) este declarat mort;
- c) este declarat dispărut fără veste;
- d) este declarat lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă.

(2) În cazurile enumerate la alin. (1), stingerea prin scădere se face în mărimea întregii obligații fiscale – dacă persoana nu a lăsat (nu dispune de) bunuri – sau în mărimea părții nestinse din obligația fiscală – dacă averea lăsată de ea (averea existentă) este insuficientă.



01.07.2016

(3) Stingerea prin scădere a obligației fiscale a contribuabilului persoană juridică are loc în urma încetării activității lui prin lichidare, inclusiv pe cale judiciară, **prin reorganizare, precum și în cazul în care stingerea ei prin executare silită**

**în conformitate cu prezentul cod este imposibilă.**

(4) *Stingerea obligației fiscale prin scădere are loc în temeiul unei decizii a conducerii organului cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă. Decizia inspectoratului fiscal de stat teritorial privind stingerea obligației prin scădere poate fi verificată, modificată sau anulată de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. În cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale, decizia se adoptă de către consiliul local.*

(5) **Suma obligațiilor fiscale stinse prin scădere conform prezentului articol este luată în evidență specială, care este parte componentă a evidenței generale, în modul stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. În cazurile prevăzute la art. 186 alin. (5), sumele luate în evidență specială se restabilesc.**

(6) **Inspectoratul Fiscal Principal de Stat prezintă Ministerului Finanțelor rapoarte trimestriale și anuale privind suma obligațiilor fiscale luate în evidență specială.**

(7) **Din data expirării valabilității actului de suspendare, obligațiile fiscale, luate în evidență specială conform art. 206 alin. (1) lit. c) și lit. e) se restabilesc în conturile contribuabilului cu data inițială a actului de suspendare.**

### Articolul 174<sup>1</sup>. Stingerea simplificată a obligației fiscale prin scădere

(1) În lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală sau de pseudoactivitate de întreprinzător, organul fiscal stinge simplificat obligația fiscală prin scădere contribuabililor persoane juridice și persoane fizice care practică activitate de întreprinzător, în condițiile prezentului articol.

(2) Organul fiscal stinge simplificat prin scădere obligația fiscală, conform art. 174 alin. (4), în cazul în care stabilește în cumul că:

- a) persoana juridică are datorii la bugetul de stat, la bugetul unității administrativ-teritoriale și/sau la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală;
- b) persoana juridică nu este fondator al unei persoane juridice;
- c) persoana juridică, în decursul ultimelor 24 de luni consecutive, nu a depus dările de seamă fiscale prevăzute de legislație și nu a efectuat operații pe nici un cont bancar;
- d) față de persoana juridică au fost aplicate toate măsurile de executare silită a obligației fiscale prevăzute de lege;
- e) persoana juridică nu dispune de bunuri care pot fi urmărite în scopul executării obligației fiscale.

(3) Lista contribuabililor ale căror obligații fiscale au fost stinse simplificat prin scădere se prezintă entității abilitate cu dreptul de înregistrare de stat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat pentru a iniția din oficiu procedura de radiere din Registrul de stat.

### Articolul 175. Stingerea obligației fiscale prin compensare

(1) Stingerea obligației fiscale prin compensare se efectuează prin trecerea în contul restanței a sumei plătite în plus sau a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită.

(2) Compensarea se efectuează la inițiativa organului fiscal sau la cererea contribuabilului dacă legislația fiscală nu prevede altfel.

(3) În termen de pînă la 30 de zile de la apariția circumstanțelor respective sau de la primirea cererii contribuabilului, organul fiscal întocmește documentul de plată și o transmite Trezoreriei de Stat spre executare, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor.

(4) În termen de 7 zile de la data primirii documentului de plată, Trezoreria de Stat trece, după caz, dintr-un cont al bugetului în alt cont al aceluiași buget sau în contul unui alt buget sumele consemnate în documentul de plată. După executarea documentului de plată, Trezoreria de Stat remite, după caz, organului fiscal sau Serviciului Vamal extrasul din conturile trezoreriale de venituri.

(5) După ce a primit extrasul din conturile trezoreriale de venituri, organul fiscal face înscrierile de rigoare în contul personal al contribuabilului, iar Serviciul Vamal remite extrasul cel tîrziu a doua zi unităților sale.

(6) Excedentul sumei compensate, la cerere, poate fi restituit contribuabilului sau lăsat în contul stingerii unei viitoare obligații fiscale de alt tip. În caz de nedepunere a cererii, excedentul se lasă în contul stingerii obligației fiscale de același tip.

(7) Excedentul sumei compensate se restituie contribuabilului sau se utilizează, conform prevederilor art. 101 alin. (8), art. 101<sup>1</sup> alin. (4) sau art. 125 alin. (5), în cazul stingerii restanțelor față de bugetul public național. În acest scop, suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de pînă la 100 lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național.

(8) În scopul atestării lipsei restanțelor față de buget, în scopul beneficiarii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală, în scopul anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar al contribuabilului emise pentru asigurarea încasării restanțelor, precum și în cazurile admiterii de erori la perfectarea documentelor de plată, se vor considera stinse sumele de impozite, taxe, alte plăți, majorări de întîrziere (penalități) și/sau amenzi pentru care, la data examinării contului personal generalizat al contribuabilului, documentele trezoreriale de plată privind stingerea obligațiilor fiscale prin compensare au fost perfectate și remise organului corespunzător spre executare.

(9) Stingerea obligației fiscale prin compensare se efectuează în modul stabilit de Guvern.

## Articolul 176. Restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită

(1) Cu excepția cazurilor cînd legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului se face în modul și în termenele stabilite la art. 175 numai dacă acesta nu are restanțe. Termenul specificat la art. 175 se suspendă în cazul în care contribuabilul care solicită restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației, urmează a fi restituită este învinuit de săvîrșirea unei infracțiuni prin intermediul tranzacțiilor economice care a condus

la apariția dreptului la restituirea sumelor impozitelor și/sau taxelor și față de el a fost pornită urmărirea penală pînă la încetarea urmării penale, scoaterea de sub urmărire penală, pronunțarea unei sentințe de achitare definitive sau a unei sentințe definitive de încetare a procesului penal față de contribuabilul respectiv.

(2) Cu excepția cazurilor în care legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului persoană juridică se efectuează de Trezoreria de Stat la conturile lui bancare, iar contribuabilului persoană fizică – la conturile lui bancare sau în numerar.

(2<sup>1</sup>) Persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător vor depune cererea privind restituirea impozitului pe venit plătit în plus începînd cu 1 aprilie a anului în care a fost constatată suma plătită în plus, cu excepția cazului în care persoana fizică intenționează să își schimbe domiciliul permanent din Republica Moldova.

(3) Dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal, sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobîndă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat. Pe perioadă suspendării termenului în conformitate cu alin. (1), dobîndă nu se calculează.

(4) Calculul dobînzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, se verifică și se aprobă de conducerea acestui organ și se anexează la ordinul de plată care prevede plata dobînzii. În cazul impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, ordinul de plată va fi întocmit de organul fiscal în baza documentelor prezentate de acest serviciu. Plata dobînzii se va efectua din bugetul în care au fost vărsate impozitele și taxele respective.

## Articolul 177. Stingerea obligației fiscale prin executare silită

Stingerea obligației fiscale prin executare silită are loc prin acțiunile întreprinse de organul fiscal pentru perceperea forțată a restanțelor în conformitate cu legislația fiscală.

## Articolul 178. Data stingerii obligației fiscale



01.07.2016

(1) **Data a stingerii obligației fiscale prin achitare se consideră:**

a) **în cazul achitării prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar, altele decît cardurile de plată (prin virament) – data la care a fost debitat contul de plăți al contribuabilului în contul obligației fiscale respective. Debitarea contului de plăți se confirmă prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data debitării**

**contului de plăți;**

- b) în cazul achitării în numerar – data primirii numerarului prin intermediul instituțiilor financiare (sucursalilor sau filialelor acestora) sau al altor prestatori de servicii de plată în contul obligației fiscale respective. Primirea numerarului se confirmă prin ordin de încasare a numerarului și prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data primirii numerarului;**
- c) în cazul achitării prin intermediul cardurilor de plată – data la care a fost debitat contul de plăți la care este atașat cardul de plată al contribuabilului pentru înscrierea sumei la buget în contul obligației fiscale respective. Debitarea contului de plăți la care este atașat cardul de plată se confirmă prin bonul (chitanța) de plată cu card de plată perfectat la terminal POS sau la alt dispozitiv de utilizare a cardurilor de plată, bon (chitanță) ce se eliberează deținătorului de card, și prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data debitării contului de card;**
- d) în cazul achitării prin intermediul Serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay) – data efectuării plății de către contribuabil, confirmată de către Serviciul MPay printr-o notificare către organul de stat competent privind efectuarea completă a plății și prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data efectuării plății.**

(2) Dată a stingerii obligației fiscale prin anulare este considerată data indicată în actul de anulare.

(3) Dată a stingerii obligației fiscale prin prescripție este considerată prima zi după data în care a expirat termenul de prescripție.

(4) Dată a stingerii obligației fiscale prin scădere este considerată data:

- a) întocmirii actului comun al autorității administrației publice locale și al organului fiscal prin care ele constată că persoana decedată, declarată moartă, dispărută fără veste, lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu deținea (nu deține) bunuri;
- b) rămîinerii definitive a deciziei de încetare a activității persoanei juridice;
- c) emiterii deciziei privind derularea procesului de lichidare (dizolvare) sau hotărîrii de intentare a procesului de insolvabilitate.

(5) Dată a stingerii obligației fiscale prin compensare este considerată data la care Trezoreria de Stat a executat documentele de plată.

(6) Dată a stingerii obligației fiscale prin executare silită este considerată data la care sumele obținute în urma acțiunilor de executare silită au fost înscrise în contul bugetului respectiv.

## Articolul 179. Succesiunea stingerii obligațiilor fiscale

(1) Stingerea obligațiilor fiscale, conform legislației fiscale, are loc după criteriul cronologic de naștere a fiecărui tip de

obligație fiscală indicat în documentul privitor la stingerea ei.

(2) În caz de nerespectare de către contribuabil a prevederilor alin. (1), organul fiscal este în drept să stingă obligația fiscală a acestuia conform succesiunii stabilite la alin. (1).

## Articolul 180. Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale



01.07.2016

(1) În cazul admiterii restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, termenul de stingere a obligației fiscale poate fi modificat, în conformitate cu prezentul articol, pe o perioadă de pînă la 12 luni consecutive, cu calcularea unei majorări de întîrziere, în conformitate cu prevederile art. 228, și cu aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale sub formă de gaj.

(2) Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale se efectuează prin:

- a) amînarea stingerii obligației fiscale (stingerea se va efectua printr-o plată unică);
- b) eşalonarea stingerii obligației fiscale (stingerea se va efectua în rate).

(3) Amînarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale se acordă contribuabilului în următoarele cazuri:

- a) calamități naturale și tehnogene;
- b) distrugere accidentală a clădirilor de producție;
- c) împrejurare imprevizibilă și de neînlăturat, care împiedică în mod efectiv capacitatea de producție pe o perioadă lungă de timp și executarea obligației contractuale a contribuabilului;
- d) datorii ale autorităților sau instituțiilor publice (finanțate de la bugetul public național) față de contribuabil, doar în limitele sumelor datorate, precum și impozitelor și taxelor aferente acestora;
- e) alte circumstanțe ce duc la imposibilitatea stingerii obligațiilor fiscale, cu confirmarea documentară privind măsurile întreprinse de contribuabil pentru stingerea acestor obligații fiscale.

Cazurile amînării sau eşalonării stingerii obligației fiscale expuse la lit. a)–c) urmează a fi confirmate prin acte emise de autoritățile sau instituțiile competente.

(4) Amînarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale se acordă cu condiția stingerii obligației fiscale curente în perioada termenului de amînare sau eşalonare.

(5) Amînarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale se acordă în baza unui contract-tip, care se încheie între organul fiscal și contribuabil:

- a) dacă suma restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, nu depășește suma de 300 mii de lei inclusiv;
- b) după coordonarea și acordul scris al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, dacă suma restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, depășește suma de 300 mii de lei.

(6) Procedura de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale, modelul contractului-tip privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale, inclusiv modul de intrare în vigoare, de suspendare, de modificare și de reziliere a acestuia, sînt stabilite de Ministerul



### **Finanțelor.**

**(7) În cazul nerespectării de către contribuabil a clauzelor contractului de amânare sau eşalonare a stingerii obligației fiscale, acesta este reziliat din momentul în care organul fiscal a depistat încălcările.**

**(8) Nu se admite încheierea unui nou contract de amânare sau eşalonare a uneia și aceleiași obligații fiscale cu contribuabilul care nu a îndeplinit condițiile contractului precedent.**

**(9) Până la expirarea termenului de stingere a obligației fiscale, modificat prin amânare sau eşalonare, nu se vor întreprinde acțiuni de executare silită asupra obligației fiscale care este obiect al contractului.**

## **Capitolul 6 RESPONSABILITATEA DE STINGEREA OBLIGAȚIEI FISCALE**

### **Articolul 181. Responsabilitatea persoanei cu funcție de răspundere de stingerea obligației fiscale a contribuabilului**

(1) Persoana cu funcție de răspundere responsabilă de stingerea obligației fiscale a contribuabilului este conducătorul lui sau o altă persoană a acestuia care, în virtutea obligațiilor de serviciu, era/este obligată să stingă obligația fiscală în modul și în termenele stabilite. În cazul în care contribuabilul nu are persoană cu funcție de răspundere responsabil de stingerea obligației fiscale este el însuși.

(2) Persoana cu funcție de răspundere este responsabilă de toate obligațiile fiscale ale contribuabilului, indiferent de data apariției lor.

(3) Obligațiile fiscale ale contribuabilului de care persoana cu funcție de răspundere este responsabilă în conformitate cu prezentul articol rămân obligații ale acestuia până la stingerea lor deplină.

(4) Pentru neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentul articol și a altor obligații prevăzute de legislația fiscală, persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului poartă răspundere în conformitate cu legislația.

### **Articolul 182. Responsabilitatea persoanei cu funcție de răspundere a contribuabilului obligat să rețină sau să perceapă de la o altă persoană impozitele, taxele, majorările de întârziere (penalitățile) și/sau amenzile și să le verse la buget**

(1) Persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului obligat, conform legislației fiscale, să rețină sau să perceapă de la o altă persoană impozitele, taxele, majorările de întârziere (penalitățile) și/sau amenzile și să le verse la buget este responsabilă de plata impozitelor și taxelor, majorări-

lor de întârziere și/sau amenzilor nereținute, nepercepute și netransferate în modul stabilit la buget dacă:

- a) reținerea, perceperea sau transferul intră în atribuțiile ei;
- b) ea a știut sau trebuia să știe că impozitele, taxele, majorările de întârziere (penalitățile) și/sau amenzile nu au fost reținute, percepute sau transferate de contribuabil.

(2) Obligația de a reține sau percepe impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități) și/sau amenzi rămâne a fi a contribuabilului a cărui persoană cu funcție de răspundere este obligată să le rețină sau să le perceapă de la o altă persoană și să le transfere până când impozitele, taxele, majorările de întârziere (penalitățile) și/sau amenzile vor fi declarate sau trebuiau să fie declarate de persoana de la care trebuia să fie reținute sau percepute ori până la stingerea lor totală în celelalte cazuri.

(3) Obligațiile fiscale ale contribuabilului pentru care persoana lui cu funcție de răspundere este responsabilă în conformitate cu prezentul articol rămân obligații ale contribuabilului până la stingerea lor deplină în cazul reținerii sau percepției impozitelor, taxelor, majorărilor de întârziere și/sau amenzilor de la alte persoane.

(4) Pentru neîndeplinire a obligațiilor prevăzute de prezentul articol și a altor obligații prevăzute de legislația fiscală, persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului poartă răspundere în conformitate cu legislația.

### **Articolul 183. Responsabilitatea persoanei care dobândește o proprietate de a stinge restanța persoanei care îi transmite proprietatea**

Dacă o persoană care are restanță transmite o proprietate unei alte persoane, iar acestea sînt interdependente, persoana care primește proprietatea este responsabilă de stingerea restanței în mărimea diferenței dintre valoarea de piață a proprietății dobândite și suma plătită efectiv pentru ea.

### **Articolul 184. Responsabilitatea pentru obligațiile fiscale ale persoanei în curs de lichidare**

(1) Obligațiile fiscale ale persoanei în curs de lichidare le stinge, din contul mijloacelor ei bănești inclusiv din veniturile obținute din comercializarea activelor ei, organul, organizația, persoana, responsabili, conform legislației, de lichidarea acesteia.

(2) În cazul aplicării modalităților de depășire a insolabilității, obligațiile fiscale se sting în conformitate cu legislația respectivă.

### **Articolul 185. Responsabilitatea pentru obligațiile fiscale ale persoanei în cazul reorganizării ei**

(1) Obligațiile fiscale ale persoanei reorganizate le stinge succesorul ei.

(2) Stingerea obligației fiscale a persoanei reorganizate este impusă succesului ei indiferent de faptul că acesta a

știut ori nu, înainte de finalizarea reorganizării, că persoana reorganizată nu a stins sau a stins parțial obligația fiscală.

(3) Reorganizarea persoanei nu schimbă pentru succesori acesteia termenul de stingere a obligației ei fiscale. În cazul reorganizării persoanei, drepturile și obligațiile ei trec la întreprinderea nou-creată. Înainte de a se reorganiza, întreprinderea va înștiința despre aceasta organul fiscal, în raza căruia se află, pentru efectuarea unui control fiscal și determinarea volumului de drepturi și obligații succesoare ale persoanei nou-create.

(4) În cazul existenței mai multor succesori, fiecare dintre ei poartă răspundere, în limita drepturilor și obligațiilor preluate în urma reorganizării, pentru stingerea obligației fiscale a persoanei reorganizate.

(5) Responsabilitatea asumată de succesorul persoanei reorganizate devine obligația lui fiscală care, în cazul reorganizării acestuia, trece la succesorii lui.

(6) În cazul reorganizării prin contopirea mai multor persoane, persoana astfel creată este considerată succesor al fiecărei persoane contopite în stingerea obligațiilor ei fiscale.

(7) În cazul reorganizării persoanei prin absorbție, persoana absorbantă este considerată succesorul acesteia în stingerea obligației ei fiscale.

(8) În cazul reorganizării persoanei prin divizare, persoanele astfel create sînt considerate succesorii primei în stingerea obligațiilor ei fiscale proporțional cotei ce le aparține.

(9) În cazul reorganizării persoanei prin separare, persoana reorganizată și persoana care s-a constituit în urma separării sînt responsabile de stingerea obligației fiscale a persoanei reorganizate proporțional cotei ce le aparține.

(10) În cazul reorganizării persoanei prin transformare, persoana astfel creată este considerată succesorul celei dintîi în stingerea obligației ei fiscale.

## Articolul 186. Stingerea obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice decedate, declarate moarte, dispărute fără veste, lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrînsă

(1) Obligația fiscală a persoanei fizice decedate sau declarate moartă, în modul stabilit, o stinge fiecare moștenitor al ei în limitele valorii bunurilor moștenite și proporțional părții sale de moștenire.

(2) Obligația fiscală a persoanei fizice declarate, în modul stabilit, dispărută fără veste se stinge de către tutorele numit să administreze bunurile dispărutului din contul acestora.

(3) Obligația fiscală a persoanei fizice, inclusiv a minorului, recunoscute, în conformitate cu legislația, incapabilă sau cu capacitate de exercițiu restrînsă o sting părinții, înfietorii, tutorele sau curatorul din contul bunurilor acesteia.

(4) Obligația fiscală care nu a putut fi stinsă, în conformitate cu prezentul articol, din cauza insuficienței de bunuri se stinge prin scădere, efectuată de organul fiscal în conformitate cu prezentul cod.

(5) În cazul în care instanța judecătorească emite o

decizie de anulare a declarării persoanei fizice moartă sau dispărută fără veste ori o decizie de recunoaștere a capacității depline de exercițiu, acțiunea obligațiilor fiscale stinse anterior prin scădere se restabilește, fără a se aplica majorările de întîrziere și amenzile pentru perioada cuprinsă între momentul declarării persoanei fizice moartă sau dispărută fără veste, sau lipsită de capacitate de exercițiu, sau cu capacitate de exercițiu restrînsă și data emiterii deciziei respective.

## Capitolul 7 DAREA DE SEAMĂ FISCALĂ

### Articolul 187. Prezentarea dării de seamă fiscale

(1) În cazurile prevăzute de legislația fiscală, contribuabilul este obligat să prezinte în termenul stabilit dări de seamă pentru fiecare tip de impozit sau de taxă.



01.07.2016

(2) Cu excepția cazurilor expres prevăzute de legislația fiscală, contribuabilul este obligat să prezinte **la unul dintre organele fiscale teritoriale** dări de seamă privind impozitele și taxele.

(2<sup>1</sup>) Darea de seamă fiscală se prezintă utilizînd, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în forma și în modul reglementat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, după cum urmează:

- începînd cu 1 ianuarie 2012 – de către subiecții înregistrați în calitate de plătitori ai T.V.A. care se deservesc de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Inspectoratul fiscal de stat pe municipiul Chișinău, Inspectoratul fiscal de stat pe municipiul Bălți și Direcția administrării fiscale Comrat din cadrul Inspectoratului fiscal de stat pe unitatea teritorială autonomă Găgăuzia;
- începînd cu 1 ianuarie 2013 – de către subiecții înregistrați în calitate de plătitori ai T.V.A., cu excepția celor specificați la lit. a).



01.07.2016

- începînd cu 1 iulie 2016 – de către subiecții care au, conform numărului scriptic de salariați înregistrat în anul precedent, mai mult de 10 persoane angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte.

(2<sup>2</sup>) Forma și modul de prezentare a dărilor de seamă cu utilizarea metodelor automatizate de raportare electronică pentru contribuabilii care le utilizează benevol sînt similare celor expuse la alin. (2<sup>1</sup>).

- (3) Darea de seamă fiscală, de regulă, trebuie să conțină:
- denumirea (numele și prenumele) contribuabilului;
  - codul fiscal al contribuabilului, iar după caz și codul subdiviziunii acestuia;
  - perioada fiscală pentru care se prezintă;
  - tipul impozitului sau al taxei;
  - obiectul impozabil (baza impozabilă);
  - cota impozitului sau taxei;

- g) facilitățile fiscale;
- h) suma impozitului sau a taxei;
- i) alte date și informații;
- j) pentru darea de seamă pe suport de hârtie – semnătura, autenticată cu ștampilă, a persoanelor responsabile (conducătorul și contabilul-șef) ale contribuabilului sau semnătura contribuabilului (a reprezentantului acestuia);
- k) pentru darea de seamă în format electronic – semnătura electronică, aplicată în modul stabilit de Guvern, sau semnătura electronică de autentificare, aplicată în modul stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, a persoanelor menționate la lit. j).



01.07.2016

(3<sup>1</sup>) *Dacă contribuabilul (cu excepția contribuabililor înregistrați de către entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat) își încetează activitatea pe parcursul anului fiscal, persoana responsabilă a acestuia este obligată să prezinte, în termen de 60 de zile de la luarea deciziei de încetare a activității, organului teritorial al Serviciului Fiscal de Stat informația despre încetarea activității, în forma aprobată de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. La informație se anexează copia de pe decizia de încetare a activității, adoptată de fondatori, precum și copia de pe avizul privind inițierea procedurii de încetare a activității, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.*

(4) Contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere semnează darea de seamă fiscală, asumându-și răspunderea prevăzută de lege pentru prezentarea de date și informații false sau eronate.

(5) Darea de seamă fiscală se consideră prezentată la data la care organul fiscal o primește, dacă este întocmită în modul stabilit de legislația fiscală și dacă este perfectată în modul reglementat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(6) Darea de seamă fiscală se consideră recepționată de organul fiscal în conformitate cu alin.(5) în cazul în care contribuabilul prezintă dovezi în acest sens: un exemplar de dare de seamă fiscală cu mențiunea organului fiscal că a primit-o, o recipisă, eliberată de organul fiscal, avizul poștal, o recipisă electronică de confirmare a acceptării acesteia în sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat etc.

(7) Instrucțiunile privind modul de întocmire și de prezentare a dărilor de seamă fiscale, inclusiv a celor unificate, se emit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat dacă legislația fiscală nu prevede altfel.

## Articolul 188. Darea de seamă fiscală corectată

(1) Darea de seamă fiscală corectată este versiunea dării de seamă fiscale precedente.

(2) Contribuabilul care descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține o greșeală sau o omisiune are dreptul să prezinte o dare de seamă fiscală corectată, conform formularului și modului de întocmire în vigoare pentru darea de seamă fiscală care se corectează

(3) Darea de seamă fiscală corectată, depusă înainte sau în termenul stabilit pentru prezentarea dărilor de seamă fiscale pe o anumită perioadă fiscală se consideră dare de seamă

fiscală pentru perioada respectivă.

(4) Darea de seamă fiscală corectată nu va fi luată în considerare și, prin urmare, nu va fi modificată darea de seamă precedentă dacă cea corectată a fost prezentată:

[Lit. (a) exclusă prin Legea 267 din 23.12.2011, în vigoare 13.01.12]

- b) după emiterea de către conducerea organului care exercită controlul a unei decizii scrise cu privire la inițierea efectuării unui control fiscal, al cărui obiect va fi și darea de seamă prezentată greșit sau cu omisiuni;
- c) pe o perioadă supusă unei verificări documentare sau după ea.

## Articolul 189. Calcularea impozitelor și taxelor de către organul fiscal

(1) Organul fiscal calculează impozitele și taxele contribuabililor în urma controalelor fiscale, dacă au fost stabilite cazuri de nerespectare a legislației fiscale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația fiscală.

(2) Dacă în timpul controlului fiscale sumele impozitelor și taxelor care urmau să fie vărsate la buget nu pot fi determinate din lipsă de evidență contabilă ori din cauza ținerii ei neconforme, dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia) sau persoana lui cu funcție de răspundere nu prezintă, în totalitate sau în parte, documentele de evidență și/sau dările de seamă fiscale, organul fiscal calculează impozitele și taxele prin metode și din surse indirecte, efectuând ulterior recalcularea lor după restabilirea evidenței, în conformitate cu legislația, sau după prezentarea documentelor respective.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) pot fi aplicate persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător în cadrul utilizării metodelor indirecte de estimare în conformitate cu prevederile cap. 11<sup>1</sup> din prezentul titlu.

## Capitolul 8 EVIDENȚA OBIECTELOR IMPOZABILE ȘI A OBLIGAȚIILOR FISCALE

### Articolul 190. Principiile generale de evidență a obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale

(1) Evidența obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale se ține de către contribuabil de sine stătător, dacă legislația nu prevede altfel, pentru a se estima baza impozabilă, cuantumul obligațiilor fiscale calculate, modificate, stinse și restante.

(2) Evidența contabilă și/sau o altă evidență pe care se întemeiază evidența obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale trebuie să reflecte oportun, integral și veridic operațiunile contribuabilului și situația lui financiară.

(3) Pentru a controla stingerea obligațiilor fiscale, organul fiscal alte autorități cu atribuții de administrare fiscală,

în cazurile prevăzute expres de legislația fiscală, țin evidența acestora, înscriind în conturile personale ale contribuabilului, deschise pentru fiecare impozit și taxă, cuantumul, data apariției, modificării sau stingerii lor.

(4) Înscrierile în conturile personale ale contribuabilului se efectuează conform modului stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(5) Evidența impozitelor și taxelor locale pe obiectele impozabile care nu se află în raza organului fiscal în a cărei evidență este contribuabilul o ține organul fiscal în a cărei rază se află obiectul impozabil. Evidența impozitelor și taxelor calculate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale se ține de aceste servicii.

### Articolul 191. Avizul de plată a obligației fiscale

(1) Avizul de plată a obligației fiscale reprezintă o înștiințare scrisă prin care organul fiscal sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală cere contribuabilului să stingă obligațiile fiscale indicate în el.

(2) Avizul de plată se întocmește și se remite contribuabilului în cazul în care obligația fiscală este calculată de organul fiscal sau de o altă autoritate publică cu atribuții de administrare fiscală, excepție făcând cazurile în care calculul este efectuat în funcție de rezultatele controalelor fiscale.

(3) Dacă în calculul obligației fiscale, pentru care a fost remis aviz de plată, au fost făcute rectificări, organul fiscal sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală întocmește și expediază contribuabilului un aviz de plată rectificat.

(4) Formularul tipizat al avizului de plată a obligației fiscale se aprobă de Ministerul Finanțelor.

(5) Avizul de plată a obligației fiscale trebuie să conțină următoarele elemente obligatorii:

- denumirea (numele și prenumele) contribuabilului;
- codul fiscal al contribuabilului;
- data emiterii sale;
- tipul, termenele de stingere și suma obligației fiscale;
- adresa și codul fiscal al organului fiscal sau al unei alte autorități care a întocmit avizul de plată.

(6) Avizul de plată a obligației fiscale intră în vigoare la data la care contribuabilul l-a primit și este valabil pînă la stingerea obligației fiscale sau pînă la anularea lui.

### Articolul 192. Termenul de remitere a avizului de plată și termenul de stingere a obligației fiscale

(1) Avizul de plată a obligației fiscale se remite contribuabilului pînă la expirarea termenului de stingere a obligației fiscale indicat în el, dacă legislația fiscală nu prevede altfel.

(2) Obligațiile fiscale indicate în avizul de plată trebuie să fie stinse în termenele indicate în aviz.

(3) Dacă avizul de plată a fost remis contribuabilului după expirarea termenului de stingere a obligației fiscale, majorarea de întârziere (penalitatea) și/sau amenda pentru nescingerea ei în termen se aplică după expirarea a 10 zile calendaristice de la data la care contribuabilul a primit avizul de plată.

## Capitolul 9 EXECUTAREA SILITĂ A OBLIGAȚIEI FISCALE

### Articolul 193. Condițiile declanșării executării silite a obligației fiscale

Condițiile declanșării executării silite a obligației fiscale sînt:

- existența restanței, ținîndu-se cont de prevederile art. 252;
- neexpirarea termenelor de prescripție stabilite în prezentul cod.
- necontestarea faptului de existență a restanței și mărimii ei în cazurile prevăzute la art. 194 alin. (1) lit. c) și d);
- contribuabilul nu se află în procedură de lichidare (dizolvare) sau în proces de insolvență conform prevederilor legislației în vigoare.

### Articolul 194. Modalitățile de executare silită a obligației fiscale

(1) Executarea silită a obligației fiscale se efectuează prin:

- încasare a mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social);
- ridicare de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină;
- urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepția celor consemnate la lit. a) și b);
- urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalitățile prevăzute la lit. a), b) și c).

(2) Urmărirea bunurilor se face prin sechestrare, comercializare și ridicare.

(3) În cazul în care, după ce s-au aplicat modalitățile de executare silită, obligația fiscală a contribuabilului care desfășoară activitate de întreprinzător nu a fost stinsă în totalitate, iar aplicarea ulterioară a executării silite este imposibilă, organul fiscal are dreptul să inițieze aplicarea modalităților de depășire a insolvenței în conformitate cu legislația. Obligația fiscală a persoanei fizice neînregistrate ca subiect al activității de întreprinzător se stinge în modul prevăzut de prezentul cod.

### Articolul 195. Organele abilitate cu executarea silită a obligației fiscale

(1) Executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către organul fiscal în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(2) Executarea silită a obligației fiscale calculate de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale se efectuează în comun cu organul fiscal, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

## Articolul 196. Regulile generale de executare silită a obligației fiscale

(1) Executarea silită a obligației fiscale se face în zile lucrătoare, între orele 6.00 și 22.00. Executarea silită în alt timp se admite în cazul în care contribuabilul sau debitorul lui se eschivează de la ea.

(2) Dacă contribuabilul nu poate fi găsit pe adresele cunoscute, organul fiscal va solicita intervenția autorităților publice competente.

(3) În cazul în care contribuabilul a fost trecut, complet sau parțial, la evidența sau asistența unui alt organ fiscal, dosarul lui și hotărârea de executare silită a obligației fiscale se remit acestuia în termen de până la 10 zile lucrătoare.

(4) Dacă bunurile sau debitorii contribuabilului se află în diferite unități administrativ-teritoriale, executarea silită a obligației fiscale o efectuează organul fiscal de la locul de evidență sau asistență a contribuabilului și, după caz, cu participarea funcționarului fiscal de la locul aflării bunurilor sau de la sediul (domiciliul) debitorului.

(5) Organul fiscal este în drept să aplice una sau mai multe modalități de executare silită a obligației fiscale. Executarea silită a obligației fiscale în modul prevăzut la art. 194 alin. (1) lit. b), c) și d) se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea organului fiscal pe un formular tipizat aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, care are valoare de document executoriu.



01.07.2016

**(6) Cheltuielile aferente executării silită a obligației fiscale se efectuează de la bugetul de stat, urmînd să fie recuperate din contul contribuabilului, cu excepția comisi-oanelor percepute de instituția financiară la predarea mijloacelor în numerar de către funcționarii fiscali conform art. 198.**

## Articolul 197. Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare ale contribuabilului

(1) Începînd cu ziua următoare celei în care a apărut restanța sau în care s-a aflat despre apariția ei, organul fiscal este în drept să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile bancare (cu excepția contului de împrumut a conturilor bancare deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi, a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social) precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolabilității ale contribuabilului dacă acesta dispune de ele și dacă organul fiscal le cunoaște. Pentru toate categoriile de conturi bancare înscrise în Registrul fiscal de stat, ordinele incaso se emit în monedă națională. La executarea ordinului incaso emis în moneda națională înaintat la contul în valută străină al contribuabilului, instituția financiară efectuează operațiunea de cumpărare a valutei străine contra mone-dei naționale aplicînd cursul valutar stabilit de aceasta, cu

transferarea leilor moldovenești la bugetul public național în aceeași zi.

(1<sup>1</sup>) Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și medietori se efectuează conform prevederilor prezentului articol.

(2) În cazul în care contribuabilul deține la contul său bancar mijloace bănești, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) este obligată să execute, în limita acestor mijloace, ordinul incaso a organului fiscal în decursul a 24 de ore din momentul în care a fost primită.

(2<sup>1</sup>) În cazul în care în ziua sau anterior recepționării ordinului incaso privind încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale contribuabilului au fost înaintate alte documente executorii și/sau în aceeași zi au fost înaintate alte ordine incaso pentru același cont/conturi bancare, emise de organele legal abilitate, și mijloacele bănești disponibile în aceste conturi nu sînt suficiente pentru executarea integrală a ordinului incaso și a documentelor executorii indicate, acestea (ordinul incaso și documentul executoriu) se remit de către instituția financiară (sucursală sau filială) în aceeași zi primului executor judecătoresc emitent, pentru încasarea și distribuirea mijloacelor bănești în ordinea satisfacerii creanțelor și conform procedurii stabilite de Codul de executare. În aceeași zi, instituția financiară (sucursala sau filiala) va informa în scris și/sau prin alte metode legale organul fiscal despre existența altor ordine incaso și/sau documente executorii și despre remiterea acestora executorului judecătoresc corespunzător.

(3) În cazul în care contribuabilul nu deține la contul său bancar mijloace bănești pentru a stinge, total sau parțial, obligația fiscală și nu există situațiile prevăzute la alin. (2<sup>1</sup>), instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) remite organului fiscal, în termen de 3 ore după termenul reglementat de alin. (2) al prezentului articol, informația privind executarea ordinului incaso. În cazul suspendării operațiunilor la contul bancar pentru nestingerea obligației fiscale, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) informează imediat organul fiscal despre înscrierea în contul contribuabilului a mijloacelor bănești. Procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare se stabilește de Banca Națională a Moldovei în comun cu Ministerul Finanțelor.

(3<sup>1</sup>) Pentru situațiile reglementate la alin. (2<sup>1</sup>) al prezentului articol se vor aplica prin analogie dispozițiile art. 92 din Codul de executare.

(3<sup>2</sup>) În urma alăturării realizate conform procedurii stabilite la alin. (3<sup>1</sup>) al prezentului articol și după expirarea termenului de alăturare stabilit la art. 92 din Codul de executare, executorul judecătoresc va comunica, în termen de 3 zile, organului fiscal despre toate acțiunile și actele care trebuie sau au fost realizate cu această ocazie, în special cele care vizează gradul de prioritate a creanțelor care concurează pentru mijloacele bănești aflate pe conturile debitorului ce sînt implicate în procedura de executare respectivă și va solicita avizul organului fiscal în acest sens.

(3<sup>3</sup>) Repartizarea sumelor încasate de pe conturile debitorului (în spețele care vizează și creanțele statului) se va realiza conform prevederilor legale în vigoare și doar în baza avizului pozitiv al organului fiscal.

În cazul primirii refuzului privind ordinea de repartizare a sumelor, actele ulterioare în acest sens ale executorului ju-

decătoresc sînt lovite de nulitate, executorul judecătoresc fiind obligat să se conformeze prescripțiilor privind modul de repartizare a sumelor indicate de către organul fiscal, ținînd cont de prevederile legislației în vigoare.

(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul în care în contul bancar al contribuabilului sînt înscrise mijloace bănești încasate de la comercializarea bunurilor gajate, în limita sumelor direcționate spre plata cheltuielilor aferente vînzării bunului gajat și în limita creanțelor care se plătesc din produsul vînzării bunului gajat.

## Articolul 198. Ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar



01.07.2016

(1) Executarea silită a obligației fiscale prin ridicarea de mijloace bănești în numerar este aplicată contribuabilului **care corespunde noțiunii de la art. 5 pct. 2).**

(2) Pentru ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină, funcționarul fiscal controlează locurile și localurile în care contribuabilul păstrează numerarul, precum și rețeaua lui comercială.

(3) Prin derogare de la art. 129 pct. 4), în calitate de reprezentant al contribuabilului, la ridicarea mijloacelor bănești în numerar participă casierul (gestionarul) sau un alt angajat care îl înlocuiește. Aceștia sînt obligați să prezinte documentele necesare și să asigure accesul liber la seiful casei contribuabilului, în încăperea izolată a casei, precum și în rețeaua lui comercială.

(4) Deschiderea fără consimțămîntul reprezentantului contribuabilului sau în lipsa acestuia a locurilor și localurilor în care se păstrează numerarul se efectuează în prezența a 2 martori asistenți. Pînă la sosirea acestora din urmă, funcționarul fiscal sigilează locurile și localurile.

(5) Faptul ridicării numerarului și al deschiderii locurilor și localurilor fără consimțămîntul reprezentantului contribuabilului este consemnat în acte semnate de cei prezenți. Actele se întocmesc în două exemplare. Exemplarul al doilea se remite contribuabilului sau reprezentantului acestuia contra semnătură pe primul exemplar sau se expediază recomandat contribuabilului în aceeași zi sau în următoarea zi lucrătoare.

(6) Funcționarul fiscal predă mijloacele bănești ridicate instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) proxime, care este obligată să le primească și să le transfere la bugetele respective pentru stingerea restanțelor. Valuta străină se predă instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) contra lei moldovenești la cursul valutar stabilit de aceasta, cu transferarea ulterioară a leilor moldovenești la bugetele respective. Valuta străină care nu poate fi comercializată (de exemplu, valuta străină care nu este solicitată pe piața valutară internă) se păstrează la instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) pînă la posibila comercializare.

(7) Dacă depunerea mijloacelor bănești în numerar la instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) în ziua ridicării lor este imposibilă, ele vor fi predate casieriei organului fiscal pentru ca aceasta să le transmită instituției financiare în următoarea zi lucrătoare.

## Articolul 199. Reguli generale de sechestrare a bunurilor

(1) Îndeplinirea hotărîrii organului fiscal de sechestrare a bunurilor contribuabilului se efectuează, dacă legislația nu prevede altfel, în prezența contribuabilului (a reprezentantului acestuia), a persoanei lui cu funcție de răspundere, iar în cazul în care contribuabilul este persoană fizică neînregistrată ca subiect al activității de întreprinzător – a unui membru major al familiei lui.

(2) Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere se eschivează de a fi prezenți la sechestrarea bunurilor, aceasta se efectuează fără consimțămîntul sau în absența lor. Deschiderea fără consimțămîntul contribuabilului (reprezentantului acestuia), al persoanei lui cu funcție de răspundere ori în lipsa acestora a încăperilor și a altor locuri în care se află bunurile, precum și sechestrarea lor, se efectuează în prezența a doi martori asistenți.

(3) Dacă bunurile contribuabilului se află la domiciliul sau la reședința lui sau a unor alte persoane, sechestrarea bunurilor se va face numai cu consimțămîntul contribuabilului sau al persoanei căreia îi aparține domiciliul sau reședința.

(4) Dacă persoana fizică nu permite accesul în domiciliul sau în reședința sa pentru a i se sechestra bunurile, funcționarul fiscal consemnează faptul într-un act. În astfel de cazuri, organul fiscal va intenta o acțiune în justiție. După ce instanța judecătorească emite o hotărîre de executare silită a obligației fiscale, aceasta este îndeplinită în conformitate cu legislația de procedură civilă.

(5) Dacă contribuabilul nu și-a stins obligația fiscală și dacă acțiunile de sechestrare a bunurilor nu au fost atacate în decursul a 30 zile lucrătoare din data sechestrării, organul fiscal este în drept să comercializeze bunurile sechestrate. În cazul cînd acțiunile organului fiscal sînt contestate, comercializarea bunurilor menționate în contestație sau în cererea de chemare în judecată se suspendă pînă la soluționarea cauzei.

(6) În cazul în care, în urma examinării contestației sau a cererii de chemare în judecată, de pe unele bunuri a fost ridicat sechestrul, organul fiscal este în drept să sechestreze alte bunuri ale contribuabilului.

(7) Bunurile sechestrate de organul fiscal se urmăresc în conformitate cu legislația în vigoare.

## Articolul 200. Sechestrarea bunurilor ca modalitate de asigurare a executării silite a obligației fiscale

(1) În temeiul hotărîrii organului fiscal privind executarea silită a obligației fiscale, sînt pasibile de sechestrare toate bunurile proprietate a contribuabilului, indiferent de locul aflării lor, cu excepția celor care, în conformitate cu alin.(6), nu sînt sechestrabile.

(2) Sechestrarea bunurilor în temeiul hotărîrii organului fiscal este efectuată de funcționarul fiscal.

(3) Înainte de a se proceda la sechestrare, contribuabilului (reprezentantului acestuia), persoanei lui cu funcție de răs-

pundere li se remite o copie de pe hotărîrea privind executarea silită a obligației fiscale și li se aduce la cunoștință, în scris sau oral, ce drepturi și obligații au în timpul sechestrării, ce răspundere prevede legea pentru neîndeplinirea obligațiilor.

(4) Contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sînt obligați să prezinte spre sechestrare toate bunurile, inclusiv cele date unor alte persoane la păstrare sau în folosință, precum și documentele confirmative ale dreptului de proprietate asupra bunurilor, și să comunice în scris:

- a) informații despre bunurile care nu aparțin contribuabilului și despre proprietarii acestora;
- b) informații despre bunurile care aparțin contribuabilului și care au fost date unor alte persoane la păstrare sau în folosință;
- c) informații despre bunurile gajate;
- d) informații despre bunurile sechestrate de alte autorități publice.

(5) Pentru depistarea bunurilor contribuabilului, funcționarul fiscal este în drept să cerceteze locurile în care se presupune că se află acestea, iar în cazul domiciliului și reședinței – cu acordul persoanei căreia îi aparține sau în baza hotărîrii instanței judecătorești.

(6) Nu sînt sechestrabile următoarele bunuri:

- a) produsele agricole perisabile, conform unei liste aprobate de Guvern;
- b) bunurile gajate pînă la momentul sechestrării;
- c) bunurile personale ale persoanei fizice care, conform Codului de executare, nu sînt urmăribile;
- d) bunurile sechestrate de alte autorități publice;
- e) alte bunuri care, conform legislației, sînt neurmăribile.

(7) Vor fi sechestrate bunuri numai în valoarea necesară și suficientă pentru stingerea obligației fiscale, pentru achitarea impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor sechestrate, al căror termen de plată este stabilit pînă la sau la data comercializării, și pentru recuperarea cheltuielilor de executare silită.

(8) Pentru determinarea cantității suficiente de bunuri ce urmează a fi sechestrate, în momentul sechestrării se stabilește prețul de sechestră al bunurilor după valoarea lor contabilă, în conformitate cu datele contabilității contribuabilului. În cazul cînd persoanele care, conform legislației, nu țin evidență contabilă și cînd contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere se eschivează de a fi prezenți la sechestră sau lipsesc, prețul de sechestră al bunurilor îl stabilește funcționarul fiscal, luînd în considerare starea lor tehnică și alte caracteristici. Pentru constatarea stării tehnice pot fi invitați, după caz, specialiști în domeniu. Valorile mobiliare sînt sechestrate la prețul lor nominal. Cota-parte într-o societate se determină conform documentelor ei de constituire.

(9) În cazul sechestrării bunurilor, funcționarul fiscal întocmește, în două exemplare, după un model aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, lista bunurilor sechestrate. Fiecare foaie este semnată de participanții la sechestră.

(10) În lista bunurilor sechestrate se indică denumirea, cantitatea, semnele individuale și valoarea bunurilor. La valorile mobiliare se indică numărul, emitentul, prețul nominal și alte date cunoscute la momentul sechestrării.

(11) După trecerea în listă a bunurilor sechestrate, se întocmește, în două exemplare, actul de sechestră după un

model aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și se semnează de participanții la sechestră. Exemplarul al doilea se remite contribuabilului (reprezentantului acestuia), persoanei lui cu funcție de răspundere contra semnătură.

(12) Bunurile sechestrate se lasă spre păstrare în locul aflării lor la momentul sechestrării: la contribuabil sau la o altă persoană. În cel de al doilea caz, se admite remiterea bunurilor spre păstrare nemijlocit contribuabilului, care este obligat să le primească. La decizia funcționarului fiscal, bunurile pot fi remise spre păstrare unor alte persoane în bază de contract. Bijuteriile și alte obiecte de aur, argint, platină și de metale din grupa platinei, pietrele prețioase și perlele, precum și reziduurile din astfel de materiale, sînt depuse spre păstrare la instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) de către funcționarul fiscal. Responsabili de păstrarea bunurilor sechestrate sînt contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sau persoana care o suplinește, căroră li s-a adus la cunoștință faptul sechestrării, sau persoana căreia i-au fost încredințate sub semnătură bunurile sechestrate.

(13) Actul de sechestră conține somația că dacă, în termen de 30 zile lucrătoare din data aplicării sechestrului, contribuabilul nu va plăti restanțele, bunurile sechestrate se vor comercializa.

(14) Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere refuză să semneze actul de sechestră, funcționarul fiscal notează în dreptul numelui acestuia: „A refuzat să semneze”. Nota refuzului se confirmă de regulă prin semnătura martorilor asistenți. În cazul absenței acestora, actul de sechestră este semnat de funcționarul fiscal, exemplarul al doilea fiind expediat recomandat contribuabilului.

(15) Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere nu sînt prezenți la sechestră, faptul se va consemna în actul de sechestră în prezența a 2 martori asistenți, exemplarul al doilea fiind expediat recomandat contribuabilului în 24 de ore.

(16) În cazul sechestrării valorilor mobiliare, organul fiscal va remite copia de pe actul de sechestră registraturii independent sau persoanei care ține evidența lor. Aceștia vor consemna în registrul respectiv, imediat după primirea copiei, sechestrarea valorilor mobiliare. Din acest moment, nu se va mai face, fără acordul organului fiscal, nici o operațiune cu valorile mobiliare sechestrate.

(16<sup>1</sup>) În cazul sechestrării bunurilor imobiliare, organul fiscal va remite, în aceeași zi sau în ziua următoare, copia de pe actul de sechestră și hotărîrea de executare silită a obligației fiscale oficiilor cadastrale teritoriale pentru notarea aplicării sechestrului.

(17) Dacă contribuabilul nu dispune de bunuri care, conform legislației, sînt sechestrabile, funcționarul fiscal întocmește un act de carență.

## Articolul 201. Sechestrarea bunurilor contribuabilului care se află la alte persoane

(1) Bunurile contribuabilului care se află la alte persoane în baza unor contracte de împrumut, de arendă, de închiriere, de păstrare etc. se includ în lista bunurilor sechestrate în

baza documentelor de care dispune contribuabilul referitor la aceste bunuri. După semnarea actului de sechestru, persoanei la care se află bunurile i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor contribuabilului, despre obligația ei de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite contribuabilului sau unor terți fără acordul organului fiscal. Bunurile sînt examinate, după caz, la locul aflării lor.

(2) Dacă, în cadrul unor controale, se descoperă că bunurile contribuabilului sînt deținute de o altă persoană și că ele nu au fost sechestrate anterior, acesteia i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor contribuabilului, despre obligația ce-i revine de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite contribuabilului sau unor terți fără acordul organului fiscal. Concomitent, se va întocmi o listă a acelor bunuri, fiecare pagină fiind semnată de funcționarul fiscal și de deținătorul bunurilor (reprezentantul lui).

(3) După semnarea listei bunurilor deținute de o altă persoană, funcționarul fiscal o va verifica după documentele de evidență contabilă ale contribuabilului. După identificarea bunurilor, se va întocmi un act de sechestru.

### Articolul 201<sup>1</sup>. Executarea silită a producției agricole nerecoltate (viitoare)

(1) Organul fiscal este în drept să sechestreze producția agricolă nerecoltată, cu excepția celei prevăzute la art. 200 alin. (6) lit. a).

(2) Aplicarea sechestrului nu absolvă contribuabilul de cultivare, recoltare și/sau păstrare a producției.

(3) În cazul sechestrării producției agricole nerecoltate, organul fiscal va remite, în aceeași zi sau în ziua următoare, copia actului de sechestru și hotărîrea de executare silită a obligației fiscale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea pentru notarea aplicării sechestrului în Registrul producției agricole sechestrate, conform modului și formularului aprobat de Ministerul Finanțelor și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Din acest moment, contribuabilului îi este interzis să efectueze fără acordul organului fiscal tranzacții de înstrăinare a producției agricole nerecoltate sechestrate.

### Articolul 202. Ridicarea sechestrului

(1) Sechestrul de pe bunuri se ridică în cazul:

- a) stingerii, totale sau parțiale, a obligației fiscale și al recuperării de către contribuabil a cheltuielilor de executare silită;
- b) stingerii, totale sau parțiale, a obligației fiscale și al recuperării cheltuielilor de executare silită prin alte modalități de executare silită;
- c) necesității sechestrării unor alte bunuri, solicitate pe piață, în vederea urgentării plății restanțelor;
- d) înstrăinării sau dispariției bunurilor;
- e) imposibilității comercializării bunurilor;
- f) emiterii unei decizii în acest sens de către autoritatea care examinează plîngerea dacă se încalcă procedura de sechestrare;
- g) încheierii cu organul fiscal a contractului privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale cu recuperarea pînă la semnarea contractului a cheltuielilor legate de executarea silită suportate anterior

semnării contractului.

h) emiterii unei încheieri/hotărîri a instanței de judecată.

(2) După ridicarea sechestrului de pe bunuri, organul fiscal le restituie contribuabilului dacă le-a pus la păstrare în alt loc. În cazul în care dreptul de proprietate asupra bunurilor a trecut la persoana care le-a cumpărat în modul stabilit de prezentul cod, acestea nu se restituie.

(3) În cazul stingerii parțiale a obligației fiscale, organul fiscal va dispune ridicarea sechestrului de pe bunuri și imediat va aplica sechestrul pe bunurile contribuabilului în măsură suficientă pentru a asigura stingerea restanțelor existente și compensarea cheltuielilor de executare silită suportate sau eventuale, precum și a impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor.

### Articolul 203. Comercializarea bunurilor sechestrate

(1) Comercializarea bunurilor sechestrate se efectuează la licitații, organizate în conformitate cu prevederile capitolului 10.

(2) Evaluarea și comercializarea bunurilor sechestrate ale contribuabilului, cu excepția celor prevăzute la alin. (7), (8), (9) și (15), se organizează de către organul fiscal.

(3) Pentru efectuarea evaluării bunurilor și comercializarea lor la licitație, inspectoratele fiscale de stat teritoriale/inspectoratele fiscale de stat specializate, iar în cazul în care bunurile au fost sechestrate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat – subdiviziunea responsabilă, selectează persoanele care dispun de licență pentru activitatea respectivă, încheie cu ele contracte și le repartizează materialele pentru evaluare. Plata serviciilor prestate de aceste persoane nu poate depăși 10% din mijloacele bănești obținute din comercializarea bunurilor sechestrate.

(4) Bunurile sechestrate se comercializează la licitația cu strigare. Dacă la licitația cu strigare nu s-a înscris nici un participant sau dacă bunurile nu au putut fi comercializate, organul fiscal, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului de înscriere la licitația la care nu s-a înscris nici un participant sau de la efectuarea licitației, va anunța o licitație cu reducere.

(5) În cazul înscrierii unui singur participant la licitația cu strigare, comercializarea se efectuează în bază de contract încheiat cu organul fiscal la un preț care să nu fie mai mic decît prețul inițial, iar la licitația cu reducere comercializarea se efectuează în baza unui contract similar la un preț redus cu cel mult 10% față de prețul inițial. Dacă părțile nu au ajuns la un acord privind prețul de comercializare a bunurilor, participantului i se restituie acontul.

(6) Comercializarea terenurilor pe care sînt amplasate bazine de apă închise, clădiri, construcții, instalații și alte obiective, care nu pot fi mutate fără a se cauza pierderi directe destinației lor și terenului aferent necesar utilizării lor normale, se efectuează în conformitate cu legislația.

(7) Expertiza, evaluarea și comercializarea bunurilor sechestrate ale contribuabilului care fac parte din fondurile fixe ale întreprinderilor și ale altor obiecte cuprinse în programul de privatizare în care statul deține mai mult de o pătrime din capitalul social se organizează de către Agenția Proprietății Publice de pe lîngă Ministerul Economiei, în modul stabilit pentru privatizarea patrimoniului public.

(8) Comercializarea valorilor mobiliare sechestrate se efectu-



ează de către Bursa de valori în modul stabilit de Comisia Națională a Pieței Financiare. În acest sens, organele fiscale vor remite Bursei de valori documentele aferente sechestrării valorilor mobiliare, iar Bursa de valori va organiza comercializarea acestora.

(9) Bunurile sechestrate calificate drept mărfuri bursiere se comercializează prin intermediul Bursei de mărfuri în modul stabilit de Guvern.

(10) Cu cel puțin 3 zile înainte de licitație, contribuabilului i se permite, cu acordul scris al organului fiscal, să comercializeze bunurile sechestrate la un preț care să nu fie mai mic decât prețul inițial de comercializare stabilit de organul fiscal, cu condiția virării sau vărsării sumelor mijloacelor obținute direct în contul stingerii obligației fiscale și al recuperării cheltuielilor de executare silită.

(11) Mijloacele bănești din comercializarea bunurilor sechestrate se virează sau se varsă la bugetul public național. Sumele încasate la buget se îndreaptă succesiv de către organul fiscal la recuperarea cheltuielilor de executare silită, la stingerea restanțelor față de bugetul public național, la achitarea impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor sechestrate al căror termen de plată este stabilit pînă la data comercializării lor. Excedentul se rambursează contribuabilului. Procedura virării sau vărsării la bugetul public național a mijloacelor bănești din comercializarea bunurilor sechestrate, precum și rambursării excedentului de mijloace bănești se stabilește de către Ministerul Finanțelor.

(12) Neasigurarea integrității bunurilor sechestrate, înstrăinarea, substituirea, tănuirea, deteriorarea, decompletarea sau folosirea lor atrag răspunderea stabilită de legislație. Contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sau persoana la care s-au păstrat bunurile sechestrate nu poartă răspundere pentru pierderile suportate în limitele normelor de perisabilitate și în urma pieririi fortuite a bunurilor.

(13) Pentru contribuabil, comercializarea bunurilor sechestrate înseamnă desfacerea și livrarea de mărfuri cu toate consecințele ce decurg din aceste operațiuni, inclusiv cu eliberarea obligatorie a facturii fiscale, cu calcularea și plata posibilelor impozite și taxe aferente.

(14) Dacă la licitația cu reducere nu s-a înscris nici un participant sau dacă bunurile nu au putut fi comercializate, organul fiscal, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului de înscriere la licitația la care nu s-a înscris nici un participant sau de la efectuarea licitației, va anunța o licitație repetată. Dacă și de data aceasta nu se înscrie nici un participant sau dacă bunurile nu sînt vîndute, organul fiscal va ridica sechestrul de pe bunurile necomercializate.

(15) Prin derogare de la prevederile prezentului articol și ale art. 204, comercializarea bunurilor sechestrate a căror valoare, conform actului de sechestr, constituie mai puțin de 10000 lei (cu excepția mijloacelor de transport, a imobilului, a valorilor mobiliare, a bunurilor calificate drept mărfuri bursiere cu valoarea lotului mai mare de 10000 lei), precum și a bunurilor care au fost expuse la bursa de mărfuri, dar nu au fost solicitate spre a fi comercializate și au fost excluse din planul de licitație conform reglementărilor legale în vigoare, se efectuează prin intermediul unităților comerciale. Modul de ridicare, predare, evaluare, comercializare a patrimoniului menționat și de vărsare la buget a sumelor încasate se stabilește de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

## Articolul 204. Ridicarea bunurilor

(1) După semnarea contractului de vînzare-cumpărare și achitarea integrală a prețului lotului, organul fiscal va ridica bunurile sechestrate spre a le remite cumpărătorului. Prin derogare de la art. 203 alin. (10), bunurile supuse accizelor se ridică cu condiția achitării accizului în conformitate cu legislația fiscală. Din momentul semnării actului de ridicare a bunurilor sechestrate, dreptul de proprietate asupra acestora trece la cumpărător, iar cheltuielile de păstrare și de transportare a bunurilor, de perfectare a titlurilor de proprietate le suportă noul proprietar.

(2) În cazul în care contribuabilul sau participanții la licitație contestă rezultatele acesteia din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile sechestrate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor.

(3) Tranzacțiile în urma cărora bunurile sechestrate au fost înstrăinate fără acordul scris al autorității fiscale pot fi declarate nule de instanța judecătorească din momentul încheierii lor. Răspunderea pentru pierderile suportate de acestea o poartă contribuabilul sau persoana care a înstrăinat bunurile sau a decis înstrăinarea lor.

(4) Ridicarea bunurilor sechestrate se efectuează în prezența contribuabilului (a reprezentantului acestuia), a persoanei lui cu funcție de răspundere și a cumpărătorului (a reprezentantului acestuia). În cazul absenței nemotivate a contribuabilului (a reprezentantului acestuia), a persoanei lui cu funcție de răspundere, ridicarea bunurilor se efectuează în prezența a 2 martori asistenți. În cazul împiedicării acțiunilor de ridicare a bunurilor, organul fiscal va efectua ridicarea lor forțată.

(5) Dacă se constată lipsa, substituirea sau degradarea calitativă a unor bunuri din lista bunurilor sechestrate, organul fiscal este obligat să remită organelor de urmărire penală materialele de rigoare, excepție făcînd situațiile în care substituirea sau degradarea bunurilor este neînsemnată și cumpărătorul le-a acceptat la prețul din contractul de vînzare-cumpărare.

(6) Dacă bunurile unui contribuabil au fost vîndute mai multor cumpărători, ridicarea lor se va face separat pentru fiecare cumpărător.

(7) Asupra faptului ridicării bunurilor sechestrate se va întocmi, în 3 exemplare, un act de un model stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. Al treilea exemplar se remite, contra semnătură, contribuabilului (reprezentantului acestuia), persoanei lui cu funcție de răspundere, al doilea exemplar – cumpărătorului, iar primul exemplar va rămîne la organul fiscal care a ridicat bunurile.

(8) În timpul ridicării bunurilor sechestrate sau în cel mult 24 de ore după semnarea actului de ridicare, contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sînt obligați să remită organului fiscal sau nemijlocit cumpărătorului toate documentele referitoare la bunurile ridicate dacă aceste documente nu au fost ridicate de organul fiscal o dată cu sechestrarea bunurilor.

(9) În temeiul actului de ridicare a bunurilor sechestrate, contribuabilul efectuează înregistrările contabile în legătură cu comercializarea lor.

(10) În temeiul contractului de vînzare-cumpărare, al actului de ridicare a bunurilor sechestrate și al certificatului de achitare integrală eliberat de organul fiscal, cumpărătorul înregistrează la organele de resort, în cazurile prevăzute de

legislație, bunurile ridicate. Cumpărătorul poate folosi bunurile și pînă la înregistrare (cu excepția scoaterii lor din Republica Moldova) în baza contractului de vânzare-cumpărare și a actului de ridicare. După expirarea termenului de plată stabilit în contractul de vânzare-cumpărare, bunurile nu vor mai putea fi folosite în baza documentelor menționate.

## Articolul 205. Urmărirea datoriei debitoare

(1) Urmărirea datoriei debitoare de la persoane care au sediu în Republica Moldova se face în baza listei debitorilor, prezentate de contribuabil, sau a altor informații de care dispune organul fiscal. În conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, pot fi urmărite datoriile debitoare de la persoane din străinătate, precum și de la debitorii autohtoni în beneficiul contribuabililor străini.

(2) Urmărirea datoriei debitoare se efectuează și atunci cînd însuși debitorul are restanțe.

(3) Pentru urmărirea datoriei debitoare, contribuabilul este obligat să prezinte organului fiscal lista debitorilor, semnată de el (de reprezentantul său), de persoana sa cu funcție de răspundere. La cererea organului fiscal, datele din listă sînt confirmate documentar. Lista debitorilor trebuie să conțină, după caz:

- denumirea (numele, prenumele) debitorului, sediul (adresa), codul fiscal, informația de contact;
- conturile bancare ale debitorului, denumirea, sediul și codul instituțiilor financiare (sucursalelor sau filialelor acestora) în care sînt deschise conturile;
- data apariției datoriilor debitoare, suma totală și scadența lor;
- măsurile întreprinse de contribuabil pentru a i se plăti datoria debitoare;
- data ultimei verificări reciproce.

(4) În baza datelor furnizate de contribuabil, organul fiscal verifică dacă datoriile debitoare au devenit scadente și dacă contribuabilul are dreptul să ceară plata lor. În cazul în care dreptul de a cere plata este confirmat, organul fiscal remite debitorului somația că, la data primirii ei, asupra sumelor pe care el le datorează contribuabilului s-a aplicat sechestrul în cuantumul obligației fiscale a acestuia și că debitorul este obligat să stingă obligația fiscală.

(5) Persoana care a primit somația este obligată ca, în termen de 10 zile lucrătoare, să confirme sau să infirme, parțial ori total, datoria debitoare a contribuabilului indicată în somație. Dacă datoria este infirmată, la scrisoare se anexează copiile de pe documentele de rigoare.

(6) Dacă suma datoriei debitoare a contribuabilului a fost confirmată sau dacă ea a fost infirmată fără anexarea documentelor de rigoare, precum și dacă, la expirarea a 10 zile lucrătoare de la primirea somației, nu i s-a răspuns organului fiscal, aceasta are dreptul să aplice debitorului, în modul corespunzător, modalitățile de executare silită a obligației fiscale enumerate la art. 194 alin. (1) lit. a), b) și c).

## Articolul 206. Imposibilitatea executării silite a obligației fiscale

(1) Executarea silită a obligației fiscale se consideră imposibilă dacă:

- persoana lichidată nu are succesori și nu posedă bunuri pasibile urmării;
- persoana se află în proces de lichidare (dizolvare) sau în procedură de insolvență;
- există act judecătoresc ce suspendă executarea deciziei organului fiscal asupra cazului de încălcare fiscală sau de executare silită – pe perioada valabilității actului de suspendare;
- există actul respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc potrivit căruia perceperea restanței este imposibilă;



01.07.2016

- există decizia organului fiscal privind suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat (art. 271 alin. (1) lit. d)) – pe perioada valabilității actului emis.**

(2) Perioada aflării obligațiilor fiscale la evidență fiscală specială constituie:

- pentru cazurile indicate la alin. (1) lit. a) – perioada termenului de prescripție prevăzut la art. 265;
- pentru cazurile indicate la alin. (1) lit. b) – din data emiterii deciziei instanței de judecată și pînă la definitivarea procesului;



01.07.2016

- pentru cazurile indicate la alin. (1) **lit. c), d) și e)** – din data emiterii actului și pînă la expirarea valabilității acestuia.

alineatele (3)–(5) se abrogă

## Articolul 207. Evidența acțiunilor de executare silită a obligației fiscale

(1) Evidența acțiunilor de executare silită a obligației fiscale o ține organul fiscal în modul stabilit.

(2) În ziua semnării sau cel tîrziu în ziua lucrătoare imediat următoare acesteia, actele ce confirmă acțiunile de executare silită a obligației fiscale se înscriu la organul fiscal în registre speciale de evidență, ținute manual sau computerizat, de un model stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(3) În dosarul contribuabilului căruia i s-a aplicat executarea silită a obligației fiscale, se păstrează hotărîrea organului fiscal despre executarea silită, ordinele incaso, actul de sechestrul, procesul-verbal privind rezultatele licitației, contractul de vânzare-cumpărare, corespondența cu contribuabilul și cu alte persoane, alte documente referitoare la caz.

## Capitolul 10 ORGANIZAREA LICITAȚIEI DE BUNURI SECHESTRATE

### Articolul 208. Organizarea evaluării bunurilor sechestrate

(1) După sechestrarea bunurilor, organizarea evaluării și comercializării lor se pune în sarcina inspectoratelor fiscale de stat

teritoriale/inspectoratelor fiscale de stat specializate, iar în cazul în care bunurile au fost sechestrate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat – în sarcina subdiviziunii responsabile, cu excepția celor prevăzute la alin. (7), (8), (9) și (15) ale art. 203.

(2) La aplicarea sechestrului asupra bunurilor întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor de stat și ale întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor cu cota statului în capitalul social, neincluse în programul de privatizare, acest fapt se înștiințează în scris organelor centrale de specialitate ale administrației publice și autorităților administrației publice locale. În cazul neluării de măsuri pentru achitare în termenul stabilit, organul fiscal va organiza evaluarea și comercializarea bunurilor sechestrate conform principiilor generale.

(3) Organizatori ai licitației sînt: organul fiscal și persoanele, admise de inspectoratele fiscale de stat teritoriale/inspectoratele fiscale de stat specializate, iar în cazul în care bunurile au fost sechestrate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat – de subdiviziunea responsabilă pe bază de concurs.

(4) În baza materialelor expertizei și a materialelor de evaluare a bunurilor, organul fiscal aprobă prețul inițial de comercializare al bunurilor care urmează să fie comercializate la licitație.

(5) Organul fiscal transferă beneficiarilor, de la bugetul de stat, banii destinați finanțării cheltuielilor de executare silită a obligației fiscale. După comercializarea bunurilor sechestrate, aceste cheltuieli se recuperează cu prioritate.

## Articolul 209. Organizarea licitațiilor

(1) Pentru a organiza comercializarea bunurilor, expertul transmite organului fiscal dosarele loturilor de bunuri. Referitor la operațiunea de predare-primire se întocmește un proces-verbal.

(2) Organul fiscal efectuează următoarele acțiuni:

- a) examinează dosarele loturilor de bunuri;
- b) aprobă actul prețului inițial de licitare a fiecărui lot aparte dacă expertiza și evaluarea bunurilor au fost efectuate de specialiști în domeniu;
- c) decide asupra scoaterii bunurilor la licitație;
- d) dispune publicarea comunicatului informativ despre desfășurarea licitației;
- e) aprobă componența comisiei de licitație și numește președintele ei;
- f) determină modul de comercializare a patrimoniului sechestrat;
- g) în cazul apariției litigiului, desemnează un reprezentant pentru apărarea intereselor sale în instanța de judecată.

(3) Organul fiscal are dreptul:

- a) să verifice îndeplinirea deciziilor sale și să monitorizeze procesul de evaluare și comercializare a patrimoniului sechestrat;
- b) să examineze plîngerile și contestațiile privind corectitudinea desfășurării licitațiilor de comercializare a patrimoniului sechestrat;
- c) să declare nule rezultatele licitației în cazul constatării unor abateri sau încălcări ale reglementărilor privind pregătirea și desfășurarea licitațiilor, precum și în cazul în care cumpărătorul nu achită lotul în termenul stabilit. În aceste cazuri, se va anunța o nouă licitație – cu strigare sau cu reducere.

(4) Deciziile cu privire la aprobarea prețurilor bunurilor sechestrate și expunerea lor spre comercializare se emit de

organul fiscal. Comunicatele informative ale organului fiscal cu privire la expunerea bunurilor sechestrate spre comercializare se aprobă de către conducerea lui.

(5) Comunicatul informativ despre desfășurarea licitației se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și trebuie să conțină:

- a) data, ora și locul desfășurării licitației;
- b) specificarea bunurilor, principalelor caracteristici tehnico-economice și locului aflării lor;
- c) informații despre proprietarul bunurilor;
- d) informații despre terenul pe care sînt amplasate bunurile imobiliare și condițiile de utilizare a terenului de către proprietar;
- e) condițiile de comercializare a bunurilor;
- f) informații despre forma de plată, condițiile de plată eșalonată, dacă aceasta este prevăzută de organul fiscal;
- g) modul de familiarizare prealabilă cu bunurile scoase la licitație;
- h) condițiile de înaintare a cererilor de participare la licitație;
- i) termenul final de primire a cererilor, propunerilor și altor documente pentru participare la licitație;
- j) informația despre necesitatea depunerii unui acout de 10% din prețul inițial de comercializare a bunurilor și contul bancar la care acesta urmează să fie vărsat;
- k) informația de contact a comisiei de licitație, a organului fiscal și a altor organizatori ai licitației;
- l) alte informații necesare.

(6) Licitația urmează să aibă loc la cel puțin 15 zile de la data publicării comunicatului informativ în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(7) Licitația se face în localitatea de reședință a inspectoratului fiscal de stat teritorial în a cărei rază au fost sechestrate bunurile. Persoana la care se păstrează bunurile este obligată să asigure publicului accesul la ele.

(8) Licitația are loc dacă la ea sînt înscrși cel puțin doi participanți.

## Articolul 210. Comisia de licitație

(1) Pentru comercializarea bunurilor sechestrate, la fiecare licitație se formează o comisie în a cărei componență intră cel puțin 5 membri dintre reprezentanții organului fiscal și ai autorităților administrației publice locale și experți independenți. Reprezentanții organului fiscal și ai autorităților administrației publice locale sînt propuși de către conducerea acestora. Experții independenți pot fi propuși de contribuabil sau de alte persoane interesate în comercializarea bunurilor scoase la licitație. Componența comisiei se aprobă prin ordin de către conducerea organului fiscal. Licitorul nu este membru al comisiei de licitație.

(2) Ședința comisiei de licitație este deliberativă dacă la ea participă cel puțin două treimi din membri. Hotărîrea se adoptă prin vot deschis, cu simpla majoritate de voturi. În cazul parității de voturi, cel al președintelui comisiei este decisiv.

(3) Comisia de licitație are următoarele atribuții:

- a) primește și verifică dosarele loturilor scoase la licitație, alte documente;
- b) perfectează documentele aferente licitației;
- c) organizează familiarizarea prealabilă a participanților

- cu bunurile scoase la licitație;
- d) eliberează bilete de participant, înregistrează participanții la licitație;
- e) ține licitația;
- f) exercită controlul asupra îndeplinirii condițiilor de participare la licitație și asigură respectarea drepturilor cumpărătorului;
- g) desfășoară negocieri directe în cazul înscrierii unui singur participant;
- h) dă informații, la solicitarea mass-media și cu asentimentul cumpărătorului, despre rezultatele licitației.

## Articolul 211. Condițiile de participare la licitație

(1) La licitație au dreptul să participe persoanele care au depus la timp cerere de participare, au prezentat documentele necesare și au plătit, în modul stabilit, acontul de 10% din prețul inițial al bunurilor.

(2) Doritorii de a participa la licitație vor prezenta organului fiscal următoarele documente:

- a) cerere de participare de un model stabilit;
- b) copie de pe documentul de plată care confirmă depunerea acontului pe contul bancar indicat în comunicatul informativ despre desfășurarea licitației;
- c) procură, după caz, pentru dreptul de a încheia contract de vânzare-cumpărare.

(3) Primirea cererilor și a documentelor se încheie cu 3 zile înainte de data licitației.

(4) Datele despre persoanele care au depus cereri de participare la licitație și numărul acestora sînt confidențiale.

(5) Cu cel puțin 2 zile înainte de data licitației, organul fiscal va prezenta, iar comisia de licitație va examina documentele indicate la alin. (2). După examinare, comisia de licitație înregistrează în calitate de participant la licitație persoana care a depus cerere sau poate respinge cererea dacă persoana nu a respectat cerințele prezentului cod referitoare la întocmirea și la prezentarea documentelor. Motivul respingerii cererilor comisia îl va indica distinct în hotărîre, pe care o va comunica persoanei avizate. În acest caz, ei i se va restitui acontul.

(6) Persoana are dreptul să-și retragă cererea de participare, adresînd un demers în scris cu 3 zile înainte de data licitației. În acest caz, ei i se va restitui acontul.

(7) Dacă a fost înregistrat un singur participant, comisia de licitație va duce cu acesta, în ziua licitației, negocieri directe. După stabilirea prețului de comercializare a bunurilor și după semnarea procesului-verbal referitor la rezultatele negocierilor directe, materialele vor fi remise organului fiscal organizatoare a licitației pentru a se încheia contractul de vânzare-cumpărare.

(8) Dacă la licitație nu s-a înscris nici un participant, documentele ei vor fi remise organului fiscal pentru a întreprinde acțiunile prevăzute de legislația fiscală.

## Articolul 212. Desfășurarea licitației

(1) În ziua licitației, concomitent cu înmînarea biletelor de participant, comisia de licitație va înregistra participanții prezenți. Înregistrarea se va încheia cu 10 minute înainte de

începutul procedurii de licitare. Participanții întîrziati nu vor fi admiși.

(2) Licitația este condusă de un licitator, desemnat în bază de contract de organizatorul licitației.

(3) Licitarea fiecărui lot de bunuri la licitația cu strigare începe cu anunțarea de către licitator a prețului inițial și a pasului de ridicare a prețului. Cel care acceptă prețul ridică biletul de participant. După ce unul dintre participanți a ridicat biletul, ceilalți pot pretinde la lot propunînd un preț mai mare cu unul sau cu mai mulți pași de ridicare. Dacă nimeni nu oferă un preț mai mare decît cel acceptat, strigat de 3 ori de către licitator, acesta fixează printr-o lovitură de ciocan faptul vînzării lotului.

(4) Participantul la licitație care a cîștigat lotul este obligat să semneze un proces-verbal privind rezultatele licitației, întocmit pe un formular tipizat, aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(5) Participantul care a cîștigat lotul la licitația cu strigare, dar care a refuzat să semneze procesul-verbal privind rezultatele licitației este privat de dreptul de a participa la această licitație, iar licitarea va reîncepe de la prețul oferit de participantul anterior. Participantului care a refuzat să semneze procesul-verbal nu i se va restitui acontul.

(6) Potrivit deciziei organului fiscal, bunurile nesolicitate la licitația cu strigare vor fi scoase la licitația cu reducere. Licitatorul va începe licitarea fiecărui lot cu anunțarea prețului lui maxim, care va fi prețul inițial de la licitația cu strigare, și a pasului de reducere a prețului. Pasul reducerii nu poate fi mai mare de 5% din prețul maxim.

(7) Dacă prețul redus a fost strigat de 3 ori și nici un participant nu și-a exprimat dorința de a cumpăra lotul, licitatorul va reduce prețul cu încă un pas, declarînd de fiecare dată prețul nou.

(8) Licitatorul va reduce prețul pînă cînd unul din participanți va fi de acord cu prețul propus, cerînd acestuia să confirme oferta numind suma pentru care este de acord să cumpere lotul. În cazul confirmării, licitatorul va striga prețul de 3 ori, fixînd faptul vînzării printr-o lovitură de ciocan. Dacă un alt participant dorește să cumpere lotul, el are dreptul să ridice prețul cu un pas sau cu mai mulți, declarînd intenția sa în timpul repetării prețului, pînă la lovitură de ciocan, și-și va confirma oferta ridicînd biletul de participant. În acest caz, licitația cu reducere trece în licitație cu strigare.

(9) Reducerea prețului va continua pînă se va ajunge la zero, după care lotul se scoate de la licitație. Organul fiscal poate stabili pentru unele loturi scoase la licitația cu reducere limita la care poate fi redus prețul.

(10) Dacă licitatorul, președintele sau orice membru al comisiei de licitație vor constata încălcarea procedurii de licitație, ei vor suspenda licitația în orice moment pînă cînd comisia de licitație va decide continuarea licitației sau scoaterea lotului de la licitație.

(11) Participantul la licitația cu reducere care a cîștigat lotul este obligat să semneze un proces-verbal privind rezultatele licitației. Dacă refuză să-l semneze, participantul este privat de dreptul de a participa la această licitație, care va reîncepe de la prețul acceptat de el. Participantului care a refuzat să semneze procesul-verbal nu i se va restitui acontul.

(12) Dacă licitarea unui lot este declarată nulă din motive prevăzute de prezentul cod, se va întocmi un proces-verbal al licitației nule pe un formular tipizat aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

ratul Fiscal Principal de Stat. În acest caz, participanții din a căror vină licitația a fost declarată nulă nu vor fi admiși la licitațiile ulterioare la care va fi expus lotul a cărui licitare a fost declarată nulă. Lor nu li se va restitui acontul.

### Articolul 213. Încheierea contractului de vânzare-cumpărare și achitarea prețului lotului

(1) La încheierea licitării unui lot, comisia de licitație va negocia direct cu câștigătorul lotului asupra modului și termenelor lui de plată, fapt care se consemnează în procesul-verbal privind rezultatele licitației. După semnare, un exemplar al procesului-verbal se remite, în 24 de ore, contribuabilului.

(2) În cazul în care comisia de licitație și cumpărătorul au convenit ca achitarea prețului lotului să se efectueze printr-o sumă unică, ultimul plătește integral prețul lotului în termen de 7 zile din data semnării contractului de vânzare-cumpărare.

(3) În cazul în care comisia de licitație și cumpărătorul au convenit ca achitarea prețului lotului să se facă eșalonat, în același termen de 7 zile cumpărătorul varsă prima tranșă, de cel puțin 40%, din prețul indicat în procesul-verbal, iar restul în termenul stabilit în contractul de vânzare-cumpărare, care nu va depăși 60 de zile din data încheierii licitației. Pentru această perioadă, cumpărătorul achită suplimentar o majorare de întârziere, calculată, în modul stabilit, pentru suma eșalonată în funcție de perioada eșalonării, iar contribuabilul este absolvit de majorarea de întârziere (penalitatea) respectivă.

(4) Cetățenii străini și apatrizii, persoanele care nu au raporturi cu sistemul bugetar al Republicii Moldova achită integral prețul lotului în termen de 7 zile din data semnării contractului de vânzare-cumpărare.

(5) La cumpărarea lotului, acontul depus de cumpărător este inclus în suma stabilită în contractul de vânzare-cumpărare. Cu excepțiile stabilite de legislația fiscală, celorlalți participanți li se va restitui acontul în termen de 3 zile lucrătoare din data încheierii licitației.

(6) Aconturile nerestituite conform prezentului cod se consideră venit al contribuabilului ale cărui bunuri au fost scoase la licitație și se folosesc pentru recuperarea cheltuielilor de executare silită, pentru plata restanțelor la bugetele respective.

(7) Dacă cumpărătorul nu achită prețul lotului în termenul stabilit, organul fiscal are dreptul să anuleze rezultatele licitației. În acest caz, bunurile se scot la o nouă licitație cu strigare sau, respectiv, cu reducere, iar acontul nu se restituie.

(8) Vânzător al bunurilor sechestrate este organul fiscal care le-a sechestrat. Aceasta va încheia contract de vânzare-cumpărare în cazul vânzării atît prin procedura licitației, cît și prin negocieri directe.

(9) Contractul de vânzare-cumpărare se încheie în termen de 5 zile din data încheierii licitației sau a negocierilor directe. Dacă, după încheierea contractului de vânzare-cumpărare, cumpărătorul se dezice de bunuri, licitarea lor se consideră nulă. În acest caz, bunurile se scot la o nouă licitație cu strigare sau, respectiv, cu reducere, iar acontul nu se restituie.

(10) Rezultatele licitației pot fi contestate, în modul stabilit de lege în instanță judecătorească.

## Capitolul 11 CONTROLUL FISCAL

### Articolul 214. Principiile generale de efectuare a controlului fiscal

(1) Controlul fiscal are drept scop verificarea modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală într-o anumită perioadă sau în cîteva perioade fiscale.

(2) Controlul fiscal este exercitat de organul fiscal și/sau de un alt organ cu atribuții de administrare fiscală, în limitele competenței acestuia, la fața locului și/sau la oficiul acestora.

(3) Procedura controlului fiscal constă într-un ansamblu de metode și operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, precum și de valorificare a rezultatelor lui. Controlul fiscal la fața locului și/sau la oficiul organului, prevăzut la alin. (2), poate fi organizat și efectuat prin următoarele metode și operațiuni: verificarea faptică, verificarea documentară, verificarea totală, verificarea parțială, verificarea tematică, verificarea operativă, verificarea prin contrapunere. Metodele și operațiunile concrete utilizate la organizarea și exercitarea controlului fiscal sînt determinate, în baza prezentului cod, în instrucțiunile cu caracter intern ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

(4) Activitatea contribuabilului poate fi supusă controlului fiscal pentru o perioadă ce nu depășește termenele de prescripție, stabilite la art. 264, pentru determinarea obligației fiscale.

(5) În cadrul controlului fiscal la fața locului și/sau la oficiu, organele specificate la alin. (2) sînt în drept să solicite de la alte persoane orice informații și documente privind relațiile lor cu contribuabilul respectiv.

(6) Organele cu atribuții de administrare fiscală pot efectua controlul fiscal repetat în cazul în care rezultatele controlului fiscal exercitat anterior sînt neconcludente, incomplete sau nesatisfăcătoare ori dacă ulterior au fost depistate circumstanțe ce atestă existența unor semne de încălcare fiscală și, prin urmare, se impune un nou control.

(7) Controlul fiscal repetat poate fi efectuat în cadrul examinării contestațiilor împotriva deciziei organului fiscal sau acțiunii funcționarului fiscal și, în alte cazuri, la decizia conducerii organelor menționate la alin. (6).

(8) Se interzice efectuarea repetată a controalelor fiscale la fața locului asupra onora și acelorași impozite și taxe pentru o perioadă fiscală care anterior a fost supusă controlului, cu excepția cazurilor cînd efectuarea controlului fiscal repetat se impune de reorganizarea sau lichidarea contribuabilului, ține de auditul activității organului fiscal de către organul ierarhic superior, de activitatea posturilor fiscale sau de depistarea, după efectuarea controlului, a unor semne de încălcări fiscale, cînd aceasta este o verificare prin contrapunere, cînd controlul se efectuează la solicitarea organelor de drept și a celor specificate la art. 131 alin. (5), cînd necesitatea a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea legislației fiscale sau în urma examinării contestației. Drept temei pentru efectuarea controlului fiscal repetat la fața locului, în legătură cu auditul activității organului fiscal de către organul ierarhic superior, poate servi numai decizia acestuia din urmă, cu

respectarea cerințelor prezentului articol.

(9) Controlul fiscal se efectuează în orele de program ale organului care exercită controlul fiscal și/sau cele ale contribuabilului.

## Articolul 215. Controlul fiscal la oficiul organului fiscal sau al altui organ cu atribuții de administrare fiscală

(1) Controlul fiscal la oficiul organului fiscal sau la oficiul organului cu atribuții de administrare fiscală (denumit în continuare controlul fiscal cameral) constă în verificarea corectitudinii întocmirii dărilor de seamă fiscale, a altor documente prezentate de contribuabil, care servesc drept temelie pentru calcularea și achitarea impozitelor și taxelor, a altor documente de care dispune organul fiscal sau alt organ cu atribuții de administrare fiscală, precum și în verificarea altor circumstanțe ce țin de respectarea legislației fiscale.

(2) Controlul fiscal cameral se efectuează de către funcționarii fiscali sau persoanele cu funcție de răspundere ale altor organe cu atribuții de administrare fiscală conform obligațiilor de serviciu, fără adoptarea unei decizii scrise asupra obiectivului vizat.

(3) La relevarea unor erori și/sau contradicții între indicii dărilor de seamă și documentelor prezentate, organul care a efectuat controlul este obligat să comunice despre aceasta contribuabilului, cerându-i, totodată, să modifice documentele respective în termenul stabilit.

(4) Prin derogare de la prevederile alineatelor (2) și (3), în cazul în care depistarea încălcării fiscale este posibilă în cadrul controlului fiscal cameral, nefiind necesar controlul la fața locului, funcționarii fiscali sau persoanele cu funcție de răspundere ale altor organe cu atribuții de administrare fiscală pot întocmi actul de control fiscal, cu respectarea prevederilor art. 216 alin. (6) și (8).

## Articolul 216. Controlul fiscal la fața locului

(1) Controlul fiscal la fața locului are drept scop verificarea respectării legislației fiscale de contribuabil sau de o altă persoană supusă controlului, care se efectuează la locurile aflării acestora de către funcționarii fiscali sau de persoane cu funcție de răspundere ale altor organe cu atribuții de administrare fiscală. În cazul în care contribuabilul sau o altă persoană supusă controlului nu dispune de sediu sau de oficiu ori sediul lui se află la domiciliu, în alte cazuri când nu există condiții adecvate de lucru, controlul fiscal menționat se efectuează la oficiul organului care exercită controlul fiscal, cu respectarea tuturor prevederilor art. 145 alin. (2) – (6), inclusiv cu întocmirea obligatorie a unui act de ridicare de la contribuabil a documentelor necesare.

(2) Controlul fiscal la fața locului poate fi efectuat numai în temeiul unei decizii scrise a conducerii organului care exercită controlul. Necesitatea efectuării verificării prin contrapunere la unele persoane cu care contribuabilul supus controlului are sau a avut raporturi economice și financiare, pentru a se constata autenticitatea acestora, se determină, de sine stătător, de către funcționarul fiscal sau altă persoană

cu funcție de răspundere care efectuează controlul.

(3) Controlul fiscal la fața locului referitor la un contribuabil poate cuprinde atât unul, cât și mai multe tipuri de impozite și taxe. În cursul unui an calendaristic se admite efectuarea unui singur control fiscal la fața locului pe unele și aceleași tipuri de impozite și taxe pentru una și aceeași perioadă fiscală. Această restricție nu se extinde asupra cazurilor când controlul fiscal la fața locului se efectuează în legătură cu reorganizarea sau lichidarea contribuabilului; când după efectuarea controlului se depistează semne de încălcări fiscale; când acesta este o verificare prin contrapunere; când controlul ține de activitatea posturilor fiscale; când controlul se efectuează la solicitarea organelor de drept și a celor prevăzute la art. 131 alin. (5) sau în legătură cu auditul activității organului fiscal de către organul ierarhic superior; când necesitatea controlului a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea fiscală sau în urma examinării contestației.

(4) Durata unui control fiscal la fața locului nu trebuie să depășească două luni calendaristice. În cazuri excepționale, conducerea organului care exercită controlul fiscal poate să decidă prelungirea duratei în cauză cu cel mult 3 luni calendaristice sau să sisteze controlul. Perioada sistării controlului și prezentării documentelor nu se include în durata efectuării controlului, ultima fiind calculată din ziua începerii lui până la ziua semnării actului respectiv, inclusiv.

(5) La finalizarea controlului fiscal la fața locului, se întocmește un act de control fiscal. La posturile fiscale, actul de control fiscal se va întocmi numai în caz de depistare a încălcării legislației fiscale. În cazul depistării vreunei încălcări fiscale, organul care exercită controlul ia decizia corespunzătoare. Prin derogare de la prevederile prezentului alineat, dacă încălcarea fiscală se depistează de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, decizia respectivă se emite de organul fiscal, cu respectarea prevederilor de la art. 159 alin. (2).

(6) Actul de control fiscal este un document întocmit de funcționarul fiscal sau altă persoană cu funcție de răspundere a organului care exercită controlul, în care se consemnează rezultatele controlului fiscal. În act se va descrie obiectiv, clar și exact încălcarea legislației fiscale și/sau a modului de evidență a obiectelor impunerii, cu referire la documentele de evidență respective și la alte materiale, indicându-se actele normative încălcate. În act va fi reflectată fiecare perioadă fiscală în parte, specificându-se încălcările fiscale depistate în ea.

(7) Controlul fiscal la fața locului, cu excepția controlului fiscal prin metoda verificării operative, asupra filialelor, succursalelor și/sau reprezentanțelor contribuabilului, inițiat de organul fiscal, se organizează și se efectuează de către inspectoratul fiscal de stat în a cărui rază de deservire se află contribuabilul care le-a instituit, cu participarea inspectoratului fiscal de stat în a cărui rază de deservire se află filiala, sucursala și/sau reprezentanța.

(8) Contribuabilul, inclusiv prin intermediul conducătorului sau altui reprezentant al său, este obligat, după caz, să asigure condiții adecvate pentru efectuarea controlului, să participe la efectuarea lui și să semneze actul de control fiscal, chiar și în cazul dezacordului. În caz de dezacord, el este obligat să prezinte în scris, în termen de până la 15 zile calendaristice, argumentarea dezacordului, anexînd documentele de rigoare.

## Articolul 217. Verificarea faptică

(1) Verificarea faptică se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului și constă în observarea directă a obiectelor, proceselor și fenomenelor, în cercetarea și analiza activității contribuabilului.

(2) Verificarea faptică are sarcina de a constata situațiile care nu sînt reflectate sau care nu rezultă din documente.

## Articolul 218. Verificarea documentară

Verificarea documentară se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în confruntarea dărilor de seamă fiscale, documentelor de evidență și altei informații prezentate de contribuabil cu documentele și cu informațiile referitoare la acesta de care dispune organul care exercită controlul fiscal.

## Articolul 219. Verificarea totală

(1) Verificarea totală se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului asupra tuturor actelor și operațiunilor de determinare a obiectelor (bazei) impozabile și de stingere a obligațiilor fiscale în perioada de după ultimul control fiscal.

(2) Verificarea totală este una documentară și, în același timp, faptică a modului în care contribuabilul execută legislația fiscală.

## Articolul 220. Verificarea parțială

Verificarea parțială se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în controlul asupra stingerii unor anumite tipuri de obligații fiscale, asupra executării unor alte obligații prevăzute de legislația fiscală dintr-o anumită perioadă, verificîndu-se, în tot sau în parte, documentele sau activitatea contribuabilului.

## Articolul 221. Verificarea tematică

Verificarea tematică se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în controlul asupra stingerii unui anumit tip de obligație fiscală sau asupra executării unei alte obligații prevăzute de legislația fiscală, verificîndu-se documentele sau activitatea contribuabilului.

## Articolul 222. Verificarea operativă

(1) Verificarea operativă se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului, observîndu-se procesele economice și financiare, actele și operațiunile aferente, pentru a constata autenticitatea lor, pentru a depista și a preveni încălcarea legislației fiscale.

(2) Verificarea operativă se face inopinat, prin verificare faptică și/sau documentară. Dacă se constată vreo încălcare a legislației fiscale, iar verificarea circumstanțelor necesită mai mult timp, materialele se transmit subdiviziunilor respective ale organului cu atribuții de control fiscal pentru efectuarea unui control fiscal prin alte metode tehnice.

## Articolul 223. Verificarea prin contrapunere

Verificarea prin contrapunere se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în controlul concomitent al contribuabilului și al persoanelor cu care acesta are sau a avut raporturi economice, financiare și de altă natură, pentru a se constata autenticitatea acestor raporturi și a operațiunilor efectuate.

## Articolul 224. Cumpărătura de control

(1) Cumpărătura de control este o modalitate de control, exprimată în crearea artificială de către funcționarul fiscal a situației de procurare a bunurilor materiale, de efectuare a comenzii de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor fără scopul de a le achiziționa (consuma) sau de a le comercializa. Cumpărătura de control poate fi efectuată atît în monedă națională, cît și în valută străină.

(2) Contribuabilul (reprezentantul său în persoana vînzătorului, casierului sau altei persoane împuternicite de a acționa în numele contribuabilului la realizarea bunurilor materiale, la primirea comenzii de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor, care rezultă din situația sau din documente confirmative) este informat despre aplicarea cumpărăturii de control după efectuarea acesteia.

(3) Mijloacele bănești, inclusiv valuta străină, obținute de la comercializarea bunurilor materiale, de la primirea comenzii de executare a lucrărilor și a serviciilor urmează a fi restituite funcționarului fiscal care a efectuat cumpărătura de control. Bunurile materiale se restituie contribuabilului.

(4) Ca probe ale comiterii încălcării în timpul efectuării cumpărăturii de control pot servi înregistrările audio, foto, video, precum și dispozitivele de înregistrare.

(5) Cumpărătura de control se efectuează din contul mijloacelor destinate pentru acest scop și prevăzute în bugetul Serviciului Fiscal de Stat. Modul de utilizare a mijloacelor destinate cumpărăturii de control se stabilește de către Ministerul Finanțelor.

## Articolul 225. Metodele și sursele indirecte de estimare a sumei obligației fiscale

(1) În cadrul administrării fiscale, pentru a determina corectitudinea calculării sumei obligației fiscale, autoritatea care efectuează controlul fiscal poate folosi, în cazurile prevăzute la art. 189 alin. (2) și (3), metode și surse indirecte, conform legii. Metodele și sursele indirecte de estimare a obligațiilor fiscale se folosesc și în cadrul controalelor fiscale ca urmare a instituirii posturilor fiscale în conformitate cu art. 146.

(2) Metodele și sursele indirecte includ:

- tipul și natura activităților practicate de contribuabil;
- mărimea capitalului contribuabilului;
- veniturile din vînzări ale contribuabilului, inclusiv cele constatate în cadrul posturilor fiscale;
- numărul de angajați ai contribuabilului, precum și fondul de remunerare a muncii și alte recompense;

- e) categoria clienților contribuabilului și numărul lor;
- f) diferența dintre caracteristicile cantitative și cele calitative ale materiei prime, ale altor materiale procurate și ale celor folosite în producție;
- g) analiza schimbării valorii nete a proprietății contribuabilului;
- h) chiria imobilului folosit de contribuabil în afaceri;
- i) rulajul mijloacelor bănești și soldul lor pe conturile bancare ale contribuabilului;
- j) compararea cheltuielilor contribuabilului cu veniturile lui;
- k) venitul altor persoane care activează în aceleași condiții sau în condiții similare cu cele ale contribuabilului;
- l) proprietatea persoanei cu funcție de răspundere (locuința, automobilul etc.) procurată sau folosită în scopuri personale, starea ei fizică, apartenența persoanei la diferite cercuri, numărul personalului ei casnic;
- m) informații de la instituțiile financiare (sucursale sau filiale ale acestora), birourile notariale, organele vamale, organele poliției, Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru, bursele de valori privind tranzacțiile și operațiunile efectuate de contribuabil și datele despre el;
- m<sup>1</sup>) indicatorii contoarelor de evidență a elementelor de consumuri și cheltuieli;
- m<sup>2</sup>) capacitatea normativă a utilajului de producție/prelucrare;
- n) alte obiective, procese și fenomene, informații și date care denotă suma obligației fiscale a contribuabilului, prevăzute în prezentul cod.

### Articolul 225<sup>1</sup>. Particularitățile estimării obligațiilor fiscale ca urmare a instituirii posturilor fiscale

(1) Drept bază pentru estimarea veniturilor din vânzări (prestări servicii) servesc livrările zilnice de mărfuri și servicii.

Pentru aplicarea prevederilor din prezentul alineat este necesară respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) posturile fiscale au fost instituite cel puțin de două ori pe parcursul anului fiscal;
- b) perioadele de funcționare ale posturilor fiscale sînt de cel puțin 30 de zile calendaristice, iar diferența dintre perioadele de activitate este de cel puțin 60 de zile calendaristice;
- c) livrările de mărfuri și servicii în medie pe zi pînă la și între perioadele de funcționare a posturilor fiscale sînt mai mici de 70% față de livrările medii pe zi înregistrate în perioadele de funcționare a posturilor fiscale.

(2) Estimarea veniturilor din vânzări se efectuează, avînd ca bază livrările zilnice de mărfuri și servicii înregistrate pe perioada funcționării posturilor fiscale, pentru perioada de la începutul anului fiscal pînă la instituirea primului post fiscal și între perioadele de funcționare a posturilor fiscale, pentru lunile în care media zilnică a livrărilor înregistrate în evidența agentului economic este mai mică de 70% din media zilnică a livrărilor înregistrate în perioadele de funcționare a posturilor fiscale.

### Articolul 226. Citația la organul fiscal, inclusiv citația bancară, procedura de audiere

(1) Citația este un înscris în care persoana este invitată la organul fiscal ca să depună documente sau să prezinte alt gen de informație, relevante pentru administrarea fiscală, precum și pentru realizarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Organul fiscal este în drept să citeze orice persoană pentru a depune mărturii sau a prezenta documente.

(2) Modelul citației este stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. În ea se indică scopul citării, data, ora și locul unde trebuie să se prezinte persoana citată, obligațiile și responsabilitatea ei.

(3) În cazul citării, trebuie respectate următoarele reguli:

- a) citația să fie semnată de conducerea organului fiscal;
- b) citația să se înmîneze cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care persoana citată trebuie să se prezinte dacă legislația nu prevede altfel;
- c) în citație să fie specificate documentele de evidență sau un alt gen de informații dacă urmează să fie prezentate;
- d) la cererea persoanei citate, organul fiscal poate schimba data, ora sau locul de prezentare;
- e) persoana citată are dreptul să depună mărturii în prezența reprezentantului său;
- f) organul fiscal este în drept să ceară persoanei citate să prezinte documentele existente, nu este însă în drept să ceară întocmirea și/sau semnarea de documente, cu excepția procesului-verbal.

(4) Înainte de audiere, se identifică persoana citată, i se expun drepturile, obligațiile, precum și răspunderea pe care o implică depunerea deliberată a unor mărturii false. Toate acestea se trec într-un proces-verbal, semnat, pentru conformitate, de persoana citată. La audiere, i se solicită să declare tot ceea ce cunoaște despre cazul pentru care a fost citată. După ce persoana depune mărturii, funcționarul fiscal îi poate adresa întrebări. Mărturiile se consemnează în procesul-verbal, semnat de cel care le-a depus.

(5) Citația bancară reprezintă o cerere specifică, adresată în scris instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) prin intermediul sistemului informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare, în care acesteia i se solicită să prezinte informații despre persoana supusă controlului fiscal ori pasibilă de el și documentele referitoare la operațiunile din conturile bancare ale persoanei.

(6) Citația bancară trebuie să întrunească următoarele condiții:

- a) să fie de un model aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat;

[Art. 226 alin. (6), lit. b) abrogată prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art. 644; în vigoare 14.09.12]

- c) să fie remisă, după caz, instituției financiare respective sau filialei (sucursalei) în care contribuabilul are deschis cont bancar ori instituției financiare dacă filiala (sucursala) ei nu este cunoscută sau dacă contribuabilul are ori se presupune că are conturi bancare la mai multe filiale ale acesteia;



d) să indice perioada examinării documentelor specifice în ea, perioadă care va dura cel mult 10 zile din data primirii documentelor.

(7) În termen de 3 zile lucrătoare de la primirea citației bancare, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) trebuie să asigure colectarea tuturor documentelor pe care le deține referitor la contul bancar al contribuabilului și la operațiunile efectuate în acest cont pentru perioada (perioadele) supusă examinării și să le prezinte organului fiscal.

(8) În contextul implementării și realizării tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, organul fiscal poate solicita tuturor persoanelor care cad sub incidența prevederilor tratatelor, prin intermediul unei citații specifice prevederilor tratatului respectiv, prezentarea informațiilor prevăzute de acesta.

## Capitolul 11<sup>1</sup>

### METODELE INDIRECTE DE ESTIMARE A VENITULUI IMPOZABIL AL PERSOANELOR FIZICE

#### Articolul 226<sup>1</sup>. Noțiuni

În sensul prezentului capitol, se definesc următoarele noțiuni:

1) *Metodă indirectă de estimare* – metodă de determinare a venitului impozabil estimat prin intermediul analizei situației fiscale a persoanei fizice, conform art. 226<sup>7</sup> alin. (1).

2) *Sursă indirectă de informație* – orice sursă pasibilă să furnizeze documente, informații, explicații și/sau alte probe referitoare la persoana fizică supusă verificării și/sau referitoare la situații similare produse în condiții similare relevante pentru estimarea venitului impozabil prin metode indirecte.

3) *Situație fiscală* – stare fiscală reală a persoanei fizice pe perioada verificată, care se exprimă prin totalitatea caracteristicilor cantitative, calitative și/sau valorice ale elementelor enumerate la art. 6 alin. (9) și a relațiilor cu bugetul public național.

4) *Venit impozabil estimat* – venit impozabil apreciat (rezultat) prin aplicarea metodelor indirecte de estimare.

5) *Valoare mobilă* – titlu financiar care confirmă drepturile patrimoniale sau nepatrimoniale ale unei persoane în raport cu altă persoană, drepturi ce nu pot fi realizate sau transmise fără prezentarea acestui titlu financiar, fără înscrierea respectivă în registrul deținătorilor de valori mobiliare nominative ori în documentele de evidență ale deținătorului nominal al acestor valori mobiliare.

6) *Mijloace bănești* – sume de bani în moneda națională și/sau în valută străină aflate în proprietate, cu excepția celor împrumutate, deținute în numerar, în conturile din instituțiile financiare naționale și din străinătate și/sau împrumutate altor persoane.

7) *Mijloc de transport* – orice mijloc destinat transportului de bunuri și pasageri pe toate căile posibile, inclusiv unitățile de transport utilizate în scopuri sportive și de agrement.

8) *Bunuri imobiliare* – bunurile care corespund caracteristicii expuse la art. 276 pct. 2).

9) *Cheltuieli individuale* – plăți efectuate pentru procurarea și/sau schimbul bunurilor, lucrărilor și/sau serviciilor

pentru consum curent și/sau pe termen lung, în scopuri personale sau în alte scopuri, exceptând pozițiile expuse la pct. 5)–8).

10) *Declarație cu privire la disponibilul de mijloace bănești* – declarație care nu se consideră dare de seamă fiscală, care conține date despre disponibilul de mijloace bănești ale persoanei fizice la sfârșitul zilei de 1 ianuarie 2012, 1 noiembrie 2012 sau 28 decembrie 2012 și care nu poate fi prezentată după termenul-limită de prezentare.

#### Articolul 226<sup>2</sup>. Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat

Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat al persoanei fizice nu va depăși termenul stabilit la art. 264.

#### Articolul 226<sup>3</sup>. Subiecții estimării prin metode indirecte



01.07.2016

**Subiecți ai estimării prin metode indirecte sînt persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care depășesc riscul minim acceptat, stabilit la art. 226<sup>13</sup> alin. (11). Persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare a căror construcție a început pînă la 1 ianuarie 2012, iar înregistrarea la organul cadastral s-a efectuat după această dată nu vor fi considerați subiecți ai estimării numai referitor la bunurile imobiliare menționate.**

#### Articolul 226<sup>4</sup>. Obiectele estimării prin metode indirecte

Obiecte ale estimării prin metode indirecte sînt orice venituri obținute de subiecții estimării începînd cu 1 ianuarie 2012.

#### Articolul 226<sup>5</sup>. Modalitatea impozitării

Impozitarea venitului impozabil estimat se efectuează în modul general stabilit de legislația fiscală pentru impozitarea pe venit a persoanelor fizice.

#### Articolul 226<sup>6</sup>. Metodele indirecte de estimare

(1) Organul fiscal este în drept să utilizeze următoarele metode indirecte de estimare a venitului impozabil:

- metoda cheltuielilor;
- metoda fluxului de mijloace bănești;
- metoda proprietății;
- alte metode utilizate în practica internațională.

(2) Selectarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil se face în funcție de situația constatată, de sursele de informații și de înscrierile identificate și/sau documentele obținute.

(3) Utilizarea metodelor indirecte se efectuează individual sau combinat, în funcție de complexitatea, dificultățile, sursele de informații și de perioada verificată.

(4) La determinarea venitului impozabil estimat se va ține cont de mijloacele bănești declarate conform art. 226<sup>7</sup>, de veniturile neimpozabile conform art. 20 obținute după 1 ianuarie 2012 și de veniturile ce au fost impozitate final la sursa de plată. La determinarea venitului impozabil estimat, veniturile obținute de persoanele fizice în afara Republicii Moldova, inclusiv cele ce sînt transmise rudelor și afinelor de pîna la gradul III, se vor considera ca neimpozabile dacă:

- a) sînt confirmate documentar prin declarațiile vamale, documentele ce confirmă transferul bancar, documentele ce autentifică intrarea lor legală în țară după 1 ianuarie 2012;
- b) sînt prezentate documente ce confirmă gradul de rudenie sau de afinitate.

(5) Prin derogare de la prevederile alin. (4), se vor considera impozabile veniturile persoanelor fizice ce sînt stipulate la art. 14 alin. (1) lit. c) și/sau cele obținute pentru activitatea în Republica Moldova.

(5<sup>1</sup>) La determinarea venitului impozabil, venitul obținut din activitatea în baza patentei de întreprinzător ce nu depășește mărimea prevăzută la art. 18 alin. (3) din Legea nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător, proporțional perioadei de activitate, se va considera venit neimpozabil.



01.07.2016

(6) Pentru subiecții estimării care, la data de 31 decembrie 2011, aveau 18 ani împliniți și care au fost sau nu au fost obligați să depună declarația conform art. 226<sup>7</sup>, venitul impozabil estimat va fi determinat prin diminuarea acestuia cu 500 mii de lei. **Nu va fi permisă diminuarea cu suma de 500 mii de lei a venitului impozabil estimat al persoanei fizice în cazul existenței probelor ce atestă acordarea de către aceasta a împrumutului de mijloace bănești altor persoane fizice.** Pentru subiecții estimării care au depus declarația conform art. 226<sup>7</sup>, venitul impozabil estimat va fi determinat prin diminuarea acestuia cu suma de mijloace bănești declarate.

(7) Obligația de a prezenta dovezi privind caracterul impozabil al venitului estimat se pune pe seama organului fiscal.

(8) Calcularea suplimentară a impozitului pe venit la buget se va efectua în baza diferenței pozitive dintre impozitul pe venit determinat din venitul impozabil estimat și impozitul pe venit declarat de subiectul estimării. În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale, organul fiscal va examina fiecare perioadă fiscală necesară care începe cu data de 1 ianuarie 2012, în funcție de fiecare caz concret.

(9) Atribuțiile de aplicare a prevederilor prezentului capitol se pun în sarcina structurilor organizatorice ale Serviciului Fiscal de Stat prin ordin al conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. Inspectoratul Fiscal Principal de Stat are competență în aplicarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor persoanelor fizice, potrivit prezentului capitol, pe întreg teritoriul țării.

(10) În scopul aplicării metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice, organul fiscal:

- a) solicită, în condițiile legii, informații de la sursele indirecte de informații enumerate la art. 226<sup>11</sup>, precum și de la Comisia Electorală Centrală, de la consiliile electorale de circumscripție, de la Comisia Națională de Integritate,

de la notari, executori judecătorești și de la avocați;

- b) analizează informațiile, documentele și alte probe referitoare la posibilitățile subiecților ai estimării prin metode indirecte;
- c) confruntă informațiile obținute din toate sursele de informații cu cele din declarațiile cu privire la impozitul pe venit sau constată faptul nedepunerii acestei declarații;



01.07.2016

### c<sup>1</sup>) în timpul efectuării controlului fiscal, verifică sursele de proveniență a mijloacelor bănești depistate la persoana fizică supusă controlului fiscal;

- d) solicită, în condițiile legii, informații, clarificări, explicații, documente și alte probe de la persoana fizică supusă controlului fiscal și/sau de la persoanele cu care aceasta a avut ori are raporturi economice sau juridice;
- e) discută constatările organului fiscal cu persoana fizică supusă controlului și/sau cu reprezentantul legal al acesteia;
- f) stabilește, după caz, venitul impozabil estimat prin metodele indirecte prevăzute de prezentul cod, precum și obligațiile fiscale corespunzătoare acestuia;
- g) adoptă o decizie asupra cazului de încălcare fiscală în condițiile prezentului cod.

## Articolul 226<sup>7</sup>. Declararea disponibilului de mijloace bănești

(1) Persoana fizică cetățean al Republicii Moldova și care, la situația de la 1 ianuarie 2012, deține mijloace bănești în sumă mai mare de 500 mii lei sau echivalentul acesteia în valută străină are obligația să depună la inspectoratul fiscal de stat teritorial după locul domiciliului ori la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, pînă la 31 decembrie 2012, declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. În cazul în care suma declarată va fi mai mare de un milion de lei, persoana fizică este obligată să anexeze la declarație documentele care confirmă disponibilul sumei declarate.

(2) Formularul declarației și modul de declarare sînt aprobate de Ministerul Finanțelor.

(3) Sumele declarate conform alin. (1) se consideră neimpozabile și se vor lua în considerare la determinarea venitului impozabil estimat obținut în perioada de după 1 ianuarie 2012. Pentru persoanele fizice care nu au depus declarația în conformitate cu alin. (1), mijloacele bănești respective vor fi considerate ca fiind obținute după 1 ianuarie 2012.

(3<sup>1</sup>) La declararea disponibilului de mijloace bănești la situația din 1 ianuarie 2012 prin intermediul reprezentantului persoanei fizice cetățean al Republicii Moldova, la declarație va fi anexat originalul documentului ce confirmă acest drept, autentificat în modul stabilit de legislația în vigoare.

(4) Drept documente care confirmă disponibilul sumei declarate, prevăzute la alin. (1), servesc:

- a) extrasul din cont eliberat de instituția financiară pe numele deținătorului de mijloace bănești;
- b) copia contractului de împrumut și/sau certificatul eliberat de persoana care a primit împrumutul.

(5) Documentele enumerate la alin. (4) vor conține, în mod obligatoriu, date despre:

- a) emitentul documentului (numele, prenumele, denumirea, codul fiscal, adresa juridică);
- b) persoana fizică (numele, prenumele, codul fiscal);
- c) suma de mijloace bănești aflate în cont la situația de la 1 ianuarie 2012 sau la altă dată stabilită de lege, cu indicarea numărului contului – în cazul emiterii documentului de către instituția financiară;
- d) soldul de mijloace bănești împrumutate la situația de la 1 ianuarie 2012 cu referire la documentul de primire a mijloacelor în casă sau la contul bancar și la contractul de împrumut, dacă persoana care a primit împrumutul are obligația de a ține evidența contabilă – în cazul emiterii documentului de către împrumutător;
- e) înregistrarea și data emiterii documentului.

(6) Documentele eliberate de persoanele nerezidente sau de persoanele care nu dețin cetățenia Republicii Moldova urmează a fi prezentate în original. La declarația privind disponibilul de mijloace bănești va fi anexată copia originalului prezentat, cu traducere în limba de stat, autentificată notarial, cu excepția documentelor întocmite în limba rusă sau în limba engleză.

(7) Persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova care, la data de 1 ianuarie 2012, dispuneau de mijloace bănești în sumă mai mare de un milion de lei, total sau parțial în numerar, pot confirma disponibilul de numerar prin depunerea acestora în conturile bancare deschise în instituțiile financiare din țară și obținerea extrasului din cont care confirmă suma existentă în cont la sfârșitul zilei de 1 noiembrie 2012 sau de 28 decembrie 2012. Diferența dintre disponibilul în numerar la sfârșitul zilei de 1 ianuarie 2012 și soldul mijloacelor bănești la sfârșitul zilei de 1 noiembrie 2012 sau, după caz, de 28 decembrie 2012 va fi luată în considerare în cazul confirmării documentare a sumei cheltuite.

### Articolul 226<sup>8</sup>. Metoda cheltuielilor

(1) Metoda cheltuielilor constă în compararea cheltuielilor individuale efectuate de către subiectul estimării cu veniturile declarate în perioada supusă verificării.

(2) Diferența pozitivă dintre cheltuielile individuale și valorile elementelor expuse în art. 226<sup>6</sup> alin. (4)-(6) constituie venit impozabil estimat.

(3) Diferența pozitivă dintre venitul impozabil estimat și venitul declarat constituie venit impozabil nedeclarat.

### Articolul 226<sup>9</sup>. Metoda fluxului mijloacelor bănești

(1) Metoda fluxului mijloacelor bănești constă în compararea intrărilor/ieșirilor de sume în/din conturile bancare, precum și a intrărilor/ieșirilor de sume în numerar, cu sursele de venit și utilizarea acestora.

(2) Diferența pozitivă dintre, pe de o parte, intrările/ieșirile de mijloace bănești în/din conturile bancare și/sau intrările/ieșirile de sume în numerar și, pe de altă parte, valorile elementelor expuse la art. 226<sup>6</sup> alin. (4)-(6) constituie venit impozabil estimat.

(3) Diferența pozitivă dintre venitul impozabil estimat și venitul declarat constituie venit impozabil nedeclarat.

### Articolul 226<sup>10</sup>. Metoda proprietății

(1) Metoda proprietății permite stabilirea venitului impozabil estimat, analizând creșterea și, respectiv, descreșterea proprietății subiectului estimării.

(2) Creșterea sau descreșterea valorii proprietății procurate sau înstrăinate se determină prin compararea valorii proprietății la începutul perioadei cu cea de la sfârșitul perioadei. În scopul aplicării prezentului capitol, rezultatele reevaluării valorii proprietății nu au impact asupra creșterii sau descreșterii valorii proprietății, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Diferența pozitivă dintre, pe de o parte, creșterea sau descreșterea valorii proprietății și, pe de altă parte, valorile elementelor expuse la art. 226<sup>6</sup> alin. (4)-(6) constituie venit impozabil estimat. La stabilirea diferenței se va ține cont și de normele care reglementează impozitarea creșterii de capital.

(4) Diferența pozitivă dintre venitul impozabil estimat și venitul declarat constituie venit impozabil nedeclarat.

### Articolul 226<sup>11</sup>. Surse indirecte de informații

(1) În scopul determinării venitului impozabil estimat, pot fi utilizate următoarele surse indirecte:

- a) informații de la instituții financiare (sucursale sau filiale ale acestora), persoane care desfășoară activitate notarială, organe vamale, organe de drept, burse de valori și/sau alte organe publice privind tranzacțiile și operațiunile efectuate de persoana fizică și datele despre aceasta, precum și privind tranzacțiile și operațiunile similare efectuate de către alte persoane fizice în condiții similare;
- b) informații deținute de persoane fizice și juridice referitoare la bunuri, lucrări, servicii și mijloace bănești comercializate și/sau transmise cu titlu gratuit, referitoare la mijloacele bănești sau bunurile materiale procurate și/sau primite de persoana fizică supusă verificării;
- c) informația disponibilă din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat;
- d) informația sau alte probe obținute de organul fiscal prin utilizarea mijloacelor speciale, prin analize, măsurări, comparări, cercetări;
- e) alte documente, informații, explicații și/sau alte probe obținute atât de la persoanele terțe, cât și de la persoana fizică supusă verificării.

(2) În vederea executării prezentului capitol, persoanele fizice și/sau juridice enumerate mai jos vor prezenta Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, următoarele informații:

- 1) Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”:
  - a) informația privind datele personale;
  - b) informația privind documentarea mijloacelor de transport, inclusiv a celor transmise de către proprietari în folosință cu titlu oneros sau gratuit.

2) instituțiile financiare – informația privind toate tipurile de **conturi active pe parcursul unui an fiscal**, inclusiv rulajele (mișcările) pe aceste conturi;

3) Poliția de Frontieră – informația privind trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova;

4) companiile turistice – informația privind serviciile turis-



01.07.2016

tice prestate;

5) companiile de asigurare – informația privind contractele de asigurare;

6) deținătorii de registre ale deținătorilor de valori mobiliare – informația privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate în perioada anului fiscal;

7) Banca Națională a Moldovei – informația despre persoanele cărora li s-a autorizat, conform legislației valutare, deschiderea de conturi în străinătate, precum și rapoartele privind conturile deschise în străinătate prezentate conform legislației de titularii de conturi;

8) notarii și alte persoane care desfășoară activitate notarială:

- a) informația privind contractele de vânzare-cumpărare, de schimb, de arendă a bunurilor imobiliare și mobiliare;
- b) informația privind contractele de împrumut și de donații;
- c) informația privind alte contracte aferente activelor de capital.

9) executorii judecătorești – informația privind realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare.

(3) Persoanele indicate la alin. (2) sînt obligate să prezinte informațiile gratuit, în modul și în termenele stabilite de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(4) Modul de prezentare și structura informației se stabilesc de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(5) Informațiile vor conține date despre:



01.07.2016

a) **intrările și/sau ieșirile** pe parcursul unui an fiscal de mijloace bănești în/din fiecare cont bancar și/sau în/din conturile bancare ale unei persoane fizice, **dacă rulajul cumulativ debitor sau creditor al conturilor respective, în decursul unui an fiscal, depășește 300 mii de lei;**

- b) serviciile turistice procurate de o persoană fizică pe parcursul unui an fiscal a căror valoare cumulativă depășește suma de 100 mii lei;
- c) primele de asigurare achitate de o persoană fizică pe parcursul unui an fiscal a căror valoare cumulativă depășește suma de 100 mii lei;
- d) tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe parcursul unui an fiscal, a căror valoare cumulativă depășește 100 mii lei pentru o persoană fizică;
- e) contractele autentificate notarial pe parcursul unui an fiscal a căror valoare cumulativă depășește suma de 300 mii lei pe numele unei persoane fizice;
- f) realizarea drepturilor creditorilor efectuate pe parcursul unui an fiscal, care cumulativ depășesc suma de 300 mii lei pentru o persoană fizică.

## Articolul 226<sup>12</sup>. Etapele aplicării metodelor indirecte de estimare

Procedura de verificare a persoanei fizice cu aplicarea metodelor indirecte de estimare se va efectua în următoarele etape:

- a) analiza și selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării;
- b) verificarea fiscală prealabilă a persoanei fizice;
- c) controlul fiscal.

## Articolul 226<sup>13</sup>. Analiza și selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării

(1) În procesul analizei și selectării persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării, organul fiscal întreprinde următoarele acțiuni:

- a) aplică metodele de analiză a riscurilor în scopul stabilirii domeniilor cu cel mai înalt nivel al riscurilor;
- b) selectează persoanele fizice care vor fi supuse verificării fiscale prealabile.

(2) Analiza de risc reprezintă activitatea efectuată de către organul fiscal pentru a identifica riscurile de nedeclarare a venitului impozabil de către persoanele fizice, în vederea selectării acestora pentru verificarea prealabilă.

(3) Pentru selectarea persoanelor fizice care vor fi supuse verificării fiscale prealabile, organele fiscale procedează la identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor de nedeclarare a veniturilor impozabile ale persoanelor fizice.

(4) Activitatea de identificare a riscurilor constă în efectuarea următoarelor operațiuni:

- a) stabilirea surselor de informații;
- b) culegerea informațiilor deținute de alte persoane;
- c) formalizarea informației în structura necesară analizei;
- d) stabilirea indicatorilor fiscali și patrimoniali pentru definirea caracteristicilor persoanelor fizice cu potențial risc de nedeclarare a venitului impozabil.

(5) Stabilirea surselor de informații se realizează prin evaluarea informației deținute de organele fiscale cu privire la persoanele fizice și prin stabilirea necesarului de informații care trebuie obținute pentru identificarea diferențelor dintre situația fiscală și veniturile declarate organelor fiscale.

(6) Culegerea informațiilor deținute de persoanele juridice și/sau fizice se realizează prin oricare dintre următoarele modalități:

- a) accesul la bazele de date pe baza protocoalelor sau acordurilor de colaborare și schimb de informații încheiate, în condițiile legii, între organele fiscale și persoanele deținătoare;
- b) solicitarea informației necesare în baza unei cereri adresate de organul fiscal persoanei deținătoare;
- c) obținerea informațiilor de către organele fiscale din surse deschise accesului public.

(7) Formalizarea informației în structura necesară analizei se efectuează asupra:

- a) grupurilor masive de informații, existente în bazele de date proprii ale organelor fiscale sau descărcate din bazele de date ale altor persoane la care Inspectoratul Fiscal Principal de Stat are acces;
- b) informațiilor individuale obținute din oricare surse prevăzute la alin. (6).

(8) În scopul definirii caracteristicilor persoanelor fizice cu potențial risc de nedeclarare a veniturilor impozabile, se vor avea în vedere, în principal, următorii indicatori fiscali și patrimoniali privind persoanele fizice:

- a) veniturile declarate de persoana fizică și de plătitorii de venit;
- b) creșterea/descreșterea proprietății persoanei fizice;

- c) cheltuielile individuale efectuate;
  - d) fluxurile mijloacelor bănești.
- (9) Informațiile utilizate pentru indicatorii prevăzuți la alin. (8) sînt cele obținute din surse directe și indirecte.

(10) Activitatea de evaluare a riscurilor pe care persoanele fizice le prezintă din punct de vedere fiscal se realizează prin:

- a) compararea veniturilor declarate de persoana fizică și de plătitorii de venit cu fluxurile mijloacelor bănești, precum și cu valoarea creșterii/descreșterii valorii proprietății și a cheltuielilor individuale efectuate;
- b) evaluarea riscului de nedeclarare, care reprezintă diferența dintre, pe de o parte, veniturile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit și, pe de altă parte, situația fiscală;
- c) stabilirea diferenței semnificative dintre veniturile impozabile estimate și veniturile impozabile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit.

(11) Diferența este semnificativă dacă între veniturile impozabile estimate calculate în baza situației fiscale și veniturile impozabile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit este o diferență mai mare de 300 mii lei. Diferența stabilită în sumă de pînă la 300 mii lei inclusiv se va considera risc minim acceptat.

(12) Dacă constată o diferență semnificativă între, pe de o parte, veniturile impozabile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit și, pe de altă parte, veniturile impozabile estimate, organul fiscal va iniția verificarea prealabilă.

(13) Selectarea persoanelor fizice ce urmează a fi supuse verificării fiscale prealabile se face din lista celor care depășesc 300 mii lei, în funcție de nivelul diferenței semnificative (nivelul de risc).

(14) Activitatea de gestionare a riscurilor de nedeclarare se realizează prin:

- a) întocmirea listei persoanelor care depășesc riscul minim acceptat;
- b) elaborarea propunerilor pentru efectuarea verificării fiscale prealabile, avînd în vedere valoarea riscului de nedeclarare, începînd cu cea mai mare valoare negativă, cu respectarea valorii riscului minim acceptat. Dacă, din informațiile deținute, organul fiscal identifică existența în lista prevăzută la lit. a) a unor persoane care au calitatea de soț/soție, rudă sau afin pînă la gradul al III-lea inclusiv, elaborarea propunerilor se face concomitent pentru toate aceste persoane;
- c) actualizarea datelor și informațiilor obținute la etapa de analiză și selectare a persoanelor fizice cu cele ce se constată în cadrul verificărilor fiscale prealabile.

## Articolul 226<sup>14</sup>. Verificarea fiscală prealabilă

(1) Verificarea fiscală prealabilă constă în reconstituirea situației fiscale prealabile a persoanei fizice supuse verificării și compararea venitului impozabil estimat ce decurge din situația fiscală constatată cu venitul impozabil declarat de aceasta. Verificarea fiscală prealabilă se efectuează la sediul organului fiscal în baza informațiilor deținute de acesta.

(2) La reconstituirea situației fiscale prealabile, organul fiscal:

- a) acumulează documente, informații, explicații și/sau

alte probe din toate sursele indirecte disponibile;

- b) cercetează minuțios datele și probele obținute;
- c) constată situația fiscală prealabilă.

(3) Activitatea de verificare fiscală prealabilă se desfășoară cu înștiințarea persoanei fizice.

(4) Prin verificarea prealabilă se stabilește:

- a) mărirea diferenței dintre venitul impozabil estimat, determinat din situația fiscală prealabilă constatată și venitul impozabil declarat de persoana fizică;
- b) necesitatea efectuării controlului fiscal sau încetării procedurii de determinare a venitului impozabil estimat.

(5) Rezultatele verificării fiscale prealabile se consemnează într-un raport de verificare fiscală prealabilă.

(6) Raportul de verificare fiscală prealabilă va conține toate constatările stabilite de organul fiscal pe perioada desfășurării verificării, precum și propunerea de inițiere a controlului fiscal sau de încetare a procedurii de verificare. După examinarea raportului de verificare fiscală prealabilă, conducătorul organului fiscal emite decizia privind inițierea controlului fiscal sau privind încetarea procedurii de determinare a venitului impozabil estimat.

(7) Decizia privind inițierea controlului fiscal va conține lista persoanelor propuse pentru control, ținînd cont de valoarea descrescîndă a diferenței dintre venitul impozabil estimat și cel declarat și de capacitatea de a efectua un număr de controale. Conducătorul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat este în drept să modifice lista persoanelor propuse pentru control în cazul apariției unor informații suplimentare.



01.07.2016

(8) Durata verificării fiscale prealabile nu va depăși 45 de zile de la data înștiințării privind inițierea verificării prealabile. **În cazul necesității obținerii de la terți a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare, termenul de 45 de zile se suspendă de la momentul solicitării de la terți a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare. După încetarea condițiilor care au generat suspendarea, verificarea fiscală prealabilă va fi reluată.**

(9) Raportul de verificare fiscală prealabilă nu este act administrativ.

## Articolul 226<sup>15</sup>. Controlul fiscal

(1) În baza deciziei de inițiere a controlului fiscal, organul fiscal citează persoana fizică supusă verificării pentru a o înștiința despre inițierea controlului fiscal. Citația se va emite în conformitate cu prevederile art. 226 alin. (1)–(3).

(2) Persoana citată este obligată să prezinte, pînă la inițierea controlului fiscal, declarația cu privire la proprietate conform formularului și modului stabilit de Ministerul Finanțelor.

(3) La data prezentării persoanei fizice citate, organul fiscal o va anunța despre rezultatele verificării fiscale prealabile și despre inițierea controlului fiscal. În final se va întocmi un proces-verbal de înștiințare, în care se va menționa:

- a) temeiul inițierii controlului fiscal;
- b) data efectuării controlului fiscal;
- c) perioada ce urmează a fi supusă verificării;
- d) posibilitatea de a solicita amînarea datei începerii controlului fiscal;

- e) dreptul persoanei fizice de a fi reprezentată conform prevederilor art. 244;
- f) materialele anexate la procesul-verbal;
- g) alte date relevante.

(4) La procesul-verbal de înștiințare se anexează:

- a) extrasul din raportul de verificare fiscală prealabilă ce conține concluziile verificării care au stat la baza luării deciziei de inițiere a controlului fiscal;
- b) carta contribuabilului.

(5) Procesul-verbal de înștiințare se contrasemnează de ambele părți, un exemplar al căruia, cu anexe, se înmânează persoanei fizice.

(6) Controlul fiscal se va iniția nu mai devreme de 15 zile de la data înmînării procesului-verbal de înștiințare, cu prezentarea deciziei privind inițierea controlului fiscal.

(7) Amînarea datei de inițiere a controlului fiscal se poate face o singură dată, la solicitarea scrisă a persoanei supuse verificării, pentru motive justificate. În solicitare persoana fizică prezintă motivele pentru care solicită amînarea și, după caz, documentele justificative în susținerea acestora.

(8) Cererea de amînare se examinează în termen de 5 zile de la data înregistrării acesteia. Decizia luată se comunică persoanei fizice în mod oficial. În cazul în care cererea a fost soluționată pozitiv, în decizie se indică data la care a fost reprogramată inițierea controlului fiscal.

(9) Controlul fiscal se efectuează la sediul organului fiscal cu respectarea prevederilor art. 145 alin. (2)–(6).

(10) La data inițierii controlului fiscal, persoana fizică va prezenta organului fiscal toate documentele, informațiile și/sau alte probe disponibile și/sau explicațiile necesare ce vizează obiectul controlului fiscal.

(11) Durata efectuării controlului fiscal este stabilită de organul fiscal și nu poate depăși 3 luni de la data inițierii verificării prealabile. Persoana verificată poate solicita prelungirea termenului de control cu 45 de zile.

(12) Controlul fiscal poate fi sistat la apariția uneia din următoarele condiții ce țin de obiectul controlului:

- a) necesitatea obținerii de la terți a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare;
- b) solicitarea efectuării expertizei;
- c) solicitarea de la persoana fizică supusă verificării a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare;
- d) solicitarea scrisă a persoanei fizice ca urmare a apariției unei situații obiective, confirmate de organul fiscal, care duce la imposibilitatea continuării controlului fiscal.

Pe perioada unui control fiscal, persoana fizică poate solicita sistarea acestuia doar o singură dată.

(13) Data de la care se sistează controlul fiscal se comunică în scris persoanei fizice prin decizia de sistare. După încetarea condițiilor care au generat sistarea, controlul fiscal va fi reluat, data acestuia fiind comunicată persoanei fizice prin citație cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data reluării.

(14) Perioada sistării controlului fiscal nu se include în durata efectuării controlului, ultima fiind calculată din ziua inițierii lui pînă la ziua semnării actului de control fiscal.

(15) În cazul în care organul fiscal apreciază că sînt necesare noi documente, informații, explicații și/sau alte probe relevante pentru control, le poate solicita de la persoana fizică supusă controlului. În acest caz, organul fiscal

va sista, conform prevederilor alin. (12), efectuarea controlului fiscal și va stabili, de comun acord cu persoana verificată, un termen rezonabil, care nu poate fi mai mic de 10 zile și nu poate depăși 45 de zile calendaristice, pentru prezentarea documentelor, informațiilor, explicațiilor și/sau altor probe solicitate. În cazul în care se atestă unele circumstanțe ce împiedică persoana fizică să se încadreze în termenul respectiv, la decizia organului fiscal acesta poate fi prelungit.

(15<sup>1</sup>) Pe parcursul desfășurării controlului, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat poate solicita instituțiilor și autorităților publice implicate, persoanelor fizice sau juridice documentele și informațiile necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale de control.

(15<sup>2</sup>) La solicitarea motivată a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, conducătorii instituțiilor, autorităților publice, persoanelor juridice, precum și persoanele fizice au obligația să prezinte acestuia, în cel mult 15 zile lucrătoare, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele care ar putea conduce la soluționarea cauzei.

(15<sup>3</sup>) Documentele, informațiile, explicațiile și/sau alte probe relevante pentru control sînt cele necesare stabilirii situației fiscale a persoanei fizice după cum urmează:

- a) situația cheltuielilor individuale;
- b) situația bunurilor imobile și mobile deținute, intrările și ieșirile de patrimoniu în cursul perioadei verificate;
- c) situația valorilor mobiliare și a cotelor de participare în societăți comerciale sau alte entități;
- d) bunuri aparținînd unor persoane fizice sau juridice puse la dispoziția persoanei fizice;
- e) împrumuturi, credite acordate și/sau contractate;
- f) tranzacții cu metale prețioase, obiecte de artă și alte bunuri de valoare;
- g) donații, sponsorizări și/sau succesiuni;
- h) alte precizări necesare stabilirii situației fiscale.

(16) Pe parcursul efectuării controlului fiscal, persoana fizică are dreptul să colaboreze cu organul fiscal prin prezentarea suplimentară a oricărui documente, informații, explicații și/sau altor probe relevante pentru stabilirea situației fiscale. La prezentarea acestora, organul fiscal va întocmi un proces-verbal semnat de ambele părți.

(17) Cu acordul persoanei fizice supuse verificării, organul fiscal este în drept să efectueze controlul fiscal suplimentar la domiciliul acesteia. În caz de refuz, organul fiscal va întocmi un act de control fiscal, în baza căruia va înainta o acțiune în instanța de judecată. După ce instanța de judecată emite o hotărîre în favoarea organului fiscal, acesta, însoțit de colaboratorul poliției, va efectua controlul fiscal faptic la domiciliul persoanei fizice supuse verificării.

(18) Toate documentele, informațiile, explicațiile și/sau alte probe cunoscute de organul fiscal ce țin de obiectul controlului vor fi luate în considerare la stabilirea situației fiscale a persoanei fizice.

(19) La finalizarea controlului fiscal, organul fiscal prezintă persoanei fizice constatările și consecințele fiscale cu întocmirea unui act de control fiscal, în conformitate cu prevederile art. 216 alin. (5), (6) și (8), în care se vor menționa constatările stabilite.

(20) La actul de control fiscal se anexează materialele ce au stat la baza rezultatelor stabilite.

(21) Examinarea cazurilor de încălcare fiscală și contesta-

rea deciziei pronunțate se vor efectua în condițiile generale stabilite de prezentul cod.

(22) Dacă documentele, informațiile, explicațiile și/sau alte probe prezentate de persoana fizică sînt incorecte, incomplete, false, dacă persoana fizică refuză să prezinte documentele sau, prin orice alte acțiuni, împiedică efectuarea controlului fiscal, inclusiv prin neprezentarea neîntemeiată la controlul fiscal, organul fiscal va determina valoarea estimată a obiectului impozabil în baza probelor reale acumulate și va adopta decizia corespunzătoare.

(23) Dacă persoana fizică supusă verificării va fi de acord, la orice etapă, cu obligațiile fiscale estimate și le va achita, controlul fiscal nu va fi inițiat sau, în cazul în care a fost inițiat, va fi finisat prin emiterea deciziei corespunzătoare, fără aplicarea amenzilor fiscale.

(24) Controlul fiscal repetat se efectuează în conformitate cu prezentul cod.

(25) În cazul în care în procesul controlului fiscal se vor constata cheltuieli sau venituri comune ale persoanei supuse controlului cu alte persoane, organul fiscal este în drept să inițieze procedura de aplicare a metodelor indirecte de estimare a obligației fiscale.

## Articolul 226<sup>16</sup>. Mecanismul de declarare și de asigurare a confidențialității

(1) Declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012 se depun, pe suport de hîrtie, la inspectoratul fiscal de stat teritorial după locul domiciliului sau reședinței de către persoanele care au această obligație conform art. 226<sup>7</sup>. În cazul în care persoana fizică nu dispune de domiciliu sau reședință, declarația se prezintă la organul fiscal teritorial în raza căruia se deserveste agentul economic care a constituit ultimul loc de muncă al persoanei fizice. Persoanele fizice cu domiciliul sau reședința în unitățile administrativ-teritoriale care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova prezintă declarația la organul fiscal teritorial corespunzător razei de deservire stabilite potrivit art. 132 alin. (5).

(2) Declarațiile cu privire la proprietate se depun, pe suport de hîrtie, la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de către persoanele care au această obligație conform art. 226<sup>15</sup> alin. (2).

(3) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat desemnează prin ordin funcționarii fiscali, inclusiv pe cei din inspectoratele fiscale de stat teritoriale, responsabili de recepționarea declarațiilor privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012 și a declarațiilor cu privire la proprietate, încheind cu aceștia contracte de asigurare a confidențialității.

(4) Declarațiile se depun la persoanele responsabile de recepționarea lor în termenul stabilit la art. 226<sup>7</sup> alin. (1) și la art. 226<sup>15</sup> alin. (2).

(5) Persoanele responsabile de recepționarea declarațiilor au următoarele atribuții:

- a) primesc și verifică respectarea condițiilor de formă ale declarațiilor, stabilite în modul prevăzut de prezentul cod;
- b) în cazul în care depistează greșeli în declarația completată, recomandă declarantului să le rectifice;

c) înregistrează declarațiile în Registrul declarațiilor privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012 și în Registrul declarațiilor cu privire la proprietate, ale căror modele sînt aprobate de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat;

d) eliberează imediat persoanei care a depus declarația o recipisă de primire, al cărei model este aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat;

e) la cerere, pun gratuit la dispoziția persoanei fizice formularele declarațiilor;

f) acordă consultanță referitoare la completarea corectă și prezentarea în termen a declarației;

g) la solicitarea declarantului, acordă consultanță referitoare la aplicarea prevederilor legale privind metodele indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice.

(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (5), persoanele responsabile de recepționarea declarațiilor se subordonează direct conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, care răspunde de desfășurarea în bune condiții a activității acestora.

(7) După verificarea declarațiilor și anexelor la ele și înregistrarea lor în registrul respectiv, persoanele responsabile de recepționarea declarațiilor le îndosariază într-un dosar confidențial, care se păstrează într-un seif metalic.

(8) Pînă la 15 ianuarie 2013, dosarele care conțin declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012, cu anexele la ele, și lista documentelor cuprinse în ele se șnuruiesc, se sigilează și se transmit de către inspectoratele fiscale de stat teritoriale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. Dosarele menționate se transmit, printr-un act de primire-predare, persoanei desemnate prin ordin al conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

(9) Declarațiile privind proprietatea se păstrează în dosarul confidențial al fiecărui contribuabil în privința căruia s-a inițiat procedura de control.

(10) Modul de păstrare a dosarelor cu declarații și a dosarelor contribuabililor în privința cărora s-a inițiat procedura de control este stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(11) Orice informație primită de organul fiscal este tratată ca secret fiscal și, prin derogare de la art. 131 alin. (5), este prezentată doar organelor de urmărire penală și instanțelor judecătorești în scopul examinării cazurilor de evaziune fiscală. Autoritățile menționate vor utiliza informația numai în acest scop. Organul fiscal poate dezvălui informația în procedurile judecătorești publice sau în baza hotărîrilor judiciare pe problemele legate de utilizarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor persoanelor fizice. Rezultatele controalelor fiscale pot fi date publicității doar după expirarea tuturor căilor de atac.



01.07.2016

**(11<sup>1</sup>) Prin derogare de la alin. (11), se permite eliberarea copieii de pe declarația privind disponibilul de mijloace bănești la situația din 1 ianuarie 2012, depusă conform prevederilor art. 226<sup>7</sup> alin. (1), la solicitarea scrisă a persoanei fizice care a prezentat declarația dată. Solicitarea privind eliberarea copieii va fi examinată în termen de 15 zile calendaristice de la data înregistrării acesteia. Copia declarației va fi înmînată persoanei fizice numai după semnarea de către contribuabil a declarației**

## de asumare a responsabilității privind confidențialitatea informației recepționate.

(12) Funcționarii fiscali cărora le-au devenit cunoscute date și informații care constituie secret fiscal sînt obligați să nu divulge aceste informații decît în condițiile alin. (11), atît în perioada exercitării atribuțiilor, cît și după demisionare. Nerespectarea prevederilor alin. (11) atrage răspundere conform legislației.

(13) Indicarea în declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești și cu privire la proprietate a datelor inexacte sau incomplete, în mărimi mai mari decît riscul minim acceptat, atrage răspundere conform legislației.



01.07.2016

(14) **Conducerea** Inspectoratului Fiscal Principal de Stat deține dreptul exclusiv de semnare a citației bancare cu privire la solicitarea de la băncile comerciale a informației care este secret bancar

## Capitolul 12

### ASIGURAREA STINGERII OBLIGAȚIEI FISCALE

#### Articolul 227. Măsurile de asigurare a stingerii obligației fiscale

(1) Stingerea obligațiilor fiscale se asigură prin aplicarea de către organul fiscal sau alt organ abilitat majorării de întîrziere (penalității) la impozite și taxe, prin suspendarea operațiunilor la conturile bancare, cu excepția celor de la conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), prin sechestrarea bunurilor și prin alte măsuri prevăzute de prezentul titlu și de actele normative adoptate în conformitate cu acesta.

(2) Stingerea obligației fiscale poate fi garantată prin gaj legal și convențional, în conformitate cu legislația cu privire la gaj.

(3) În cazul trecerii frontierei vamale și/sau al plasării mărfurilor în regim vamal, se aplică măsuri de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale în conformitate cu legislația vamală.

#### Articolul 228. Majorarea de întîrziere (penalitatea)

(1) Majorarea de întîrziere (penalitatea) este o sumă calculată în funcție de cuantumul impozitului, taxei și de timpul scurs din ziua în care acestea trebuiau plătite, indiferent de faptul dacă au fost sau nu calculate la timp. Aplicarea de către organul fiscal sau alt organ abilitat majorării de întîrziere este obligatorie, independent de forma de constrîngere. Majorarea de întîrziere reprezintă o parte din obligația fiscală și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

(2) Pentru neplata impozitului, taxei în termenul și în bugetul stabilite conform legislației fiscale se plătește o majorare de întîrziere, determinată în conformitate cu alin. (3) pentru fiecare zi de întîrziere a plății lor, pentru perioada care începe după scadența impozitului, taxei și care se încheie în ziua plății lor efective inclusiv.

(2<sup>1</sup>) În cazul în care contribuabilul descoperă că darea de

seamă fiscală prezentată anterior conține o greșeală sau o omisiune și prezintă darea de seamă corectată, precum și în cazul în care contribuabilul nu are obligația prezentării dării de seamă, dar descoperă că au fost efectuate greșit calculul și plata impozitelor și taxelor, iar în urma acestora apar obligații fiscale suplimentare, se aplică majorarea de întîrziere (penalitatea) în conformitate cu prezentul articol, dar nu mai mult decît obligația fiscală corespunzătoare.

(3) Cuantumul majorării de întîrziere se determină anual în funcție de rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, majorată cu 5 puncte, împărțită la numărul de zile ale anului și aproximată conform regulilor matematice pînă la 4 semne după virgulă.

(4) Pentru neplata în termen a impozitului și a taxei înscrise de organul cu atribuții de administrare fiscală în contul personal al contribuabilului, majorarea de întîrziere (penalitatea) se calculează fără a fi emisă vreă decizie. Procedura și periodicitatea calculării (aplicării) majorării de întîrziere (penalității) și reflectării ei în contul personal al contribuabilului se stabilesc de conducerea organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, iar pentru impozitele administrate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale – de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale. În cazurile reflectării periodice a majorării de întîrziere (penalității) în contul personal al contribuabilului, se permite de a nu reflecta suma ei calculată pentru fiecare impozit și taxă în parte în mărime mai mică de 10 lei.

(5) La cererea contribuabililor, în cazul prezentării documentelor confirmative, organele cu atribuții de administrare fiscală nu vor aplica (nu vor calcula) majorări de întîrziere (penalități):

- a) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul, de pe un cont pe altul, al sumelor plătite în cadrul unui buget – pentru perioada de la data achitării și pînă la data transferului efectiv, în limitele sumei achitate;
  - a<sup>1</sup>) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul sumelor plătite din contul unui buget (bugetul de stat, bugetul unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) la contul altui buget (bugetul de stat, bugetul unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) – pentru perioada de la data intrării documentelor la organul respectiv și pînă la data transferului efectiv;
  - a<sup>2</sup>) contribuabililor care au depus cerere pentru compensarea datoriei față de buget din contul restituirii T.V.A. sau accizelor – pentru perioada de la data adoptării deciziei și pînă la data transferului efectiv;
  - b) contribuabililor care efectuează cheltuieli compensate de la buget prin finanțare directă ori care furnizează mărfuri, execută lucrări și/sau prestează servicii instituțiilor finanțate de la buget, în limitele alocațiilor aprobate pentru aceste scopuri, – pe perioada existenței datoriei față de contribuabil la obligațiile fiscale care nu vor depăși cuantumul acestei datorii.
- (6) Pentru obligațiile fiscale luate la evidență specială con-



form art. 206, nu se calculează majorare de întârziere (penalitate). Majorarea de întârziere (penalitatea) se restabilește în conturile contribuabilului odată cu parvenirea circumstanțelor indicate la art. 186 alin. (5).

(7) În cazurile în care termenul de stingere a obligației fiscale coincide cu data încasării sumelor în numerar de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) în contul stingerii obligației fiscale indicate, nu se aplică (nu se calculează) majorare de întârziere (penalitate) pentru perioada de timp stabilită la art. 171 alin. (6).

[Alin. (8) exclus prin Legea 267 din 23.12.2011, în vigoare 13.01.12]

(9) Contribuabilii pentru care, potrivit alin. (5) lit. b), nu se aplică (nu se calculează) majorări de întârziere (penalități) nu vor calcula penalități instituțiilor publice finanțate de la buget pentru neefectuarea în termen a plăților pentru mărfuri și servicii în limitele bugetelor aprobate.

(10) Pentru sumele impozitelor și taxelor solicitate de către contribuabil spre restituire și restituite în mărimi mai mari decât suma calculată în condițiile legii, se calculează majorare de întârziere (penalitate) pentru suma restituită în plus pentru perioada care începe cu data restituirii efective la contul bancar al agentului economic, sau în contul stingerii datoriilor acestuia ori ale creditorilor lui față de bugetul public național și pînă la data recuperării acestora.

## Articolul 229. Suspendarea operațiunilor la conturile bancare

(1) Suspendarea operațiunilor la conturile bancare, cu excepția celor de împrumut, a conturilor bancare deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi și a conturilor bancare provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și celor ale persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvenței, este o măsură prin care organul fiscal limitează dreptul contribuabilului de a folosi mijloacele bănești care se află și/sau se vor depune la conturile lui bancare și de a folosi noile conturi, deschise în aceeași sau în o altă instituție financiară (sucursala sau filiala acesteia).

(1<sup>1</sup>) Suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și mediatori se efectuează conform prevederilor prezentului articol.

(2) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului poate fi emisă în cazul comiterii oricărei încălcări din cele prevăzute la art. 253 alin. (1), la art. 255, la art. 260 alin. (1), la art. 263 alin. (1) și (2), precum și în cazurile nestingerii, în termenul stabilit, a obligației fiscale și urmării sumei debitoare a contribuabilului restanțier.

(2<sup>1</sup>) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului, emisă pentru încasarea mijloacelor bănești în contul stingerii obligației fiscale, nu împiedică executarea ordinelor incaso sau a documentelor executorii emise de către executorul judecătoresc. În acest sens, organul fiscal se va alătura procedurii de executare

conform art. 92 din Codul de executare prin emiterea ordinelor incaso aferente dispozițiilor de suspendare respective.

(2<sup>2</sup>) După eliberarea sumelor realizate în faza de executare, executorul judecătoresc va prezenta, în termen de 3 zile, informații cu privire la sumele distribuite creditorilor în modul stabilit de Codul de executare. În cazul neexecutării prescripțiilor menționate, precum și în cazul nedistribuirii sumelor conform categoriilor de creanțe prevăzute la art. 145 din Codul de executare, în partea ce ține de obligația fiscală aferentă bugetului, față de executorul judecătoresc responsabil se va aplica, în baza deciziei organului fiscal, o sancțiune prevăzută la art. 253 alin. (1<sup>1</sup>) și (4<sup>1</sup>) din prezentul cod cu obligarea executorului judecătoresc, în cazul în care nu a distribuit sau a distribuit incorect sumele bănești, să le transfere în termen de 3 zile la bugetul respectiv.

(3) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se emite, de către conducerea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat sau a organului fiscal la care este luat la evidență sau asistență, pe un formular tipizat aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și are valoare de document executoriu.

(4) Organul fiscal remite atît instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) în care contribuabilul are conturi bancare, cît și acestuia dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile lui bancare.

(5) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) execută necondiționat dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului imediat după ce o primește, permițînd trecerea la scăderi:

- a) a oricărui sume în contul bugetului;
- b) în contul creditorilor gajști a sumelor bănești încasate de la exercitarea dreptului de gaj;
- c) a sumelor transferate de la contul de împrumut al întreprinderii în scopurile pentru care a fost acordat împrumutul.

(6) Limitarea dreptului contribuabilului de a utiliza noi conturi se exercită prin refuzul organului fiscal de a confirma primirea în evidență sa a noului cont bancar.

(7) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) care suspendă operațiunile la conturile bancare ale contribuabilului în conformitate cu prezentul articol nu poartă răspundere pentru aceste acțiuni.

(8) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se anulează o dată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației contribuabilului, a cererii contribuabilului (debitorului), ținînd cont de motivele temeinice invocate de acesta, inclusiv constituirea de garanții – bunuri libere de orice sarcini, oferite în vederea sechestrării, scrisoare de garanție bancară, gaj asupra unor bunuri mobile, fidejusiune, precum și în baza deciziei instanței de judecată sau a contractului de amîinare și eșalonare.

## Articolul 230. Sechestrarea bunurilor

Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a plății impozitelor, taxelor și/sau amenzilor se exercită în modul și în condițiile prevăzute la capitolul 9.

## Capitolul 13 DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCĂRI FISCALE

### Articolul 231. Noțiunea și temeiurile tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală

(1) În sensul prezentului cod, tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală înseamnă aplicarea de către organul fiscal, în condițiile prevăzute de legislația fiscală, a unor sancțiuni față de persoanele care au săvârșit încălcări fiscale.

(2) Temeiul tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală este însăși încălcarea fiscală.

(3) Încălcările fiscale se califică după cum urmează:

- a) încălcare fiscală nesemnificativă;
- b) încălcare fiscală semnificativă.



01.07.2016

**(4) Se consideră nesemnificativă încălcarea fiscală dacă suma impozitului sau taxei constituie pînă la 100 de lei pentru persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător și pînă la 1000 de lei pentru persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele juridice, inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală în parte – în cazul nedeclarării, declarării tardive sau diminuării impozitului sau taxei.**

**(5) Se consideră semnificativă încălcarea fiscală care nu cade sub incidența alin. (4).**

### Articolul 232. Persoanele pasibile de răspundere pentru încălcare fiscală

Este tras la răspundere pentru încălcare fiscală:

- a) contribuabilul persoană juridică a cărei persoană cu funcție de răspundere a săvârșit o încălcare fiscală;
- b) contribuabilul persoană fizică, care nu practică activitate de întreprinzător, ce a săvârșit o încălcare fiscală. În cazul în care acesta este lipsit de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrînsă, pentru încălcarea fiscală săvârșită de el reprezentantul său legal (părintii, înfietorii, tutorele, curatorul) poartă răspundere în funcție de obiectul impozabil, de obligația fiscală și de bunurile contribuabilului.



01.07.2016

**c) contribuabilul persoană fizică care practică activitate de întreprinzător ce a săvârșit o încălcare fiscală sau a cărei persoană cu funcție de răspundere a săvârșit o încălcare fiscală.**

### Articolul 233. Condiții generale de tragere la răspundere pentru încălcare fiscală

(1) Tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală se face în temeiul legislației fiscale în vigoare în timpul și la locul

săvîrșirii încălcării, cu excepția situațiilor cînd legea nouă prevede sancțiuni mai blînde, cu condiția că încălcarea fiscală, prin caracterul ei, nu atrage după sine, în condițiile legii, răspunderea penală.

(2) Procedura de tragere la răspundere pentru încălcarea fiscală se aplică în conformitate cu legislația în vigoare în timpul și în locul examinării cazului de încălcare fiscală.

(3) Tragerea la răspundere pentru încălcări fiscale conform prezentului titlu sau la o altă răspundere juridică pentru încălcarea legislației fiscale nu exonerează persoana sancționată de obligația plății impozitului, taxei și/sau majorării de întîrziere (penalității), stabilite de legislație. Tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală a contribuabililor specificați la art. 232 nu eliberează persoanele cu funcție de răspundere ale acestora, dacă există temeiurile respective, de răspundere administrativă, penală sau de altă răspundere prevăzută de legislație.

### Articolul 234. Absolvirea de răspundere pentru încălcare fiscală

(1) Sancțiunea fiscală nu se aplică, în întregime sau parțial, iar în cazul în care a fost deja stabilită se anulează, în întregime sau parțial, dacă se prezintă dovezi ce confirmă legalitatea tuturor acțiunilor (inacțiunilor) sau a unor acțiuni (inacțiuni) considerate anterior ilegale. Veridicitatea și autenticitatea dovezilor prezentate pot fi verificate de organul fiscal la sursă sau la alte persoane. Documentele prezentate cu încălcarea termenelor stabilite de organul fiscal sau după efectuarea controlului fiscal sînt verificate în mod obligatoriu.

(1<sup>1</sup>) Amenzile prevăzute la art. 260 alin. (1), (2) și (3) nu se aplică în cazul în care nu apar obligații suplimentare privind impozite și/sau taxe.

(2) Persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală beneficiază de o reducere cu 50% a amenzilor aplicate dacă respectă strict următoarele condiții:

- a) nu are restanțe la data adoptării deciziei asupra cazului de încălcare fiscală sau le stinge concomitent cu acțiunile prevăzute la lit. b);
- b) în termen de 3 zile lucrătoare de la data înmînării deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, stinge sumele impozitelor, taxelor, majorărilor de întîrziere (penalităților) și/sau 50% din amenzile indicate în decizie sau stinge obligația fiscală prin compensare conform art. 175.

În cazul în care datele din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat atestă executarea cerințelor prevăzute la lit. a) și b), autoritatea abilitată să examineze cazurile privind încălcările fiscale, de sine stătător, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare din data expirării termenului prevăzut la lit. b), adoptă o decizie privind reducerea amenzilor în cauză cu 50%.

- c) în cazul în care datele din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat nu atestă executarea cerințelor prevăzute la lit. a) și b), prezintă, în termenul prevăzut pentru executarea benevolă a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, documentele ce

confirmă stingerea sumelor prevăzute la lit. a) și b).

În baza documentelor prezentate conform lit. c), autoritatea abilitată să examineze cazurile privind încălcările fiscale, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data prezentării documentelor, va adopta o decizie privind reducerea amenzilor în cauză cu 50%. În cazul în care, după adoptarea deciziei privind reducerea amenzilor, se constată nerespectarea cel puțin a uneia din condițiile prevăzute la lit. a) și b), autoritatea respectivă își va anula decizia, iar persoana nu va beneficia de reducerea cu 50% a amenzilor.

(3) Insolvabilitatea sau absența temporară din țară a persoanei fizice sau a persoanei cu funcție de răspundere a persoanei juridice, precum și iminența unor evenimente pe care persoana ce a săvârșit încălcarea fiscală putea să le prevadă, dar nu le-a prevăzut nu constituie temei pentru neaplicarea sau anularea sancțiunii fiscale.

(4) Persoanele scutite de impozite și/sau taxe, precum și cele care au calculat greșit impozitul și/sau taxa din cauza explicațiilor greșite prezentate în scris de organul fiscal, sînt absolvite de răspundere pentru diminuarea, calcularea incorectă sau neplata acestora.

(5) Persoanele care au calculat greșit impozitul și/sau taxa, dacă acest fapt nu a fost depistat în cadrul controlului fiscal anterior, la efectuarea repetată a controlului fiscal în condițiile reglementate la art. 214 alin. (8), sînt absolvite de aplicarea amenzilor și penalităților pentru încălcările fiscale depistate aferente perioadelor supuse controlului repetat.

### Articolul 235. Scopul și forma sancțiunilor fiscale

(1) Sancțiunea fiscală este o măsură cu caracter punitiv și se aplică pentru a se preveni săvîrșirea, de către delincent sau de către alte persoane, a unor noi încălcări, pentru educarea lor în spiritul respectării legii.

(1<sup>'</sup>) Avertizarea se aplică pentru încălcarea fiscală nesemnificativă.

(2) Pentru încălcarea fiscală poate fi aplicată sancțiunea fiscală sub formă de avertizare sau amendă.

### Articolul 236. Amendă

(1) Amendă este o sancțiune fiscală care constă în obligarea persoanei ce a săvîrșit o încălcare fiscală de a plăti o sumă de bani. Amendă se aplică indiferent de faptul dacă au fost aplicate sau nu alte sancțiuni fiscale ori plătite impozite, taxe, majorări de întîrziere (penalități) calculate suplimentar la cele declarate sau nedeclarate.

(2) Amendă reprezintă o parte a obligației fiscale și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

(3) În cazul în care contribuabilul descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține o greșeală sau o omisiune și prezintă darea de seamă corectată, precum și în cazul în care contribuabilul nu are obligația prezentării dării de seamă, dar descoperă că au fost efectuate greșit calculul și plata impozitelor și taxelor, iar în urma acestora apar obligații fiscale suplimentare și acestea sînt achitate pînă la anunțarea unui control fiscal, amendă nu se aplică.

[Art. 237 exclus prin Legea nr. 1163-XV din 27.06.2002, în vigoare 11.07.2002]

## Articolul 238. Regulile generale de aplicare a sancțiunii fiscale

(1) Sancțiunea fiscală se aplică în limitele stabilite de articolul respectiv din prezentul cod, în strictă conformitate cu legislația fiscală.

(1<sup>'</sup>) Amendă se aplică în cazurile de încălcare fiscală semnificativă.

(2) În cazul în care o persoană a săvîrșit două sau mai multe încălcări fiscale, sancțiunea fiscală se aplică pentru fiecare încălcare fiscală și pentru fiecare perioadă fiscală în parte, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 188 alin. (2).

## Capitolul 14 PROCEDURA DE EXAMINARE A CAZURILOR DE ÎNCĂLCARE FISCALĂ

### Articolul 239. Scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală

Scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală constă în: clarificarea promptă, multilaterală, exhaustivă și obiectivă a circumstanțelor în care s-a produs, soluționarea lui în strictă conformitate cu legislația, asigurarea îndeplinirii deciziei, precum și stabilirea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea încălcării fiscale, prevenirea încălcărilor, educarea în spiritul respectării legilor și consolidarea legalității.

### Articolul 240. Circumstanțele care exclud procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală

Procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală nu poate fi inițiată, iar procedura inițiată urmează a fi încheiată dacă:

- se constată că nu a avut loc nici o încălcare fiscală;
- persoana căreia i s-a intentat procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală a fost lichidată sau a decedat;
- nu există sume ale impozitului, taxei, majorării de întîrziere (penalității) și/sau amenzi necesare de a fi încasate conform legislației fiscale.

### Articolul 241. Autoritatea abilitată să examineze cauzele privind încălcările fiscale

(1) Cauzele privind încălcările fiscale sînt examinate de către organele fiscale.

(2) Sînt în drept să examineze cauzele privind încălcările fiscale și să aplice sancțiuni fiscale, în numele autorităților abilitate, conducerea organului fiscal.

### Articolul 242. Drepturile și obligațiile persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală

Persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală are dreptul să ia cunoștință de dosarul său, să dea explicații, să pre-

zinte probe, să formuleze cereri, să conteste decizia asupra cazului. Ea poate beneficia de asistența unui avocat căruia îi încredințează exercitarea, în numele său, a drepturilor menționate.

### Articolul 243. Participarea persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală la examinarea cazului

(1) Cazul de încălcare fiscală se examinează în prezența persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării. Organul fiscal o anunță în scris (prin citație) despre locul, data și ora examinării cazului.

(2) Cazul de încălcare fiscală poate fi examinat în lipsa persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării numai dacă există informații că a fost anunțată în modul stabilit despre locul, data și ora examinării cazului și dacă de la ea nu a parvenit un demers argumentat de a fi amânată examinarea.

(3) Contribuabilul persoană fizică își exercită drepturile procedurale personal, printr-un reprezentant sau în comun cu reprezentantul, iar contribuabilul persoană juridică – prin intermediul conducătorului sau al reprezentantului său.

### Articolul 244. Reprezentantul și confirmarea împuternicirilor lui

(1) Persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrinsă este înfățișată de reprezentantul ei legal (părinte, înfiator, tutore, curator). Acesta va prezenta autorității care examinează cazul certificatul împuternicirilor.

(2) Reprezentantul legal efectuează, personal sau prin reprezentant, toate acțiunile de care are dreptul, cu restricțiile prevăzute de lege.

(3) Împuternicirile reprezentantului altul decât cel legal trebuie să fie confirmate printr-o procură, eliberată în conformitate cu prezentul articol, sau printr-un document ce atestă funcția ori împuternicirile pe care le deține – în cazul conducătorului persoanei juridice.

(4) Procura dată de o persoană fizică se autentifică, după caz: de notar, de secretarul primăriei satului (comunei), de administrația (conducerea) persoanei la care lucrează sau învață mandantul, de administrația instituției curativ-profilactice staționare în care mandantul se află pentru tratament, de comandantul (șeful) unității militare – dacă mandantul este militar – sau de șeful locului de detențiune – dacă mandantul se află în detențiune.

(5) Procura din partea unei persoane juridice se eliberează de conducătorul ei (locțiitorul acestuia).

(6) Împuternicirile avocatului se certifică printr-o ordonanță emisă de biroul de avocați.

### Articolul 245. Locul și modul examinării cazului de încălcare fiscală

(1) Cazul de încălcare fiscală este examinat la oficiul organului fiscal unde contribuabilul se află la evidență sau asistență ori în alt loc, stabilit de organul fiscal.

(2) Cazul de încălcare fiscală se examinează în regim închis de către autoritatea abilitată să examineze astfel de cazuri, cu condiția respectării secretului fiscal. Pronunțarea deciziei

poate fi publică, la voința autorității care o adoptă, în cazul în care nu este contestată timp de 30 de zile de la momentul în care contribuabilul a luat cunoștință de această decizie.

### Articolul 246. Termenele de examinare a cazului de încălcare fiscală

(1) Cazul de încălcare fiscală se examinează în termen de 15 zile din data:

- prezentării dezacordului – dacă a fost prezentat la timp;
- expirării termenului de prezentare a dezacordului – dacă nu a fost prezentat sau dacă a fost prezentat cu întârziere.

(2) În cazul prezentării unor argumente întemeiate, termenul menționat la alin. (1) poate fi prelungit cu 30 de zile prin decizia organului abilitat să examineze cazurile de încălcare fiscală, inclusiv în baza demersului argumentat, prezentat de persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală, conform art. 243 alin. (2). În aceste cazuri, persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală i se comunică din timp, conform art. 243 alin. (1), data examinării cazului.

(2<sup>1</sup>) Prin derogare de la prevederile alin. (1), la solicitarea scrisă a contribuabilului cu mențiunea că este de acord cu rezultatele controlului, examinarea cazului de încălcare fiscală poate fi efectuată fără respectarea termenului de prezentare a dezacordului prevăzut la art. 216 alin. (8).

### Articolul 247. Clarificarea circumstanțelor cazului de încălcare fiscală

Persoana care examinează cazul de încălcare fiscală este obligată să clarifice dacă:

- a avut loc într-adevăr o încălcare fiscală;
- trebuie să fie trasă la răspundere persoana respectivă pentru săvârșirea de încălcare fiscală;
- există alte circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cazului.

### Articolul 248. Decizia asupra cazului de încălcare fiscală

După examinarea cazului de încălcare fiscală, organul fiscal emite o decizie, care trebuie să conțină:

- denumirea organului în al cărui nume se pronunță decizia;
- funcția, numele și prenumele persoanei care a emis decizia;
- data și locul examinării cazului;
- remarca despre participarea persoanelor care au săvârșit încălcarea fiscală (reprezentanților lor);
- denumirea (numele, prenumele), sediul (domiciliul), codul fiscal al persoanei care a săvârșit încălcarea fiscală;
- descrierea încălcării fiscale cu indicarea articolelor, alineatelor, punctelor din actele normative care au fost încălcate;
- indicarea articolului, alineatului, punctului din actul normativ care prevede sancțiunea fiscală;
- decizia asupra cazului;
- termenul și modul de contestare a deciziei;

- j) alte date referitoare la caz;
- k) semnătura persoanei care a emis decizia.

## Articolul 249. Tipurile de decizii

(1) Asupra cazului de încălcare fiscală poate fi pronunțată una din următoarele decizii privind:

- a) aplicarea de sancțiune fiscală și/sau încasarea de impozit, taxă, calculate suplimentar, de majorare de întârziere;
- b) clasarea cazului;
- c) suspendarea cazului și efectuarea unui control repetat.

(2) Decizia privind clasarea cazului se pronunță în cazul în care:

- a) există circumstanțe, prevăzute de prezentul cod, ce exclud sau absolvă de răspundere pentru săvârșirea încălcării fiscale și nu există sume ale impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) necesare de a fi încasate conform legislației fiscale;
- b) este adoptat, conform art. 172, un act de anulare a sancțiunii fiscale, sumei impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității);
- c) există, pentru același fapt, în privința persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală, o decizie privind aplicarea unei sancțiuni fiscale și/sau încasarea sumei impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) ori există o decizie de clasare a cazului;
- d) materialele cazului se transmit conform competenței, dacă se constată că examinarea acestuia poate fi efectuată cu plenitudine de o altă autoritate abilitată să examineze cazurile de încălcare fiscală.

(3) Se pronunță decizie privind suspendarea cazului și efectuarea unui control repetat dacă există mărturii contradictorii care, la momentul examinării cazului, nu pot fi argumentate prin probe. După încheierea controlului repetat, rîncepe examinarea cazului.

## Articolul 250. Pronunțarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală și înmînarea unui exemplar al deciziei

(1) Decizia asupra cazului de încălcare fiscală se pronunță imediat după încheierea examinării lui.

(2) În decursul a 3 zile după emiterea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, un exemplar al deciziei se înmînăază sau se expediază recomandat persoanei vizate în ea.

## Articolul 251. Propunerile de lichidare a cauzelor și condițiilor săvîrșirii încălcării fiscale

(1) Stabilind cauzele și condițiile săvîrșirii încălcării fiscale, organul fiscal care examinează cazul poate prezenta propuneri de lichidare a acestor cauze și condiții.

(2) Dacă în procesul examinării cazurilor de încălcare fiscală au fost constatate indicii de infracțiune, materialele se remit spre urmărire penală organelor de urmărire penală conform competenței.

## Articolul 252. Executarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală

(1) Persoana vizată în decizia asupra cazului de încălcare fiscală urmează să o execute în termen de 30 de zile din data pronunțării. Pentru această perioadă nu se suspendă calcularea majorării de întârziere.

(2) În caz de contestare, executarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nu se suspendă dacă autoritatea care examinează contestația nu dispune altfel.

(3) După expirarea termenului de 30 de zile, dacă nu a fost executată benevol sau nu a fost constituit gajul legal, decizia asupra cazului de încălcare fiscală este executată silit, în modul prevăzut de prezentul cod, de către organul fiscal unde persoana vizată se află la evidență sau asistență.

## Capitolul 15 TIPURILE DE ÎNCĂLCĂRI FISCALE ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU ELE

### Articolul 253. Împiedicarea activității organului fiscal

(1) Împiedicarea controlului fiscal prin neasigurarea accesului în încăperile de producție, în depozite, în locurile de păstrare a bunurilor, în spațiile comerciale și în spațiile cu o altă destinație, prin neprezentarea de explicații, date, informații și documente, necesare organului fiscal, asupra problemelor care apar în timpul controlului, prin alte acțiuni sau inacțiuni se sancționează cu amendă de 5000 de lei.

(1<sup>1</sup>) Neprezentarea, prezentarea tardivă a informației și/sau prezentarea informației neautentice conform prevederilor art. 197 alin. (3<sup>2</sup>) și art. 229 alin. (2<sup>2</sup>) se sancționează cu amendă de 3000 de lei.

[Alin. (2), (3) excluse prin Legea nr. 177-XVI din 20.07.2007, în vigoare 10.08.2007]

(4) Neexecutarea deciziei organului cu atribuții de administrare fiscală de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se sancționează cu amendă în proporție de 30% din suma trecută la scăderi în perioada de nesuspendare a operațiunilor.

(4<sup>1</sup>) Neexecutarea sau executarea neconformă a prevederilor art. 197 alin. (3<sup>2</sup>) și (3<sup>3</sup>) și ale art. 229 alin. (2<sup>2</sup>) se sancționează, pentru fiecare încălcare, cu amendă în proporție de 30% din suma încasată sau ce urma a fi încasată de la contribuabil în contul stingerii obligației fiscale.

(5) Pentru neexecutarea cerințelor din citația organului fiscal, persoanele fizice se sancționează cu o amendă în mărime de 500 de lei, persoanele juridice – în mărime de 5000 de lei, iar neexecutarea cerințelor din citația bancară se sancționează cu amendă de 5000 de lei.

(5<sup>1</sup>) Amenzile prevăzute la alin. (5) nu se aplică în cazul în care persoanele prezintă documente justificative în partea ce ține de imposibilitatea prezentării acestora la organul fiscal.

01.07.2016

(6) **Prezentarea tardivă a informației prevăzute la art. 226<sup>11</sup> alin. (5) de către persoanele indicate la art. 226<sup>11</sup> alin. (2) se**

**sanționează cu amendă în mărime de 2% din suma indicată în informația prezentată tardiv, dar nu mai mult de 25 mii de lei.**

**(7) Prezentarea informației prevăzute la art. 226<sup>11</sup> alin. (5) neautentice de către persoanele indicate la art. 226<sup>11</sup> alin. (2) se sancționează cu amendă în mărime de 10% din diferența dintre suma care urma să fie indicată și cea indicată în informație, dar nu mai mult de 50 mii de lei.**

**(8) Neprezentarea informației prevăzute la art. 226<sup>11</sup> alin. (5) de către persoanele indicate la art. 226<sup>11</sup> alin. (2) se sancționează cu amendă în mărime de 50% din suma care urma să fie indicată în informație, dar nu mai mult de 150 mii de lei.**

## Articolul 254. Neutilizarea mașinilor de casă și de control/terminalelor de plată în numerar

(1) Efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa mașinii de casă și de control, în cazul în care actele normative în vigoare prevăd folosirea ei, se sancționează cu amendă de 7000 de lei.

(2) Efectuarea încasărilor bănești în numerar fără utilizarea mașinii de casă și de control existente se sancționează cu amendă de 5000 de lei.

(3) Neasigurarea emiterii la mașina de casă și de control a bonului de casă de valoarea sumei real încasate/primite se sancționează cu amendă de 5000 de lei.

(4) Neasigurarea bilanțului numerarului în mașina de casă și de control care constă în formarea excedentului de numerar nejustificat documentar se sancționează cu amendă de 5000 de lei. Sancțiunea nu se aplică dacă suma excedentului nu depășește 20 de lei.

(5) Utilizarea mașinii de casă și de control defectate care constă în neactivarea memoriei fiscale sau imposibilitatea de identificare a softului instalat se sancționează cu amendă de 7000 de lei.

(6) Utilizarea mașinii de casă și de control care nu este sigilată de organul fiscal în modul stabilit se sancționează cu amendă de 7000 de lei.

(7) Utilizarea mașinii de casă și de control care nu este înregistrată la organul fiscal în modul stabilit se sancționează cu amendă de 7000 de lei.

(8) Utilizarea terminalului de plată în numerar care nu este înregistrat la organul fiscal în modul stabilit se sancționează cu amendă de 7000 de lei.

(9) Utilizarea terminalului de plată în numerar fără a emite documentul/ bonul fiscal se sancționează cu amendă de 5000 de lei.

[Alin. (10)-(12) abrogat prin Legea nr. 71 din 12.04.2015, în vigoare 01.05.2015]

## Articolul 254<sup>1</sup>. Nerespectarea reglementărilor din domeniul transporturilor auto de călători. Neeliberarea biletelor de călătorie



01.07.2016

(1) Efectuarea transporturilor auto de călători prin servicii ocazionale, **inclusiv turistice sau în regim de taxi**, fără a dispune de licență pentru acest gen de activitate (copia autorizată a licenței), foaie de parcurs, listă de control sau contract de prestări servicii pentru traficul intern de călători și documente de plată care confirmă achitarea serviciilor de către beneficiar, în cazul în care achitarea a fost efectuată la oficiu în numerar sau prin alt instrument

de plată, inclusiv bon de casă emis de mașina de casă și de control a agenților transportatori, a agențiilor de vânzare a biletelor, a agențiilor turistice sau copie a dispoziției de plată, constituie activitate ilicită, care se sancționează cu amendă de 3000 lei aplicată persoanei fizice – conducător al mijlocului de transport.

(2) Efectuarea de către agentul transportator a transporturilor auto de călători prin servicii regulate în trafic urban, suburban, interurban, raional sau internațional fără emiterea și/sau raportarea biletelor (bilet – bon de casă emis de mașina de casă și de control sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă dreptul la călătorie al persoanei, încheierea contractului de transport rutier între operatorul de transport rutier/întreprindere și persoane, precum și faptul asigurării obligatorii a persoanei) și/sau biletelor de bagaje (bilet de bagaje – bon de casă emis de mașina de casă și de control cu memorie fiscală sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă plata și primirea bagajelor pentru transport, precum și faptul asigurării obligatorii a bagajelor) se sancționează cu amendă de 3000 lei aplicată agentului transportator.

alineatele (3) și (4) se abrogă

## Articolul 255. Neprezentarea informației despre sediu

Neprezentarea, prezentarea cu întârziere sau prezentarea organului fiscal a unor informații neveridice despre sediul sau despre schimbarea sediului contribuabilului, al subdiviziunilor lui se sancționează cu amenda de 4000 de lei. Sînt pasibile de amendă subdiviziunile care corespund noțiunii indicate la art. 5 pct. 29).

## Articolul 256. Nerespectarea regulilor de evidență a contribuabililor

[Alin. (1), (2), (3) excluse prin Legea nr. 177-XVI din 20.07.2007, în vigoare 10.08.2007]

(4) Încălcarea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a prevederilor art. 167 se sancționează cu amendă în mărime de 3000 lei.

(5) Modificarea sau închiderea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a contului bancar al contribuabilului (cu excepția conturilor de credit, de depozit la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător) fără certificatul organului fiscal ori cu încălcarea regulilor stabilite de legislație sau neprezentarea ori prezentarea tardivă organului fiscal a informației despre modificarea sau închiderea contului bancar al contribuabilului (cu excepția conturilor de credit, de depozit la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător) se sancționează cu amendă de 6000 de lei.

(6) Efectuarea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a unor operațiuni pe contul bancar al contribuabilului (cu excepția conturilor de credit, de depozit la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor

persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător) fără ca organul fiscal să confirme luarea la evidență a contului bancar deschis se sancționează cu amendă în proporție de 30% din sumele înscrise în acest cont.

(7) Neînregistrarea sau înregistrarea tardivă în calitate de plătitor de T.V.A. sau de subiect al impunerii cu accize se sancționează cu amendă în mărime de 10% din volumul de livrări impozabile, exceptînd cazurile de livrări impozabile destinate numai exportului. În cazul aplicării amenizii în conformitate cu prezentul alineat, amenda prevăzută la art. 261 alin. (5) nu se aplică.

(8) Neprezentarea sau prezentarea tardivă la organul fiscal de către contribuabil a informației despre contul bancar deschis în străinătate se sancționează cu amendă în mărime de 5000 lei pentru fiecare cont bancar.

## Articolul 257. Încălcarea regulilor de ținere a evidenței contabile și a evidenței în scopuri fiscale

[Art. 257 alin. (1) abrogat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art. 644; în vigoare 14.09.12]

(2) Folosirea blanchetelor de documente primare de un alt model decît cel stabilit prin act normativ în vigoare, precum și folosirea tipizatelor de documente primare plastografiate sau străine (inclusiv facturile fiscale) se sancționează cu amendă egală cu suma operațiunilor economice înscrise în astfel de documente.

[Alin. (3), (4) excluse prin Legea nr. 177-XVI din 20.07.2007, în vigoare 10.08.2007]

(5) Neasigurarea păstrării dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat) și/sau lipsa totală ori parțială a evidenței contabile, ceea ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal, se sancționează cu amendă de 50000 de lei, cu calcularea impozitelor și taxelor respective conform art. 189 alin. (2) din prezentul cod.



01.07.2016

alineatul (5) se abrogă

[Alin. (6) exclus prin Legea 267 din 23.12.2011, în vigoare 13.01.12]

(7) Prin derogare de la alin. (2) și (5), prevederile respective nu se aplică entităților care țin contabilitatea și întocmesc situațiile financiare în baza IFRS, pe o perioadă de pînă la 2 ani de la data implementării standardelor menționate.

(8) Efectuarea de către agentul economic, la care este instituit post fiscal și care a fost înștiințat despre aceasta conform prevederilor legislației în vigoare, a intrărilor/ieșirilor de mărfuri/servicii fără informarea despre aceasta a inspectorului sau a inspectoratului fiscal de stat responsabil de activitatea postului fiscal se sancționează cu amendă egală cu suma operațiunilor economice respective.

## Articolul 257<sup>1</sup>. Neeliberarea facturii fiscale în cazul bunurilor gajate

Se sancționează cu amendă în mărime de 50% din valoarea tranzacției debitorul gajist înregistrat în calitate de plătitor

de T.V.A. în cazul neeliberării facturii fiscale la comercializarea mărfurilor gajate în numele acestuia.

[Art. 258 exclus prin Legea nr. 1163-XV din 27.06.2002, în vigoare 11.07.2002]



01.07.2016

## Articolul 259. Încălcarea de către instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) și alți prestatori de servicii de plată a modului de decontare

(1) Încălcarea termenelor stabilite de legislație pentru înregistrarea mijloacelor bănești în conturile bancare ale agenților economici se sancționează cu amendă de 10% din suma neînregistrată în termen.

(2) Înregistrarea mijloacelor bănești, obținute din comercializarea de mărfuri, executarea de lucrări și prestarea de servicii, în conturile de depozit sau în alte conturi bancare eludîndu-se conturile curente în monedă națională sau în valută străină se sancționează cu amendă de 5% din suma înregistrată.

(3) Neexecutarea sau executarea tardivă al ordinului de plată și/sau a ordinului incaso privind stingerea obligației fiscale în cazul în care contribuabilul sau debitorul lui dispune de mijloace bănești la contul bancar se sancționează cu amendă, pentru fiecare zi de întîrziere, de 2% din suma care trebuie plătită.



01.07.2016

(4) Încălcarea termenelor de înregistrare în conturile Trezoriei de Stat de către instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) și alți prestatori de servicii de plată a sumelor încasate de la contribuabil se sancționează cu amendă, pentru fiecare zi de întîrziere, de 5% din suma neînregistrată în termen.

(5) Neprezentarea sau prezentarea tardivă de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) la organul fiscal a informației despre înscrierea în contul bancar al contribuabilului a mijloacelor bănești, în cazul suspendării operațiunilor la acest cont, se sancționează cu amendă în mărime de 1% din suma înscrisă în cont pentru fiecare zi de neprezentare sau de întîrziere.



01.07.2016

(6) Neexecutarea sau executarea eronată de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) și alți prestatori de servicii de plată a ordinelor de plată privind achitarea obligațiilor fiscale față de bugetul public național în conformitate cu rechizitele indicate de contribuabil se sancționează cu amendă de 200 de lei pentru fiecare caz de ordin de plată neexecutat sau executat eronat.

## Articolul 260. Nerespectarea modului de întocmire, de prezentare a dării de seamă fiscale și a facturii fiscale, precum și neînregistrarea facturii fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscale

(1) Neprezentarea dării de seamă fiscale se sancționează cu o amendă în mărime de 1000 lei pentru fiecare

dare de seamă fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 7000 lei pentru toate dările de seamă fiscale neprezentate.

(2) Prezentarea tardivă a dării de seamă fiscale se sancționează cu o amendă în mărime de 200 lei pentru fiecare dare de seamă fiscală prezentată tardiv, dar nu mai mult de 2000 lei pentru toate dările de seamă fiscale prezentate tardiv.

(3) Prezentarea dării de seamă fiscale care conține informație neautentică se sancționează cu o amendă în mărime de 1000 lei pentru fiecare dare de seamă fiscală prezentată care conține informație neautentică, dar nu mai mult de 7000 lei pentru toate dările de seamă fiscale prezentate care conțin informații neautentice.

(4) Neprezentarea facturii fiscale în termenele prevăzute la art. 117 și 117<sup>1</sup> se sancționează cu o amendă în mărime de 3600 lei pentru fiecare factură fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate în termenele stabilite.

(4<sup>1</sup>) Neînregistrarea facturii fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscale se sancționează cu o amendă în mărime de 3600 lei pentru fiecare factură fiscală neînregistrată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neînregistrate în termenele stabilite.

(5) În cazul micșorării (diminuării) venitului impozabil declarat de către contribuabilul care a aplicat cota zero la impozitul pe venit în perioada 1 ianuarie 2008 – 31 decembrie 2011, se aplică o amendă în mărime de 15% din suma nedeclarată (diminuată) a venitului impozabil.

## Articolul 260<sup>1</sup>. Încălcarea modului de prezentare de către contribuabil a documentelor privind plățile și/sau impozitele reținute

Neprezentarea sau prezentarea tardivă, neconformă, neautentică beneficiarului plăților a informației specificate la art. 92 alin. (4) și (4<sup>1</sup>) de către persoanele care sînt obligate să rețină impozitul la sursa de plată se sancționează cu amendă în mărime de 200 lei pentru fiecare informație, dar nu mai mult de 5000 de lei.

## Articolul 261. Încălcarea regulilor de calculare și de plată a impozitelor și taxelor

[Alin. (1) exclus prin Legea nr.111-XVI din 27.04.2007, în vigoare 11.05.2007]

[Alin. (2), (3) excluse prin Legea nr.177-XVI din 20.07.2007, în vigoare 10.08.2007]

(4) Diminuarea impozitelor, taxelor prin prezentarea către organul fiscal a unei dări de seamă fiscale cu informații sau date neveridice se sancționează cu amendă egală cu 30% din suma diminuării.

(4<sup>1</sup>) Prevederile alin. (4) nu se aplică în cazul în care contribuabilul depune de sine stătător darea de seamă corectată în conformitate cu art. 188, cu condiția ca aceasta să nu conțină informații și date neveridice.

(5) Eschivarea de la calculul și de la plata impozitelor, taxelor se sancționează cu o amendă în mărimea impozitului,

taxei nedeclarate.

(6) Neplata sau plata incompletă a impozitului pe venit în rate se sancționează cu amendă în quantum calculat, în modul stabilit la art. 228 alin.(3), unei perioade cuprinse între data stabilită pentru plata acestui impozit și data stabilită pentru prezentarea declarației fiscale. Suma neplătită a impozitului pe venit se determină ca diferență dintre impozitul calculat și plătit de contribuabil și impozitul pe care acesta era obligat să-l plătească. Impozitul pe venit care urmează a fi plătit reprezintă cea mai mică mărime din impozitul calculat care urma să fie plătit în anul precedent sau 80% din suma definitivă a impozitului din anul curent, scăzîndu-se trecerile în cont (cu excepția impozitului plătit în rate). Sancțiunea nu se aplică în cazul în care impozitul pe venit ce urmează a fi plătit este mai mic de 1000 de lei. Amendă nu se aplică contribuabililor menționați la art. 228 alin. (5) în ceea ce privește obligațiile fiscale și perioadele fiscale pentru care nu se aplică (nu se calculează) majorări de întîrziere (penalități).

## Articolul 262. Lipsa „Timbrelor de acciz”

Lipsa „Timbrelor de acciz” la mărfurile supuse accizelor pasibile de marcă obligatorie sau utilizarea unor „Timbre de acciz” falsificate ori nevalabile se sancționează cu amendă de 30000 de lei, în cazul în care contribuabilul comercializează, transportă sau depozitează mărfuri fără „Timbre de acciz” sau cu „Timbre de acciz” falsificate ori nevalabile.

## Articolul 262<sup>1</sup>. Nerespectarea regulilor de comercializare a țigaretelor cu filtru

(1) Comercializarea țigaretelor cu filtru ce nu se regăsesc în listele ce cuprind prețurile maxime de vînzare cu amănuntul declarate de către agenții economici producători și importatori se sancționează cu amendă de 50% din valoarea țigaretelor cu filtru aflate în stoc la momentul controlului, pornind de la prețul de comercializare, dar nu mai puțin de 1000 de lei.

(2) Comercializarea țigaretelor cu filtru la prețuri mai mari decît prețurile maxime de vînzare cu amănuntul declarate sau, începînd cu 1 ianuarie 2009, fără indicarea prețului maxim de vînzare cu amănuntul declarat și a datei fabricării imprimate pe ambalaj (pe pachetul de țigaretete cu filtru), se sancționează cu amendă în mărime de 50% din valoarea țigaretelor cu filtru, aflate în stoc la momentul controlului, pornind de la prețul de vînzare cu amănuntul, dar nu mai puțin de 1000 de lei, cu confiscarea țigaretelor care nu au imprimate pe ambalaj (pe pachetul de țigaretete cu filtru) prețul și data fabricării.

## Articolul 263. Nerespectarea regulilor de executare silită a obligației fiscale

(1) Pentru împiedicarea funcționarului fiscal de a efectua executarea silită a obligației fiscale prin alte metode decît cele prevăzute la alin. (2)-(4), persoanele fizice se sancțio-



nează cu amendă în mărime de 5000 de lei, iar agenții economici – în mărime de 10 000 de lei.

(2) Neacceptarea spre păstrare de către contribuabil (reprezentantul acestuia) sau persoana lui cu funcție de răspundere a bunurilor sechestrate se sancționează cu amendă, aplicată persoanei fizice, de 5000 de lei, iar persoanei juridice – de 10 000 de lei.

(3) Delapidarea, înstrăinarea, substituirea sau tănuirea bunurilor sechestrate de către persoana căreia i-au fost încredințate spre păstrare sau de către persoana obligată să le asigure integritatea, conform legii, se sancționează cu amendă egală cu valoarea bunurilor sechestrate, care au fost delapidate, înstrăinate, substituite sau tănuite.

(4) Efectuarea de operațiuni cu valori mobiliare sechestrate, după sistarea operațiunilor, se sancționează cu amendă, aplicată contribuabilului și registratorului, a cîte 20% din suma operațiunii.

### Articolul 263<sup>1</sup>. Ruperea sau deteriorarea sigiliului

Ruperea sau deteriorarea, în mod intenționat sau din neglijență, a unui sigiliu legal aplicat se sancționează cu amendă în mărime de 40 000 de lei.

## Capitolul 16 TERMENELE DE PRESCRIȚIE

### Articolul 264. Termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale

(1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2), obligațiile fiscale pot fi determinate de către contribuabil și organele fiscale sau alte organe cu atribuții de administrare fiscală în următoarele termene:

- impozitele, taxele, majorările de întârziere – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale respective sau pentru plata impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității), în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;
- sancțiunile fiscale aferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale privind impozitul și taxa menționată sau pentru plata impozitului și taxei în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;
- sancțiunile fiscale neaferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani din data săvîrșirii încălcării fiscale.

(2) Termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.

### Articolul 265. Termenul de prescripție pentru stingerea obligației fiscale

(1) Dacă determinarea obligației fiscale a avut loc în termen sau în perioada stabilită la art. 264, ea poate fi stinsă prin executare silită de către organul fiscal în conformitate cu prezentul titlu sau de către instanța judecătorească, însă numai în cazul în care acțiunile organului fiscal sau sesizarea instanței judecătorești au avut loc pe parcursul a 6 ani de după determinarea obligației fiscale.



01.07.2016

**(1<sup>1</sup>) Obligațiile fiscale ale unui contribuabil persoană fizică sau juridică, inclusiv restanțele, în cuantum de pînă la 10 lei per ansamblu la toate plățile administrate de Codul fiscal, determinate conform art. 264 alin. (1), se supun anulării la situația din 31 decembrie a fiecărui an fiscal de gestiune.**

(2) Termenul de prescripție se suspendă în cazul în care:

- contribuabilul persoană fizică se află sub arest sau este condamnat la privațiune de libertate – pe perioada aflării sub arest sau a privațiunii de libertate;
- contribuabilul persoană fizică lipsește din Republica Moldova mai mult de 6 luni – pe perioada absenței lui;
- persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului persoană juridică lipsește din Republica Moldova mai mult de 6 luni – pe perioada absenței lui;
- a fost acordată o amîinare sau eșalonare a stingerii obligației fiscale – pe perioada amîinării sau eșalonării stingerii;
- instanța judecătorească a hotărît perceperea impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii – pe o perioadă de pînă la stingerea obligației fiscale sau pînă la caducitatea hotărîrii judecătorești.
- contribuabilul se află în procedură de insolvență. Aceste prevederi nu se aplică obligațiilor fiscale curente.

(3) Termenul de prescripție își reia cursul din ziua încetării circumstanței care a servit drept temei pentru suspendarea lui.

### Articolul 266. Termenul de prescripție pentru compensarea ori restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite

(1) Cererea de compensare ori de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite poate fi depusă de contribuabil în termen de 6 ani din data efectuării și/sau apariției lor. Cererea depusă după expirarea termenului de 6 ani este nevalabilă. În acest caz, nu se va efectua nici o compensare ori restituire, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2). Depunerea cererii suspendă curgerea termenului indicat.

(2) Organul fiscal poate repune în termen și accepta cererea de compensare și/sau de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite dacă contribuabilul prezintă dovezi privind imposibilitatea respectării termenului de prescripție prevăzut la alin. (1).

(3) Sumele plătite în plus și sumele care urmează a fi restituite, care nu au fost solicitate în termenul indicat la alin. (1), se anulează în modul stabilit de Guvern.

## Capitolul 17 CONTESTAȚIILE

### Articolul 267. Dreptul de a contesta decizia organului fiscal sau acțiunea funcționarului fiscal

(1) Decizia organului fiscal sau acțiunea funcționarului fiscal poate fi contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea ori de reprezentantul ei, în modul stabilit de prezentul cod.

(2) Contestația împotriva deciziei organului fiscal sau acțiunii funcționarului fiscal făcută de alte persoane decât cele indicate la alin. (1) va rămâne neexaminată de organul fiscal.

(3) Obligația de a dovedi incorectitudinea deciziei emise de organul fiscal se atribuie persoanei care contestează.

### Articolul 268. Termenul de depunere a contestației

(1) Contestația împotriva deciziei organului fiscal sau acțiunii funcționarului fiscal poate fi depusă, dacă prezentul cod nu prevede altfel, în decursul a 30 de zile de la data primirii deciziei sau a întreprinderii acțiunii contestate. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, el poate fi restabilit, la cererea persoanei vizate în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea, de organul fiscal abilitat să examineze contestația.

(2) Contestația depusă după expirarea termenului indicat la alin. (1), nerestabilit în modul prevăzut la același alineat, va rămâne neexaminată și se va restitui reclamantului.

### Articolul 269. Depunerea contestației

(1) Contestația împotriva deciziei organului fiscal sau acțiunii funcționarului fiscal se depune la organul fiscal emitent a deciziei sau al cărei funcționar a întreprins acțiunea.

(2) Decizia pe care organul fiscal a emis-o pe marginea contestației poate fi contestată la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat sau atacată în instanța de judecată competentă. În caz de adresare la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, contestația este prezentată organului fiscal emitent a deciziei, care este obligat ca, în termen de 3 zile, să o remită Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, anexînd la ea materialele de control și deciziile de rigoare.

### Articolul 270. Examinarea contestației



01.07.2016

(1) Organul fiscal abilitat examinează contestația în termen de 30 de zile **calendaristice** din data primirii, cu excepția cazurilor în care conducerea ei emite o decizie cu privire la prelungirea acestui termen, fapt despre care este înștiințat contribuabilul. Timpul cu care se prelungeste termenul nu va depăși 30 de zile **calendaristice**.

(2) La examinarea contestației este invitat contribuabilul pentru a da explicații, avînd dreptul să depună documente

confirmative. Contribuabilul este citat în conformitate cu art. 226 alin. (1), (2) și alin.(3) lit. a)-e). Cazul poate fi examinat în absența contribuabilului dacă acesta a fost citat în modul stabilit și, din motive neîntemeiate, nu s-a prezentat sau dacă a solicitat examinarea contestației în absența sa.



01.07.2016

(3) După examinare, conducerea organului fiscal emite o decizie pe marginea contestației, **un exemplar al căreia se înmînează sau se expediază, recomandat, contribuabilului în decurs de 3 zile lucrătoare după emiterea deciziei.**

### Articolul 271. Decizia emisă pe marginea contestației

(1) Pe marginea contestației împotriva deciziei organului fiscal poate fi emisă una din următoarele decizii privind:

- respingerea contestației și menținerea deciziei contestate;
- satisfacerea parțială a contestației și modificarea deciziei contestate;
- satisfacerea contestației și anularea deciziei contestate;
- suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat.

(2) Pe marginea contestației împotriva acțiunii funcționarului fiscal poate fi emisă o decizie privind respingerea contestației sau privind tragerea la răspundere a funcționarului fiscal în conformitate cu legislația, cu restabilirea drepturilor lezate ale persoanei care a contestat acțiunea funcționarului fiscal.



01.07.2016

### Articolul 272. Executarea deciziei emise pe marginea contestației

(1) Copia de pe decizia emisă de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat pe marginea contestației se remite spre executare inspectoratului fiscal de stat teritorial.

(2) Contestarea deciziei organului fiscal nu suspendă executarea deciziei contestate dacă legislația nu prevede altfel.



01.07.2016

**(3) Controlul în baza deciziei de suspendare a executării unei decizii contestate urmează a fi inițiat în termen de 30 de zile calendaristice din ziua adoptării deciziei menționate.**

### Articolul 273. Contestarea deciziilor și acțiunilor privind executarea silită a obligației fiscale

(1) Decizia organului fiscal și acțiunea funcționarului fiscal privind executarea silită a obligației fiscale pot fi contestate, în conformitate cu prezentul cod, numai de persoanele care cad sub incidența executării silite.

(2) Contestația împotriva deciziei organului fiscal și acțiunilor funcționarului fiscal privind executarea silită a obligației fiscale în conformitate cu prezentul cod se depune în decursul a 10 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei sau săvîrșirii acțiunilor contestate. Depunerea contestației la organul fiscal nu sistează executarea silită a obligației fiscale în conformitate cu prezentul cod, cu excepția comercializării bunurilor sechestrate.

## **Articolul 274. Contestarea în instanță judecătorească a deciziei organului fiscal și a acțiunii funcționarului fiscal**

Decizia organului fiscal și acțiunea funcționarului fiscal pot fi atacate, în modul stabilit de legislație, și în instanță judecătorească.

## **Capitolul 18 ACTELE NORMATIVE**

### **Articolul 275. Actele normative ale organului fiscal**

(1) Organul fiscal are dreptul, în limitele competenței și în conformitate cu legislația, să emită acte normative care

determină mecanismul aplicării legislației fiscale.

(2) Actele normative emise de organul fiscal se publică în modul stabilit.

(3) Actele normative se adoptă, se modifică și se abrogă de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, iar în cazurile prevăzute de legislație vor fi înregistrate la Ministerul Justiției.

(4) Actele normative emise de organul fiscal nu trebuie să contravină legislației fiscale.

**Eugenia OSTAPCIUC**  
*PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI*

**Chișinău, 26 iulie 2001. Nr. 407-XV.**